DEBRECZEN

SZERKESZTŐSÉG, KIADÓHIVATAL ÉS NYOMDA
DEBRECEN, JÓZSEF KIRÁLYI HERCEG U. 1. SZ.
TELEFON: 27-89. (HÁROM MELLÉK-ÁLLOMÁS)

KELETMAGYARORSZÁGI
NAPLÓ

ELŐFIZETÉSI ÁRAK: HAVONTA 3 P, NEGYED-
ÉVRE 9 P, FÉLÉVRE 18 P, ÉVENTE 36 PENGŐ
EGYES SZÁM 12 FILLÉR. VASÁRNAP 24 FILLER

XIV. ÉVFOLYAM, 184. SZÁM. *Debrecen, 1937 augusztus 15 vasárnap* ÁRA: 24 FILLÉR.

Sanghai vérözönben

Több mint ezer halott. -- Külföldieket is megöltek a bombák

Gyilkos merénylet Keglevich grófné ellen

Horthy Miklós csatorna

A Tiszántulra tervezett hajózható-öntöző csatornát Debrecen érintésével kell megcsinálni

Ez a csatorna viselje a kormányzó nevát

Irta: dr Vásáry István

A Kárpátok koszorúja által határolt Nagymagyarország természetes központja volt az Alföld, amely 150 éven keresztül állott a török uralom alatt. Ez az uralom nemcsak elpusztított mindent, amit az előző századok alkottak, hanem meg is akadályozott minden haladást és fejlődést az ország eme központi részén. A török hódoltság megszünte után is mesterségesen követtek el mindent arra, hogy a magyarság e központi területein minél elmaradottabb állapotok állandósuljanak. Az államhatalom nem arra törekedett, hogy másfélszáz esztendő mulasztását minél hamarabb helyrepótolja, hanem ellenkezőleg arra, hogy a felszabadulással aktívvá válható nemzeti erők minél kevésbé érvényesülhessenek. Több mint 100 esztendőnek kellett elmulni Budának a török uralomtól felszabadulása után, amíg Széchenyi István gróf nemcsak meglátta az Alföldnek és az alföldi magyarságnak hihetetlen elmaradottságát, hanem meg is indította a különböző akciók egész sorozatát, hogy új életet teremtsen az Alföldön a magyarság centrumában.

A trianoni békeszerződéssel történt megcsonkittatása az országnak mutatta meg a maga valóságában egyrészről azt, hogy még a Széchenyi István gróf által megkezdett sokirányú építőmunka mellett is mennyi minden kérdés vár megoldásra az Alföldön, másrészről, hogy mennyire az Alföld és az alföldi magyarság sorsával van kapcsolatban a magyar nemzet élete és jövendője.

Egyik sorsdöntő problémája az Alföldnek áll megoldás előtt: a vízgazdálkodás kérdése az Alföldön.

E kérdés megoldásánál egyszerre kell gondolni az öntözés problémájának és a viziutak létesítése kérdésének megoldására. Ha talán a mult század második felében végrehajtott nagy vízrendezési munkálatok kapcsán már a vízgazdálkodás kérdései is kellő sullyal érvényesültek volna, lehetett volna olyan megoldást találni, amelynél különböző munkálatoknak egységes tervbe foglalásával, kevesebb költséggel lett volna megoldható a vízrendezés és a vízgazdálkodás kérdése. Most éppen ezért minden szempont azt teszi szükségessé, hogy

egyszerre oldassék meg az Alföldön rendelkezésre álló vízmennyiségnek a mezőgazdasági termelés, az ipar és a közlekedés céljaira való felhasználása.

Össze kell tehát kapcsolni az Alföld területei öntözésének a kérdését az ipari célokat szolgáló erőmű telepek létesítésével és az olcsó közlekedést, forgalmat biztosító hajózható csatornák létesítésével.

Az egész tiszántúli résznek természetes centruma Debrecen, amely fejlődése, haladása, úgy a kulturális, mint a gazdasági élet terén elsőrendű nemzeti érdek, s beleillik gróf Klebelsberg Kunó ama nagy elgondolásába, amely a háború után az első nagy gondolat, nagy terv volt az Alföld problémáinak megoldására is és amely vidéki központokat kivánt létesíttetni az ország egyes részein, ellensúlyozására annak a centrális erőnek, amely a kulturális és gazdasági élet terén Budapestben jelentkezett és szívott minden erőt fel az ország egész területéről. Debrecen az utóbbi években igen nagy áldozatkészséget tanusított a kulturális élet intézményeinek létesítése tekintetében. Most meg kell ragadni az alkalmat és amikor az Alföld gazdasági problémáinak a megoldása középpontjában álló létesítményekről van szó a vízgazdálkodással kapcsolatban, ha kell még áldozatok árán is biztosítani kell olyan munkálatok létesítését, vagy a tervezett létesítmények olyan megvalósítását, amely Debrecen gazdasági életének fellendítésére van hivatva.

Mindent meg kell tenni, hogy a Tiszántúlra tervezett hajózható öntözőcsatorna úgy készíttessék el, hogy az Debrecen városának érintésével vonuljon végig az Alföld tiszántúli részén.

Kiszámithatatlan gazdasági hasznot jelent ez a város mezőgazdasági művelés alatt álló területének öntözhetőségével elérhető eredménytöbbletet illetőleg. — Kiszámithatatlan előnyöket jelent azzal, hogy az ipartelepek létesítésének adja meg a lehetőséget és

bekapcsolja Debrecen gazdasági életét a vizi utak hálózatába, amivel kiküszöbölhető lesz az a nagy gazdasági hátrány, amit ma a Tiszántúl és Debrecen termelői kénytelenek elszenvedni a vasúti szállitás aránytalan költségei következtében.

Az Alföld legdélibb részén a mult század legelső éveiben létesített Ferenc csatorna, majd a mult század második felében létesített Ferenc József csatorna felbecsülhetetlen értékek előállítását, az egész vidék gazdagságának alapját jelentette. Kétségtelen, hogy a Tiszántúlon létesülő hajózható, öntözőcsatorna jelentősége nem kisebb, hanem egész nyilvánvalóan sok minden itt nem részletezhető okokból még nagyobb lesz, mint az említett csatornák jelentősége volt.

A kormányzó úr őfőméltósága már bizonyságát adta, hogy milyen sorsdöntő jelentőségűnek tartja az Alföld problémáinak és azok között talán első sorban a vízgazdálkodás kérdésének megoldását a nemzet gazdasági jövője tekintetében, amikor évekkel ezelőtt az e kérdést tárgyaló értekezletet nemcsak személyes megjelenésével tüntette ki, hanem az értekezlet munkájában aktív részvétellel segítette a megvalósulás felé a vízgazdálkodás kérdésének megoldását.

Ennek a Debrecen alatt elvezető hajózható öntözőcsatornának, amelyik nyilvánvalóan a tiszántúli magyarság gazdasági jólétének alapja fog lenni, az ő nevét kell viselni

és megörökíteni a jövő századok nemzedéke előtt és különösen Debrecen népe előtt, amelynek **ősi Kollégiuma kezdte meg lelkének formálását, megnyitva előtte a nemzet szellemi élete örök forrásait.**

Pusztító légi harcok Sanghaiban, hullahegyek az uccákon

A kinai repülők a nagyhatalmak engedményes területeit is bombázták

Sanghai, aug. 14. Szombat délben lecsendesedett a tüzérségi tüz, de ugyanakkor elkeseredett küzdelem kezdődött a japán és kinai repülők között. **A japánok légi támadásai az egyik kinai repülőtér és Sanghai északi pályaudvara ellen irányulnak. A kinaiak az ujonnan épült japán repülőtereket és japán kaszárnyákat bombázzák. Mindkét fél repülői többizben elrepültek a francia engedményes terület felett.**

Sanghai, aug. 14. A délelőtti bombázás következtében **a hatalmas Palace szálló teteje beomlott. A Cathay szállóban pedig tüz ke-**

ERTESITÉS.

Miután több oldalról azon óhajnak adtak kifejezést, hogy a most átalakitott és ünnepélyesen felszentelt nagy sütőüzememet a m. t. közönség megtekinteni kivánja, ezért tisztelettel meghivom és szivesen látom az érdeklődőket sütőüzememnek mindennap d. u. 4—6 óra közötti megtekintésére.

Kiváló tisztelettel
Kürthy András vizsg. sütőm.

letkezett, amelyet azonban sikerült csakhamar eloltani. A szálló előtti uttest borzalmas képet mutat. **Mindenfelé megcsonkitott hullák és kiáltozó sebesültek feküdtek. Az uccán hegyén-hátán tornyosultak az elpusztult gépkocsik, szilánkká lőtt riksák és kerékpárok, keresztül-kasul szőve a villamosvasuti vezeték leszakitott drótjaival. A Vangpu tulsó partjáról magasratörő füstoszlop szállott fel, a japán gránátok által felgyujtott olajtartályok hatalmas lángnyelvvel égnek.** Eszak felől egymásután hallatszik a robbanások zaja. A japán hajóágyuk dél óta szakadatlanul dörögnek.

Sanghai, aug. 14. A francia engedményes terület határán levő **mulatónegyedre szombaton délután bombát dobot le egy kinai repülő, amelyet állitólag a japán légelhárító tüzérség vett üldözőbe. A bombázás nagy rémületet keltett. Az eddigi jelentések szerint a mulatónegyed közepén levő térséget 500 holttest boritja. A sebesültek számát több mint ezerre becsülik. A francia engedményes területen levő két kórház tele van sebesültekkel. A bombázás szinhelye valósággal uszik a vérben.**

A Nanking-Road bombázásának 250 ember esett áldozatul. Köztük van egy angol hittéritő és leánya is.

Ujabb jelentés szerint Nanking-Road bombázása alkalmával **700 ember meghalt, 500 megsebesült.**

Sanghai, aug. 14. A kinai lövegek, **amennyire eddig meg lehetett állapitani, a külföldi telepek területén lakók közül egy amerikai asszonyt, 3 amerikai férfit, egy angol nőt és még 3 külföldi öltek meg. A sebesült külföldiek számát nem tudják.**

Tokió, aug. 14. A Domei iroda jelentése szerint Csingkauban ujabb összetüzés történt. Kinai rendőrök rálőttek 2 japán tengerészre. Attól lehet tartani, hogy ez az ujabb összetüzés komoly következményekkel jár. Sanghaiban mind hevesebben dul a harc. A francia és japán engedményes területen a kinai ágyuk tüze felgyujtott több házat. A kinaiak városában több mint 300 kinai vesztette életét.

A francia engedményes területen levő Grand Monde utkereszteződésen történt bombázás után **a halottak száma 453, a sebesülteké pedig 828.**

NAGYHATALMAK TILTAKOZÁSA

London, aug. 14. **Az angol, amerikai és francia kormány képviselői a nankingi kormánynál tiltakoztak a sanghaii engedlényes terület bombázása miatt.**

A kormányzó nagy beszédet mond Szolnokon az öntözési program fontosságáról

Az Alföldi Bizottság nagygyűlése

Az Alföldi Bizottság szolnoki nagygyülése most egyszerre az ország érdeklődésének középpontjába került.

A nagygyűlésen résztvesz és felszólal Horthy Miklós kormányzó is. Az öntözési program megindulásának ünnepélyes bejelentésén igy nemcsak a kormány itthon tartózkodó tagjai és más közéleti elökelőségek, hanem maga az államfő is jelen lesz, hogy megjelenésével is hangsúlyt adjon a most megindulo munkálatok országos fontosságának.

Kedden délelőtt 11 órakor nyitja meg *Kállay Miklós* ny. földmüvelésügyi miniszter, az Országos Öntözésügyi Hivatal elnöke a nagygyülést és átadja a szót *Horthy Miklós* kormányzónak, aki beszédben fejti ki, milyen nagyjelentőségünek tartja az öntözési program megindulását és azt a lehetőséget, mely a 14 éves öntözési terv végrehajtása után az Alföldön új hatalmas gazdasági élet kifejlődésének lehet alapja.

A kormányzó egyébként a legelső volt, aki az elmult évtizedek vízszabályozó és mocsárlecsapoló munkái után az Alföld egyre szaporodó népe érdekében szükségesnek tartotta, hogy a tervszerü öntöző gazdálkodás meginduljon és lehetővé tegye a nagy néptömegek ellátását.

A kormányzó beszédét és a nagygyülés szónokainak előadását a rádió is közvetíti.

Az előadásokat szabad felszólalások követik az illetékes érdekelt területek megbizottainak részéről, kik rövid előterjesztéseket tesznek az Alföld gazdasági, népegészségügyi, tanyavilági, út, ipari, kereskedelmi, kubikos stb. problémáiról. A kereskedőtársadalom nevében *Sesztina-Nagybákay Jenő* OMKE elnök és *Balkányi Kálmán* OMKE igazgató szólalnak fel. Beszédet tart dr *Gesztelyi Nagy László*, a Duna-Tiszaközi Mezőgazdasági Kamara igazgatója is. Felszólal többek között az alföldi kisipar reprezentánsa is. Az alföldi városok nevében *Pálffy József* szegedi polgármester beszél.

Az ülést *Kállay Miklós* vitaösszefoglaló beszéde zárja be, majd a megjelentek a Tisza-szállóban rendezett közebéden vesznek részt.

Szálasi Ferenc kiszabadult a fogházból

Elkobozták a Bátorság cimü lapot.

A budapesti itélőtábla tegnap foglalkozott Szálasi Ferenc ny. őrnagy felfolyamodásával, kit a mult héten előzetes letartóztatásba helyeztek izgató röpirati miatt. A tábla zárt ülésben foglalkozott a felfolyamodással, de a döntésből következtetni lehetett abból, hogy a délutáni órákban Szálasi elhagyta a fogházat.

A budapesti büntetőtörvényszék vizsgálóbirája elrendelte a Bátorság c. lap augusztus 14-én megjelent 7. számának lefoglalását. A lefoglalást a kir. ügyészség inditványára rendelte el a lapban foglalt képek és a „Szálasi-hecc" c. cikk miatt, mivel sajtó utján elkövetett hitfelekezet elleni izgatás büntette s az állam- és társadalmi rend erőszakos felforgatására irányuló büntett és egyéb büncselekmények feldicsérése vétségét tüntetik fel. A rendőrség a lefoglalást foganatositotta.

Magyar cserkészek Nürnbergben

Nürnberg, augusztus 14. Szombaton négyszázötven magyar cserkész érkezett Nürnbergbe. Fogadásukra a Hitler-ifjúság, a német leányszövetség és az úgynevezett Jungfolk ifjúsági szervezet nagy küldöttséggel vonult ki.

— **Női betegségek gyógyitásánál**, a természetes **Ferenc József** keserüvizet gyakran alkalmazzák, mert reggel éhgyomorra egy pohárral könnyen bevehető, rendkivül enyhe hashajtó hatása pedig gyorsan, minden kellemetlenség nélküli jelentkezik. — Az orvosok ajánlják.

Lázár igazságügyminiszter a közrendről

Lázár Andor dr igazságügyminiszter, mint ismeretes, szigoru rendelkezésekt adott az ügyészségeknek a szélsőséges izgatások uszitások azonnali megtorlásával kapjesolatban. A miniszter a közrend és a nyugalom szempontjából a következőket jelentette ki:

— Mindig vannak nyugodt és nyugtalan emberek, de azt hiszem, hogy azok, akik a nyugalmat kivánják: nálunk meglehetnek elégedve.

A nagykanizsai iparoskongresszuson gr Bethlen István beszél

Augusztus hó 28 napján rendezik az országos iparoskongresszust Nagykanizsán. A szónokok között szerepel gróf **Bethlen István** és **Bornemisza** miniszter is. A kongresszus három napig tart. Ötven százalékos utazási kedvezmény van.

A megszökött rablót agyonlőtték a csendőrök

A nagykátai csendőrség leakarta tartóztatni **Sefcsik István** foglalkozás nélküli egyént, aki társával együtt végig rabolta a Jászság községeit. A két rabló Budapestre ment, de a rendőrök rájuk találtak. A két rabló vad futásban keresett menedéket. Mikor Major látta, hogy nem menekülhet, agyonlőtte magát. Társa azonban egérutat nyerve megszökött.

Sefcsik ujra Nagykátásra ment. Itt szembetalálkozott a csendőrökkel. A tagbaszakadt erős ember megtámadta a csendőröket, akik fegyverüket használták és rá lőttek. A golyó Sefcsik István hasába fúródott, mire összeesett. A jászberényi kórházba vitték, ahol nemsokára meghalt. Igy mindkét rabló életével fizetett büntettéért.

HETVEN KÖZLEKEDÉSI BALESETBŐL ÖTVENET KERÉKPÁR OKOZ DEBRECENBEN.

A mentőállomás kimutatása szerint július hónapban hetven közlekedési baleset volt Debrecenben. Ebből ötvenet a kerékpárosok okoztak. Hét esik lovas közlekedési járművekre hat motorkerékpárra és öt autóra. — A rendőrségi kimutatás és **Szabó Gyula** rendőrkapitány, a bünügyi osztály vezetője felvilágositásai alapján az is megállapitható, hogy legtöbb esetben maguk a járókelők idézik elő gondatlanságukkal, fegyelmezetlenségükkel a balesetet. A vadul és szabálytalanul száguldozó kerékpárosok következnek utánuk, akik szintén jelentékeny mértékben előidézői annak, hogy közel nyolcvan százaléka a közlekedési baleseteknek a kerékpárosokra esik.

VÁSZON
106 EV OTA
MEGBIZHATÓAN
Kardos László cégnél

SZENTANNA PUSZTAI TEAVAJ
naponta frissen ismét csak
Monokynál (Esterházy lerakat)
Piac ucca 30. Telefon 21—49. kapható.
Sajtok, szardiniák, compótok, főzelék- és huskonservek a legnagyobb választékban!

Vígszinház
Ma 3—5—7—9 órakor és holnap utoljára 5—7—9 órakor a leghangulatosabb magyar vigjték:
Nászut féláron
ÁGAI, JÁVOR, KABOS, ERDÉLYI MICI a főszer.

Bel- és külföldi Női és férfi kerékpárok
jók, olcsón, nagy választékban
SOLTÉSZ-nál Kálvin-tér 2.

Gróf Keglevich Pálnét leütötte egy elbocsájtott kertészlegény

Budapest, aug. 14. Gróf Keglevich Pálné szombat délután a Budakeszi uti villájának kertjében pihent, amikor észrevétlenül melléje osont Juhász János 26 éves kertészlegény, kinek a grófné a közelmultban felmondott és a grófnét kapával többször fejbesujtotta. Ezután megszökött. A grófnét sulyos sérülésekkel szanatóriumba vitték. A ház személyzetének vallomása szerint a kertészlegény felmondása miatt nyiltan megfenyegette a grófnét. A rendőrség keresi a megszökött merénylőt.

Máriacellben az oltár előtt lett rosszul Magas Mihály, az uj debreceni piarista rendfőnök

Ujabb részletek Magas Mihály debreceni piarista rendfőnök tragikus haláláról

Hirt adtunk arról, hogy *Magas Mihály* nagykanizsai piarista rendfonök, tanügyi főtanácsos, akit csak nemrégen helyezett át rendfönöke Debrecenbe a piarista rendház vezetésére, Bécsben meghalt, ahonnan Tatára szállították és a kegyesrendiek kriptájában temették el.

A tragikus halálról most újabb részletek váltak ismeretessé. Mielőtt Magas Mihály elhagyta volna előző állomáshelyét, Nagykanizsát, egyik rendtársa, Singer Kornál ny. rendfőnök felkérte, hogy ötvenéves papi jubileumán Máriazellben legyen kézvezetője. Magas ezt meg is igérte. Annak ellenére, hogy néhány nappal előbb súlyos műtéten esett át, mégis elindult a messzi útra.

Amikor Máriazellbe érkezett, az oltán előtt hirtelen rosszul lett. Gépkocsin szállították az egyik bécsi szanatóriumba, ahol *vérmérgezésben meghalt néhány óra mulva.* A tragikus haláleset mély részvétet keltett s a tatai temetésen megjelent *Krátky István* nagykanizsai polgármester is.

Fekete község lakosságának véres harca egy cigánybandával

Négy halott és sok sebesült.

A Nagyvárad melletti Fekete községet rablási szándékból az éjjel 25 szekérből álló karaván nal kóborló cigánybanda támadta meg. **A község lakói és a cigányok között formális harc támadt, melynek során a falusiak közül négyen életüket vesztették, többen megsebesültek.** A cigányok ezután a szomszédos község felé vették utjukat. **A község lakói kaszával s kapával felfegyverkezve a cigányok elé vonultak** s a csendőrökkel együtt megállitották őket.

Ujabb jelentés szerint a cigánybanda támadását a falusi földmüvesek a csendőrökkel együtt elfojtották. A cigányokat bekeritették és lefegyverezték. Reggelre kénytelenek voltak magukat megadni. Arról még nincs hir, hogy az összecsapásokban a cigányoknak menynyi volt a veszteségük.

Egy fillérig elköltötte a sikkasztott százezer pengőt

Egy százpengős kishivatalnok, aki éjjel »vezérigazgató« volt

A budapesti főkapitányság bünügyi osztályán nagyszabásu sikkasztási ügyben fejezték be a nyomozást. Százezer pengőt sikkasztott egy szerény, megbizhatónak látszó, havi száz pengő fizetéses fiatalember.

A Schenker és Társa nemzetközi szállitmányozási cégnél állott már nyolc éve alkalmazásban Lindner László. Jó családból származott, atyja orvos volt és mikor meghalt, négy árva gyermeket hagyott maga után. Lindner Lászlót pontos hivatalnoknak ismerték a cégnél, csakhamar a fuvardíjelszámolásokkal bizták meg és esztendőkön át az import osztályon működött. Nem tünt fel a nagy cégnél, hogy a kisfizetésü hivatalnok tulságosan elegánsan öltözik.

Nemrég azonban Lindner László szabadságra ment külföldre. Ezalatt történt a rovancsolás a cégnél. A vállalat tudvalevőleg külföldi cég, Berlinben van a központja és onnan gyakorolják az ellenőrzést. A rovancsolásnál feltünt, hogy *Lindner elszámolásainál baj van, a pénzt nem fordította hivatalos célokra és okiratokat is hamisitott.* A feljelentést megtették.

Tegnap kellett volna Lindnernek visszaérkezni szabadságáról. A pályaudvaron detektívek várták és egyenesen a rendőrségre vitték. Ott megtörve mindent bevallott.

— Két évvel ezelőtt vetemedtem a sikkasztásra és százezer pengőt sikkasztottam. Nappal csendes tisztviselő voltam, de éjszaka kineveztem magam vezérigazgatónak — vallotta — és minden pénzt elmulattam. Egyedüli szenvedélyem a szép ruha volt. Vettem 50 selyeminget, 25 rend finom ruhát, 22 pár cipőt stb. A százezer pengő mind elment.

A vizsgálat megállapitotta, hogy igazgatóinak aláirását hamisitva vette fel bonokra az összegeket, az elszámolásokat meghamisitotta. Lindnert letartóztatták és óriási garderobját lefoglalták.

Iskola szerek olcsó bezerzési helye
Tankönyvek fél árban kapható
Bőhm István
Kossuth u. 2. (Városháza)

Öngyilkosságot kisérelt meg, mert nem tudta kifizetni adóságát

Csuka Zsuzsánna 38 éves, Vendégucca 9. szám alatti lakos tegnap délelőtt lakásán öngyilkosságot kisérelt meg.

A növények permetezésére használt nikotinmaradványt a dobozból összegyüjtötte s azt bevette. Szerencsére a nikotin már részben kiszáradt s egyébként is olyan kevés mennyiségü volt, hogy a mérgezés nem okozott halált.

A házbeliek a déli órákban találtak rá Csuka Zsuzsánnára, aki *eszméletlen állapotban hevert a földön.* Nyomban értesitették a mentőket, akik a mérgezett nőt a Horthy kórházba szállitották. Nyomban injekciókat kapott és sikerült magához téríteni. Állapota a nap folyamán jelentősen javult, úgyhogy a rendőrség, ahova jelentést tettek az esetről, megejthette az életunt nő kihallgatását.

Csuka Zsuzsánna elmondta, hogy tartozott egyi kismerősének húsz pengőjével és az utóbbi időben olyan csekély volt a jövedelme, hogy nem tudta magadni tartozását. Annyira restelte az esetet, hogy nem mert a hitelezője szeme elé kerülni s inkább öngyilkos akart lenni. Levelében, mely ismerőseihez cimzett, vőlegényét ajánlotta figyelmükbe s kérte, hogy támogassák az ő halála után is.

Az Igazságügyi Orvosi Tanács véleménye alapján felmentettek egy mérnök férjet, akit felesége jelentett fel

A feleség hisztériás roham aiban kapta a sérüléseket

A napokban érdekes tárgyalást tartott a debreceni járásbíróságon dr *Bónyi Bertalan* járásbíró. A vádlott Rácz Imre debreceni gépészmérnök, jelenleg biztositási tisztviselő volt, akit felesége jelentett fel könnyü testisértés cimén. A fiatal asszony azt adta elő feljelentésében, hogy *férje Argentinából való hazajövetelük után durván bánt vele, kinozta s egyszer úgy megverte, hogy félmeztelenül az ablakon keresztül kellett elmenekülnie a lakásból.*

A vádlott férj tagadta a vádat és kijelentette, hogy feleségét nem bántotta, a felesége hisztériás rohamaiban sértette meg magát.

A perben különböző orvosi szakvélemények hangzottak el, egyik szerint a fiatal asszony ütések következtében szenvedett el sérüléseket, a másik szerint hisztériás rohamaiban. Felküldték az iratokat az Igazságügyi Orvosi Tanácshoz, mely megállapította, hogy *a gépészmérnök felesége hisztériás rohamaiban kapta a sérüléseket. A járásbíróság ennek alapján felmentette a vád alól a férjet.*

IDŐJÁRÁS

Hazánkban legnagyobbrészt elérte a hőmérséklet ma is a 33 fokot. — Az eddig érkezett jelentések szerint az északi határszélek közelében volt zivataros eső. Távoli zivatart Sopronban Szentgotthárdon és Debrecenben is észleltek.

Jóslás: **Délnyugati, nyugati szél, több helyen zivataros eső. A hőmér-**

A hölgyközönséget érdekli, hogy milyen lesz az őszi szőrme bunda divat, a
Lipcsei és hazai Szőrmeház
Piac-utca 59.
már most készséggel vételkényszer nélkül bárkinek örömmel bemutatja üzletében az
őszi cca 50 darab szebbnél szebb különböző
szőrme bunda modelljeit

Földbirtokosnőnek, báró vőlegényének s kémnőnek adta ki magát egy ravasz kalandornő és nagy összegeket csalt ki

Páratlanul raffinált módon végrehajtott csalás história foglalkoztatja napok óta a debreceni rendőrség bűnügyi osztályát.

A sorozatosan elkövetett csalás szálai még a mult esztendő nyarára nyulnak vissza, amikor Bikfalvy Imre magánzó Péterfia utca 54. szám alatti lakos megismerkedett egyik debreceni étkezdében az ott alkalmazásban lévő Kiss Lili nevű csinos, fiatal nővel.

A fiatal hölgy kezdettől fogva szívélyesen elbeszélgetett Bikfalvy Imrével s ennek során nem mulasztotta el hangsúlyozni családi körülményei említésénél, hogy milyen jó családból származik. — Elbeszélte, hogy bátyja református pap, öccse megszállt területen ügyvéd, s **neki pedig Nyiregyháza közelében, Fehérgyarmaton van négyszáz hold földje, Nyiregyházán pedig szép emeletes háza. Az étkezdében csak azért van, hogy a főzést elsajátítsa. Kiss Lili ugyanezt adta elő munkaadójának is egyébként.**

Muló pénzzavarral jelentkezik

Mikor már pár hét alatt az állandó beszélgetések folytán melegebbé vált az ismeretség Kiss Lili és Bikfalvy Imre között, a nő egy napon gondterhes arccal megjegyezte, hogy **pillanatnyi pénzzavarokkal küzd és mivel eljött a őszi szántás-vetés ideje, sok költsége van, Bikfalvy Imre nagy szívességet tenne neki, ha adna kölcsön száz pengőt...**

Bikfalvy Imre gyanutlanul adott a bizalmatgerjesztő hölgynek pénzt, majd pár nap mulva, mikor újabb kéréssel állt elő Kiss Lili, akkor ujabb 50 pengőt kért. A harmadik kérés alkalmával a fiatal nő már önként ajánlott fel biztosítékul az újabb kölcsönösszegre egy húszezer pengőről szóló takarékbetétkönyvet. Ilyen módon **pár hét alatt kicsalt közel négyszáz pengőt Bikfalvy Imrétől.**

A hölgy megkéri a férfi kezét

Egy napon aztán még különösebb kéréssel állt elő Kiss Lili. — Bizalmasan elmondotta Bikfalvy Imrének, hogy neki van egy törvénytelen szerelemgyermeke s annak nevet szeretne adni. Kérte ismerősét, mint igazi gentlemant, hogy segitse őt hozzá ehhez, vegye feleségül s hálából nevére irat tíz hold földet.

Bikfalvy Imre, mint korrekt úriember kissé furcsálotta a hölgy ajánlatát, de mivel nem akarta Kiss Lilit megsérteni, kitérő választ adott a fiatal nőnek.

Titokzatos báró a láthatáron

Azonban Kiss Lili nem adta fel tervét. Naponta adásvételi szerződéseket mutogatott ujdonsült ismerősének, arról, hogy ő tényleg adott el nagyobb birtokot s egyben vett is egy másikat egy bárótól, aki állandóan ostromolja szerelmével s feleségül akarja venni. Neki azonban más a terve... Mellesleg nem mulasztotta el apró ürügyekkel újabb kölcsönöket kérni Bikfalvy Imrétől. Egyszer húsz pengőt kért tőle, mert a báró megérkezett Debrecenbe, együtt ebédelnek, de nincs nála pénz. Máskor aratásra kellett hirtelen elutazni s egyéb ürügyekkel, melyeknek kieszelésében páratlanul leleményes volt a fiatal hölgy.

Közben teltek a hónapok s Bikfalvy rádöbbent arra, hogy ő nemhogy visszakapott volna valamit pénzéből, de lassan még egész szép összegekkel megnövekedett Kiss Lili adóssága. Azonban tulságosan nem nyugtalankodott, hiszen birtokában volt a könyv a húszezer pengőről. Ezt megmutatta öccsének, Bikfalvy József anyakönyvvihivatali tisztviselőnek is, aki szintén nem vett észre semmi csalafintaságot a biztositék körül.

Azonban egy napon a könyvet is visszakérte Kiss Lili azzal, hogy szüksége van pénzre és ki akar venni a bankbetétjéből. Azonban felajánlotta, hogy elismervényt ad az összegről. Kiss Lili bele is ment ebbe, s Varga József asztalos, Péterfia utca 54. szám alatti lakos megirta az elismervényt, de erre a fiatal nő azzal állt elő, hogy csak akkor irja alá azt, ha 500 pengőről lesz kiállítva s Bikfalvy ad még 50 pengőt, ami pedig még ezen felül van, az legyen kamatja a kölcsönnek. Ezen nem tudtak megegyezni, mert Bikfalvy kijelentette, hogy ő nem uzsorás s ilyen görbe ügyekbe nem hajlandó belemenni.

Ujabb szélhámosságok

Meglehetős feszült hangulatban váltak el akkor. Kiss Lili pedig fogta magát és felkereste Luczi Ferenc Péczely utcai lakost, akiről Bikfalvy elbeszéléseiből tudta, hogy elszámolásos viszonyba van vele. Azzal állított be hozzá, hogy Bikfalvy Imre beteg, ágyban fekszik, s pénzre van szüksége. Betegsége miatt nem tudott személyesen eljönni, de kéri, hogy adjon számára még Luczi tíz pengőt.

Luczi Ferenc szó nélkül átadta a pénzt s ez a jelenet még néhányszor megismétlődött. **Aztán egy szép napon Luczi Ferenc az utcán összetalálkozott Bikfalvyval s nagy részvéttel érdeklődött egészségi állapota felől. Bikfalvy dermedten nézett rá s nem értette a dolgot. Mikor pedig megértette, egy csapásra megvilágosodott előtte a hölgy egész szerepe.** Várta az étkezdében, majd keresni kezdte a lányt s kiderült, hogy az megszökött Debrecenből.

Lehull a lepel

Csiky Olga iparművésznő Csillag utcai lakásán volt Kiss Lili megszállva s ott szintén ugyanazt a mesét adta elő előkelő családiáról, földbirtokról, emeletes házról és báró-vőlegényről. Elegánsan járt, szép ruhákat vásárolt s azzal távozott, hogy külföldre utazik egyik előkelő, mondain fürdőhelyre.

Bikfalvy Imre, mikor rájött, hogy milyen csúnyán becsapta a lány, feljelentést tett a rendőrségen. Kovács Gusztáv detektív bravuros nyomozással kinyomozta Kiss Lili ügyeit. Kiderült, hogy a fiatal lány kémnőnek is kiadta magát s több izben mondta ismerőseinek, hogy a csehek azért utasították ki, mert kémkedett.

A rndőrségnek sikerült megállapitani Kovács Gusztáv detektív nyomozása alapján, hogy Kiss Lili egyik szabolcsmegyei községben rejtőzött el. A vakmerő kalandornő kézrekerítése minden órában várható. **(kiss)**

Nyaraljunk a BALATONLELLEI Magyar tenger pensioban vagy BALATON-SZÁNTODON a gyönyörü Mavosz üdülőben

mindenütt teljes komfort

Teljes Pensio juniusban P. 5·— től

" " főidényben P. 6·50 "

Felvilágositással szivesen szolgálunk és prospektusokat dijtalanul küldünk.

— **Csődeljárás Frigyes főherceg örökségére.** A bécsi bíróságánál csődeljárást inditottak Frigyes főherceg öröksége ellen Schlögl Ferdinánd bécsi lakos kérelmére.

Budapest gyógyfürdői megfizethetetlenül drágák vidéki közönség számára

Nincs Európának még egy olyan városa, melynek annyi természetes gyógyvize lenne, mint Budapestnek. A fürdőváros elnevezés tehát joggal megilleti, csak egy a sajnálatos, hogy Budapest, mint fürdőváros a vidék számára szintén elérhetetlen. A magyar vidéken élő milliókat a pesti fürdőügyek intézői valósággal kizárják a fürdőkből, mert oly magasan szabják meg a fürdőlátogatás díját.

Külföldre sok pénzt költenek, a propagandát megfizetik, de teljesen elhanyagolják a magyar vidéket. Nagyon rosszul teszik, hogy a Pestre csábított milliomos külföldiek pénztárcájához szabják az árakat és azt várják, hogy a magyar vidéki publikum is azt fizesse meg. Köztudomású, hogy a pesti gyógyfürdők javarészében az egyszeri fürdés mellékkiadásokkal 4—6 pengőbe kerül. A vidéki beteg eznkívül fizesse meg a drága szállodát, étkezést és a vonatköltséget.

Igy aztán érthető, hogy ez a üzletpolitika mindjobban rátereli a figyelmet a debreceni, hajduszoboszlói, harkányi forrásokra, a gyógyvizek használata lényegesen olcsóbb ezeken a helyeken, mint a gyógyfürdők árai.

Hozzá kell számítani még azt az előnyt is, hogy lakás és megélhetés is sokkal olcsóbba kerül, mint Budapesten.

Igen ajánlatos lenne, ha az illetékes pesti tényezők leszállítanának a vidékiek számára a gyógyfürdők használati díját s ezáltal Budapest mint fürdőváros nagyobb forgalmat érne el s a magyar vidék is tudná használni a gyógyfürdőket.

Uj kiszolgáló cég a „TAKARÉKOSSÁG" R. T. kötelékében!

Van szerencsénk mt. vásárlóközönségünk tudomására hozni, hogy az

ESERNYŐÜZEM,

mely Ferenc József ut (Piac ucca) 42. szám alatt működik, amelynek cégtulajdonosa Wiener Sándor ur

a mai nappal belépett kiszolgáló cégeink sorába s kiszolgálását már meg is kezdte.

Raktáron tart mindennemü és a legkényesebb igényeket is kielégitő férfi és női ernyőket. Szakszerüen végez speciális üzemben mindennemü áthuzásokat és javitásokat.

Uj cégünk a legnagyobb örömmel áll rendelkezésére mt. vevőkörünknek es dusan felszerelt árukészletét, mint szakszerü munkáját, a legelőzékenyebb kiszolgálás mellett bocsájtja rendelkezésére legelőnyösebb szabott áraln.

Takarékosság Kereskedelmi R. T.

Debrecen, Deák Ferenc ucca 6.

Nem lesznek minimális gabonaárak

Az ezévi búzatermésből származó felesleg értékesítése — mint ismeretes az úgynevezett állomási minimális árak megállapitása nélkül a világpiaci árbázis alapján történik. Ennek az oka az, hogy a jelenlegi világpiaci ár jobban megfelel a gazdák érdekeinek, mint a minimális árak megállapitása.

Ausztria részére államközi szerződésben biztosított szállításra kerülő mennyiség az exportra kerülő búzának 40 százaléka. Az ár az eladó és vevő között szabad megállapodás tárgya. Ha Ausztria nem venné igénybe az egész mennyiséget, akkor a ki nem használt mennyiséggel szabadon rendelkezünk.

x **A nagyerdei fürdőben fedett gyógyvizü thermál medencében fürödhet. Külön férfi és külön női nap.**

— **Edison fia meghalt.** William Leslie Edison, a nagy Edison fia 58 éves korában meghalt. Ő is feltaláló volt és több rádiótalálmányát **használják világszerte.**

Nagyothallón
az új SIEMENS-PHONOPHOR segit!
Próbálja ki Szent Iványkor szemelyesen!
Siemens-Phonophor, Budapest, VI, Nagymező-u. 4

Debrecenben nem kell tartani a gyermekparalizis terjedésétől

A főorvosi hivatal nyilatkozata a megbetegedésekkel kapcsolatban.

Beszámoltunk arról, hogy Debrecenben a Közraktár területéről a klinikára szállították *Kálmánczi* Zsuzsika 9 éves gyermeket, akinek a lába bénult meg a gyermekparalízises megbetegedés következtében. Ugyancsak a klinikán ápolják *Angyal* Sándor 10 éves józsai gyermeket, akinek a karja bénult meg a betegség következtében.

A közönség körében nyugtalanságot keltett a két gyermekparalízises eset és arról beszéltek, hogy számolni kell a veszélyes fertőző betegség terjedésével. Különösen attól féltek, hogy a 10 éves józsai gyermek terjesztette el Debrecenben e betegséget, mert a gyermek *akinek a karja bénult meg, nem vitték szegény szülei orvoshoz, nem volt pénzük vasuti jegyre sem és így gyalog küldték be két testvérével a beteg gyermeket, hogy a klinikán majd ingyen megvizsgálják, hogy miért bénult meg a karja.*

A klinikán állapították meg, hogy gyermekparalízisről van szó és azonnal intézkedtek, hogy a józsai házat, ahol a gyermek lakott és családjának tagjait, elsősorban két testvérét, akik bekísérték Debrecenbe, megfigyelés alá vegyék. A házat nem hagyhatják el, nem érintkezhetnek senkivel. Az orvosi megfigyelés szerint Józsán sem terjed a betegség.

gyalog jött be Józsáról a klinikára, hogy ott megvizsgáltassa magát.

A debreceni főorvosi hivatal részéről dr. *Félegyházy* Sándor a következőket mondotta:

— Szó sem lehet arról, hogy Debrecenben gyermekparalízisesjárványról lehessen beszélni. A betegedések nem Debrecenben történtek.

Az egyik gyermek a nyírábrányi határban kapta a fertőző bajt és úgy került szüleinek a debreceni Közraktár területén lévő lakására. A másik gyermek Józsa községben lett beteg. A két gyermeket a klinikán ápolják. A debreceni gyermek szüleinek lakását és mindazokat, akik a gyermekkel érintkeztek szoros felügyelet alatt tartjuk, de örömmel kell megállapítani, hogy a megfigyeltek egyike sem kapta meg a betegséget, tehát nem terjedt a gyermekről a betegség tovább. A vesztegzárt továbbtartjuk és minden óxintézkedésnek érvényt szerzünk.

Azzal kapcsolatban, hogy a józsai gyermek tényleg gyalog jött be két testvérével Debrecenbe és a klinikára mentek. A józsai gyermekek azonban nem a városon keresztül mentek a klinikára, hanem az erdőn át az egyetemi lakások előtt haladva el tértek be a klinikára. Igy járkáltak forgalmas utcákon, néhány debreceni útvonalat érintettek csak.

Józsán a 10 éves gyermeket,

Molnár János
üveg és porcellánüzletébe
olcsó csillár beérkezett.
ILONA NAPRA nagy választek díszműáruban.
AUTO SYPHON PATRONCSERE.

Magyarország második a nemzetközi sakkversenyen

Stockholm, aug. 14. A nemzetközi sakkverseny utolsó fordulója után a helyzet a következő:

Amerikai Egyesült Államok 54½ pont, **Magyarország 48**½, Argentina és Lengyelország 47, Csehország 45, Hollandia 44, Esztország és Litvánia 41½ pont.

Eltünt az orosz repülő, aki átrepülte az északi sarkot

Páris, augusztus 14. Levanevski szovjet orosz repülőről tegnap este óta nem érkezett hír. Légügyi körökben úgy vélik, hogy a repülő minden jel szerint leszállásra kényszerült, mert elfogyott a benzinje. Repülőgépek kutatnak utána.

Seattle, augusztus 14. A katonai rádióállomás 14.44 órakor részben olvashatatlan üzenetet vett át Levaneski szovjet repülőtől. Az üzenete olvasható része így szól: Nem ismerjük helyzetünket. A rádiókészülék működésében fennakadás mutatkozik.

Hotel Auguszt Abbázia
Elsőrangú magyar szálloda és konyha. Központi fekvés. Minden komfort. Hideg, meleg folyóviz a szobákban. Felvilágositást nyujt fenti szálloda. Pensio összege befizethető Budapesten Auguszt cukrászdában I. Krisztina tér 3.

Hétfőre várható ítélet a csendőrperben

Marcali, aug. 14. A csendőrper tegnapi tárgyalásán elsőnek *Nagy István* csendőrőrnagyot hallgatták ki, aki elmondta, hogy a csendőrök ellen tett feljelentésekről nem tudott. Hallotta, hogy a község lakói panaszkodtak a csendőrökre, akik állítólag megverték őket, de nem adott hitelt állításaiknak. Az ezredes-ügyész felszólalásában szóvátette, hogy egyes, különösen baloldali pártállású lapok a valóságnak meg nem felelő tudósításokat közölnek a tárgyalásról. A sajtó jelenlevő képviselőitől tárgyilagosságot vár. A tárgyalásvezető hadbíró kijelentette, hogy a tárgyalásról gyorsírói jegyzetek készülnek s a hatóságnak módjában áll utólag sajtópert indítani, de ez nem tartozik a jelen tárgyaláshoz. A folytatólagoson kihallgatott sértettek szinte egyöntetüen arról vallottak, hogy a csendőrök mindaddig bántalmazták őket, amíg elő nem adták fegyverüket.

A délutáni tárgyaláson folytatták a bizalmiak kihallgatását. Mindannyian azt vallották, hogy bántalmazást nem láttak, sőt ilyen panaszról is csak néhány bizalmi értesült. Ezután iratokat ismertettek, köztük az orvosi bizonyítványokat, amelyekből megállapítható, hogy nagyobb sérülés nem történt, a kisebb sérülésekről pedig nem lehet határozottan megállapítani, hogy bántalmazástól erednek-e. Ismertették azt a csendőri jelentést is, amely megokolja, hogy a járásban miért kellett általános fegyverkutatást elrendelni. A jelentés szerint orvvadászok miatt az emberélet nem volt biztonságban s a legutóbbi időben hét ember lett az orvvadászok áldozata. A törvényszék vasárnap zárt tárgyalást tart, amelyen a vádlott csendőrök személyi lapjait ismertetik.

Hétfőn, a még hátralevő hűzz tanut hallgatják ki, majd a vád- és védőbeszédek következnek. Itélet hétfőn délutánra várható.

Meteor csillár vezet
Gyári lerakat Piac u. 9.

Jövő héten választják meg a debreceni főrabbit

Hogy történik a főrabbiválasztás

Schlesinger Sámuel főrabbi halálával megüresedett a debreceni statusquo izraelita hitközség főrabbi tisztsége, melynek betöltésére e héten kerül sor. Tizenhat pályázat érkezett a megüresedett lelkészi állásra. A pályázók sorban próbaszónoklatokat tartottak. E héten pedig meg lesz közöttük a választás.

Az egyházközség elnöksége vasárnap jelöl a pályázók közül. A jelölés aztán az előljárósághoz kerül, melynek jogában van azon változtatni. *A választást tulajdonképpen az egyházközség képviselőtestülete ejti meg, mely körülbelül 90 tagból áll. A jelöltek a képviselőtestület választja meg a főrabbit, de a választás eredménye ellen vétójoga van a hitközség összes tagjaiból álló nagygyülésnek.* Körülbelül 720 hitközségi tag szavaz itt, de csak igennel, vagy nemmel. Amennyiben az igen-szavazatok száma nagyobb, akkor megerősítettik a választás eredménye, ha pedig a nem-szavazatok száma nagyobb, akkor új választást kell tartani.

A választási eljárás három fázisa, vagyis az elnökség kandidálása, az előljáróság által eszközölt jelölés, majd a képviselőtestületi választás *a hét folyamán lesz, míg a nagygyűlés előreláthatólag a következő vasárnap.*

Értesülésünk szerint legtöbb esélye dr *Weisz Pál* hódmezővásárhelyi, *Silberstein Adolf* siklósi és *Klein Andor* abonyi rabbiknak van, de persze a választás eredményét megjósolni nem lehet.

Legolcsóbban kifogástalanul **fest és tisztit** WEISZ, Arany János ucca 20
Egy öltöny tisztitása, vasalása 3 pengő

Jelentkezni kell az 1916. és 1917. évi születésuekne

Az elsőfokú közigazgatási hatóság felhivja az 1916. évben született ifjakat, hogy f. évi augusztus hó 23-tól 25-e; az 1917. évben születtek pedig 26—28-a között Bethlen ucca 10. szám alatt 1—80 pengőig terjedő pénzbirság terhe alatt feltétlenül jelentkezzenek.

x VIDEKRE ÉS HELYBEN 4 és 6 személyes modern kocsival, személy fuvarozást vállalok. Temetési s privát fuvarok óránként 3 pengő. Telefon éjjel-nappal 34—37. Nádas.

ASPRION PÁL (ezelőtt Müller és Asprion) műszemkészítő specialista ember!
műszemeket
készit és behelyez
Budapesten tartózkodik aug. 17, 18, 19 és 21-én
Található

Klein Dezső
látszerésznél,
Budepest, IV. Kecskeméti u. 14.

A földművelésügyi minisztériumban felfedezett visszaélések ügyében Lázár miniszternél szombaton értekezlet volt

Szombaton délelőtt igen fontos tanácskozás volt *Lázár Andor* igazságügyminiszternél, a földművelésügyi tárca helyettes vezetőjénél. *Marschall Ferenc* államtitkár, *Timkó Zoltán* koronaügyészhelyettes és *Vass Elek* miniszteri osztályfőnök vettek részt a tanácskozáson. Tájékoztatták Lázár Andort a vizsgálat adatairól, különösen a rejtélyes keszthelyi 30.000 pengő ügyéről.

Szükségessé tette a keszthelyi ügy részletes feldolgozását az, hogy *Dinnyés Lajos* képviselő napirendre hozta a zavaros ügyet és fontos bejelentéseket is tett. Megállapították, hogy Kállay Miklós annakidején mint földművelésügyi miniszter maga tett lépéseket a 30.000 pengős ügy tisztázására és kérte az igazságügyminisztert, hogy adjon választ arra, hogy az előadja történt sikkasztás ügyében van-e mód és lehetőség újabb eljárás megindítására. Választ is kapott, de a válasz nem került máig sem nyilvánosságra.

Két debreceni férfi mint „olasz csodafoghuzó"

A foghuzások miatt az egyiket kétszáz pengő pénzbüntetésre itélték, a másikat felmentették.

Két évvel ezelőtt érdekes foglalkozású két olasz férfi érkezett Debrecenbe. A két olasz fiatalember megérkezése után azonnal jelentkezett a rendőrségen. Ott tolmács útján előadták, hogy engedélyt szeretnének kérni »foghúzásra«. Ők ugyan nem orvosok, nem rendelkeznek orvosi diplomával, de nekik nem is kell orvosi előképzettség, mert nem úgy húznak fogat, mint az orvosok, nem használnak semmiféle műszert, fogót, hanem két ujjukkal húzzák ki a beteg fogat. A rendőrségen kételkedve hallgatták a nem várt bejelentést, hiszen ezt szinte lehetetlenséggel határosnak találták. — Azonban a két olasz férfi nem tágított, hanem bemutatta tudományát. Több rendőrnek azonnal kihúzták beteg fogukat és mint a rossz fogú rendőrök előadták, semmiféle fájdalmat nem éreztek. — Ennek ellenére a rendőrség nem engedélyezte a működésüket, mert Magyarországon a törvény kimondja, csak szakképzett fogorvosnak szabad fogat húzni. Ez természetes is, mert nem azért szereztek diplomát, hogy mindenféle sarlatánok a kenyerükre törjenek. Az olaszok kijelentették a rendőrségen, hogy semmiféle díjazást nem fogadnak el a foghúzásért, csupán azt engedjék meg nekik, hogy egy különleges szert árulhassanak, amely a fogfájást azonnal megszünteti és a kihúzott fog helyét fertőtleníti. A rendőrségen ezt a kérelmet is elutasították, mert gyógyszert orvosi rendeletre gyógyszertárban lehet kiszolgáltatni. A két csodadoktor olasz ezután hosszú orral elhagyta Debrecent. De utólag kiderült, hogy igen sok fogat húztak ki Debrecenben és az ország más városában.

Annyit azonban a rendőrségen is megállapítottak, hogy a két csodadoktor olasz valóban érti a dolgát, mert saját szemükkel látták a bizottság tagjai, hogy a páciens szájából pillanatok alatt kint volt a fog, anélkül, hogy egy arcizma megrándult volna a betegnek. — A jelenlévő orvos kijelentése szerint, valami csodálatos kézügyesség folytán lehet így a fogat kihúzni. Egy másik verzió szerint a fájdalom nélküliséget egy a halántékon lévő ideg leszorításával érte el az olasz foghúzó. Tény az, hogy Kínában évszázadok óta húznak így csodadoktorok, aki faluról falura járva segítenek a szenvedőkön. Itt ezt a hatóságok megengedik. Ez érthető is, hiszen Kína a világ legnagyobb állama, ahol lehetetlen lenne az ellenőrzés. Hogy mennyire csak kézügyesség kell ehhez, bizonyítja az, hogy Kínában gyerekek szeget ütnek deszkába és sok gyakorlás után harapófogó nélkül képesek egy tövig bevert szeget kihúzni a deszkából. Igy tértek át azután a foghúzásra is.

A két olaszról azóta nem hallottunk hirt, Magyarországon azóta nem jelentkeztek. De hiába, a magyar nép nagyon tehetséges, mindent hamar eltanul. A két olasz után Debrecenben feltünt két férfiú, akik az »olasz módszer« szerint egyre-másra húzgálják ki a beteg fogakat. A két debreceni olasz »csodadoktor« Thuránszky Zoltán Meszena utca 2. szám alatt lakó vásári kereskedő és Ujlaki Sándor szintén vásári árus. Hogy, hogy nem, ezt maguk sem árulják el, hogy hol tanulták ki a mesterségüket, de azóta, mint mondják, sokszáz rossz fogat távolítottak el az ország különböző helvein. Itt Debrecenben is elég régen dolgoztak, míg a tisztiorvosi hivatal tudomást nem szerzett róla. Igy indult meg ellenük a debreceni járásbíróságon az eljárás. Az érdekes kuruzslási jert most tartották a debreceni járásbíróságon dr Gyöngyössy József büntetőbíró előtt. Mindkét vádlott beismerő vallomást tett. Thuránszky kijelentette, hogy nem érzi magát bűnösnek, mert kuruzslást nem követett el. Előadta védekezésében, hogy pénzt nem fogadott el a foghúzásért, csupán a »Columbia csoda fog- és szájvíz csepp esencért« kapott egy pengőt. Ez a csodaszer nem kuruzslószer, megvizsgáltatták a Debreceni Tisza István Tudomány Egyetemen, ahol Mikó egyetemi magántanár szakvéleménye alapján teljesen ártalmatlan szájvíz. Kitűnő fájdalomcsillapító és fertőtlenítő szer.

— Tekintetes bíróság, kijelentem, hogy ha meg is büntetnek, akkor is fogok a jövőben fogat húzni, ha hozzám jönnek!

Ezután Ujlakit hallgatta ki a bíróság, aki csak segédkezett a foghúzásnál. Ő árulta a csodaszert. — Igen érdekes volt a tárgyalás során dr Salánky József városi tiszti orvos vitája Ujlakival a Columbi nevű gyógyszer miatt. Salánky dr kijelentette, hogy orvosságot csakis orvosi rendeletre szabad gyógyszertárban kiszolgáltatni. — Erre Ujlaki azt mondotta, hogy ez nem gyógyszer, hanem csodaszer. Amerikában általánosan elterjedt cikk. Hivatkozott a vegyelemzésre, amely szerint semminemű emberi szervezetre káros anyagot nem tartalmaz.

A bíróság a vádbeszéd elhangzása után Thuránszkyt 200 pengő pénzbüntetésre ítélte, míg Ujlakit a vád alól felmentette, mert őreá nem bizonyult a »csodafoghúzás«.

Az ítélet ellen mindkét vádlott fellebbezéssel élt. **Sz T.**

Erélyes kormányintézkedések a tüzifaspekuláció ellen

Hírt adtunk arról, hogy *Bornemisza Géza* miniszter kijelentette, hogy a kormány minden rendelkezésre álló erővel meggátolja, hogy a fogyasztóközönség kárt szenvedjen a tüzifaellátás terén. Kétheti türelmi időt adott a miniszter arra, hogy a készletek visszatartása megszűnjék. Az állami erdőbirtokok fakészleteit is piacra dobják, hogy a helyzeten javítsanak. Illetékes helyen a következőket jelentették ki:

— Az állami erdőbirtokokon ilyenkor minden évben kiadásra kerülő fakészletek sürgős piacrahozása érdekében a földművelésügyi miniszter fontos rendelkezést adott ki. *Elrendelte, hogy az állami erdőbirtokok fakészleteiből 2800 vagont már most forgalomba hozza.* Ilyen módon járul hozzá a kormány ahhoz, hogy a spekulációnak véget vessen és a faellátás zavartalanságát biztosítsa.

Féláron lehet utazni augusztus 22-től kezdve a budapesti őszi vásárra

Kézművesipari kiállítás és aranykoszorús mesterverseny is lesz az idei vásár keretében

Budapestről jelenti tudósítónk: Ebben az évben szeptember 2-án kezdődik az oly népszerű és oly kedvező vásárlási lehetőségeket nyújtó, de meg különleges látványosság számba is menő *Őszi Lakberendezési Vásár*, a városligeti Iparcsarnokban. A vásár értékét és látványosságát igen nagy mértékben fokozza az a körülmény, hogy keretében ezuttal *Országos Kézművesipari Kiállítást és Aranykoszorús Mesterversenyt* is rendeznek.

Ennek a terjedelmében is megnövekedett vásárnak óriási jelentőségét mutatja az is, hogy a vásár és a kiállítás kiállítói és látogatói a magyar kormány és az államvasút *50 százalékos, tehát félárú utazási kedvezményt* engedélyezett. Bár a kedvezmény nagyobb, mint az előző években, az *utazási igazolványok* árát a vásárt és a kiállítást rendező Országos Iparegyesület mégsem emelte fel. Akik Budapestről számított 110 km. körzeten belül fekvő vasuti állomásokról utaznak Budapestre *P. 1.50*, akik távolabbról akarnak Budapestre utazni azok *P 2.20* árért szerezhetik meg a féláru utazást biztosító utazási igazolványt, amely természetesen a vásár és a kiállítás egyszeri *megtekintésére* is jogosítja tulajdonosát. Ilyen utazási igazolványt bárki szerezhet magának *menetjegyirodában*, minden *ipartestületnél* és a vásár *tb. képviseleteinél.*

Több mint ezer kiállító jelentkezett máris a vásárra, a legkiválóbb iparosok versenyeznek az aranykoszorús mesterversenyen a kitüntető és egyben részükre nagy értéket jelentő címért, az Iparcsarnokban és környékén már épül is a vásár, amely ebben az évben *19 napig tart* és szeptember 20-án este zárul.

Az utazási igazolványok tulajdonosai a féláru utazás kedvezményével már *augusztus 30-tól kezdve*, egészen szeptember 20-ig utazhatnak Budapestre, míg visszafelé szeptember 2-től 23-ig érvényes ez az oly nagy jelentőségű utazási kedvezmény.

Meghalt a tanitónő, ki idegrohamában megmérgezte magát

Megírtuk, hogy *Hauler Róza* 40 éves tanitónő testvérének Bellegelőn levő lakásán marólúgot ivott, mert a szerencsétlen nő idegrohamában azt képzelte, hogy a szellemek üldözik.

Hauler Rózát a belgyógyászati klinikán ápolták s mindent elkövettek, hogy megmentsék az életnek. Azonban olyan hatalmas mennyiséget ivott a borzalmas méregből, hogy teljesen összeroncsolta száját és nyelőcsövét. Az öngyilkos nő három napon keresztül haldoklott szörnyű kínok között, míg tegnap este meghalt.

Női műselyem gumikabát . . P 11·90
Stortüggöny kézi motivval . P 6·30-tól
Poplon, saját készitésü, tehér vattával . . . . . P 20·50
Szőnyegek, linoleumok, szövet- és mokett sezlontakarók, különleges méteráru függönyanyagok óriási választékban.
Haas Lipót
Linoleum és Szőnyegáruháza
Ferenc József ut 58. szám
Telefon 29—63. Megyeháza mellett.

Hogy támogatja a debreceni Kereskedelmi Kamara a debreceni gyümölcs és borkiállitást

A TIKÁV egyik pavillonjáért a jegybevételek tizenhét százalékát kívánja

Ismeretes, hogy a Kereskedelmi és Iparkamara jóvoltából az idén elmarad a TIKÁV, mely pedig hivatva lett volna egy kis felpezsdülést hozni a város elernyedt, letargiába merült kereskedelmi és ipari életébe. Az egész évi tespedést szinte betetőzi a Tiszántúli Ipari és Kereskedelmi Kiállítás és Vásár elmaradása. Annakidején megmondtuk erről a véleményünket és rámutattunk arra, hogy a Kereskedelmi és Iparkamarának még áldozatok árán is az lett volna a kötelessége, hogy az őszi forgalom biztosítására mindent elkövessen és ne nézze azokat az egyoldalú szempontokat, melyek kényelmesebbé tették számára a TIKÁV idei megrendezésétől való lemondást.

Hogy az őszön mégis lesz valami gazdasági akció, mely az idegenforgalom fellendítésére és egy kis mozgalom létrehozására alkalmas, az a Debreceni és Hajdúmegyei Kertész Egyletnek és az Országos Gyümölcstermelő Egyesület debreceni fiókjának köszönhető, melyek az idegenforgalmi hivatallal karöltve október 2-től október 10-ig virág-, gyümölcs-, borkiállítást és vásárt rendez Debrecenben.

A kiállításra és vásárra egyedül alkalmas hely Debrecenben a TIKÁV területe és pavillonjai, melyek úgyis üresen állnak, mondhatnánk »parlagon hevernek«, hiszen a TIKÁV elmaradása folytán az idén nincs azokra szükség.

A szóbanforgó kiállítás támogatása minden hivatalos és nem hivatalos gazdasági tényezőnek elsőrendű feladata. *Szinte természetesnek látszott, hogy a rendezőség díjtalanul megkapja a szükséges területet és helyiséget a kamarától.* De ez nem következett be. Mint halljuk, *a Kereskedelmi Kamara a gyümölcskiállítás rendezőségétől egy pavillon, egy kisebb helyiség és az amúgy is meglevő árusító pultok nyolc napra való átengedéséért a jegybevételnek átlagban tizenhét százalékát, vagyis minden harmincfilléres jegy után öt fillért kívánt.* Az elől eleve mereven elzárkózott, hogy a szóbanforgó helyiségeket ingyen átengedje.

Ezt az eljárást nem lehet szó nélkül hagyni. *A Kereskedelmi Kamarának kétszeres kötelessége lett volna a legmesszebbmenő támogatást nyújtani a tervezett kiállításnak.* Nemcsak általános érdekből, hanem azért is, mert így legalább némi részben expiálta volna azt a mulasztását, melyet az idei TIKÁV elmaradása által elkövetett a debreceni gazdasági élettel szemben. Ha egy magánvállalkozás, vagy egy magánépület tulajdonosa bérösszegért ad helyiséget valamely kiállításnak, azt meglehet érteni. De ilyen alapra nem helyezkedhetik a Kereskedelmi Kamara, mely *végeredményben a TIKÁV területét a várostól ingyen kapta* és bárha a létesítményeket ő is emelte, ez még nem jelenti a rideg üzleti politika érvényesítésének jogosságát.

De erkölcsi szempontból nézve: egy ilyen kiállítást támogatni kötelessége a kamarának. Annyira mégsem zárkózhat el a gyümölcs- és bortermelők érdekeitől. Aztán meg bizonyára nem kis százalékban tagjaiból rekrutálódik a kiállításon résztvevő virágkereskedők, borkereskedők csoportja, kikkel szemben külön kötelességei is vannak.

Azt láthattuk, hogy mikor arról volt szó, hogy elmarad-e vagy mégis megrendezik-e az idén a TIKÁV-ot, bizonyos rideg üzleti szempontok, a »*hogy fizetődik ki jobban*« elve érvényesült. *De hogy most ugyancsak a rideg üzleti szempontok érvényesüljenek egy másik közcélú kiállítással szemben, az már nemigen bírja ki a kritikát.* Éppen ezért jól tennék a Kereskedelmi Kamara illetékes tényezői, ha *revízió alá vennék a gyümölcs- és borkiállítással szemben elfoglalt álláspontjukat, a kiállítás sikerét előmozdítanák azáltal, hogy a szükséges helyiséget a TIKÁV területén átengedik díjtalanul.* Egy olyan kikötést jogosnak tartunk, hogy bármely esetleg bekövetkező rongálódást a kiállítás rendezősége helyrehozni köteles, de *sehogyan sem tudjuk megérteni azt az eljárást, mely más kiállítás megrendezését megnehezíti azáltal, hogy minden közreműködés nélkül részesedést kíván.* Ez nem fér össze egy testület tekintélyével és *éppen fordítottja annak*, ami kötelez minden köztestületet, ha egy közérdekű kiállítás megrendezéséről van szó!

x A nagyerdei fürdőben a vetkőző épület terraszán napozhat külön női és külön férfi napozón.

Majdnem INGYEN UTAZHAT BUDAPESTRE Szent István hetében,

mert a vasuti kedvezménnyel és a nálunk való vásárlással költségei nagy részét behozza.

Aki f. évi 18—23-ig az alanti **utalványok** bármelyikét nálunk bemutatja, vagy ha a 3. számra hivatkozik, úgy pénztárainknál az alanti árukra szóló vásárlási igazolványt kap.

1. sz. utalvány 1 drb mély vagy lapos tányér 18½ f.	2. sz. utalvány 1 darab füszertartó 23 f.	3. sz. utalvány 1 drb. mély szines tányér 27 f.	4. sz. utalvány 1 drb. süteményes tál 64 f.
Fayance áruk kis szépséghibával, amig a készlet tart.			
5. sz. utalvány 3 drb. vegyes tálka 67 f	6. sz. utalvány 1 drb. kancsó vagy 1 drb. fali sótarto 86 f.	7. sz. utalvány 1 drb. tésztastál fehér 86 f.	8. sz. utalvány 1 drb hatszemélyes süteményes készlet 1·96 f.
9. sz. utalvány 1 drb. táncnadrág kis hibával 77 f.	10. sz. utalvány 1 pár pamut harisnya kis hibával 68 f.	11. sz. utalvány 1 drb. sarmőz melltartó 47 f.	12. sz. utalvány 1 db. fekete vagy fehér női bőrkesztyü kis hibával 1·96 f.
13. sz utalvány 1 drb. férfi ing rávarrott gallérral 1·96 f.	14. sz. utalvány 1 drb. alsónadrág füzős 76 f.	15. sz. utalvány 1 pár férfi zokni 24 f.	16. sz. utalvány 1 drb. leányka sarmőz nadrág kis hibával 67 f.
17. sz. utalvány 1 pár férfi félcipő fekete 7·98 f.	18. sz. utalvány 1 pár női divatcipő 8·30 f.	19. sz. utalvány 1 pár gumitalpu cipő textil felsőrésszel kis hib. 2·25 f.	20. sz. utalvány 1 pár férfi szaras cipő 8·98 f.
21. sz. utalvány 1 kg IIa 35 százalékos mosószappan, 1 drb. mosókefe együtt 78 f.	22. sz. utalvány drb. cca 25 dkg-os illatos mosószappan 27 f.	23. sz. utalvány 1 db bekenő- + 1 db sár- + 1 db fényesitő kefa + dob. cipőpaszta együtt 65 f.	24. sz. utalvány 1 boratvakészlet 10 db kitünő pengével 86 f.

Az összes füszer és éleimi cikkek a legolcsóbb napi árakon.

BAROSS ÁRUCSARNOK

Budapest, csak Baross-tér 2 Keleti pályaudvarnál (József főherceg szálló épület)

Címre ügyelni! Postai megtendeléseket utánvéttel eszközlünk

Hétfőn érkeznek haza Hollandiából a debreceni cserkészek

A nagy cserkésztalálkozó, a Hollandiában Vogelenzangban megtartott V. világjamboree a napokban befejeződött. A magyar cserkészet ezen a jamboreen is méltóképpen képviseltette magát, nemcsak számbelileg, hanem teljesítmények és elért eredmények tekintetében is. A magyar csapat mindig az elsők között volt a jó munkában és így nem csoda, ha meghódította a nagy világtalálkozó cserkészrésztvevőinek és minden nemzetbeli látogató közönségének szívét egyaránt. Debrecen és a Tiszántúl is elküldte a maga fiait s ezek a fiúk, a magyar csapat IX. raja, be is váltották a hozzájuk fűzött reményeket: mindenütt az első között voltak, ahol a magyar csapat, a magyar cserkészet kiválóságát kellett bebizonyítani. Ezt méltányolva Debrecen sz. kir. város vezetősége. a Debrecenbe hétfőn, folyó hó 16-án délelőtt 11 óra 45 perckor érkező csapatot ünnepélyes fogadtatásban fogja részesíteni. Bizonyára nem fog ez a fogadtatás külső dísz és bensőséges szeretet dolgában elmaradni azoktól, melyekkel Debrecen társadalma és társadalmi egyesületei fogadták annakidején a rigai lett nemzeti nagytáborból, az angliai jamboreeról és a gödöllői világtalálkozóról jól végzett munka tudatában dicsőséggel hazatért fiaikat.

A IX. cserkészkerület vezetősége lapunk útján kéri a kerületi intézőbizottság tagjait, hogy a fogadtatáson minél nagyobb számban szíveskedjenek megjelenni, továbbá kéri a Debrecenben tartózkodó cserkészeket, hogy a fogadtatásra hétfőn délelőtt fél 12 órakor cserkészdíszben jelenjenek meg a pályaudvar előcsarnokában és az ottlevő cserkésztisztnél jelentkezzenek.

Egy orvos véleménye a sörivás okozta kellemetlen következményekről

Hírt adtunk már arról, hogy vita folyik orvosok között arról, hogy a sör és borfogyasztás milyen hatással van az emberi szervezetre. A külföldi orvosok vitája során az a vélemény alakult ki, hogy a borfogyasztás az egészség szempontjából sokkal előnyösebb, mint a bódító sörfogyasztás.

A vita kapcsán egy magyar orvos is nyilatkozott és bár elismeri, hogy a sörnek van bizonyos tápértéke, de hangoztatja, hogy a rendszeres sörfogyasztás több kárt csinál a szervezetben, mint hasznot. A bor normális mértékben való fogyasztása azonban csak üdítőleg hat a szervezetre, javítja a vér és gyomormüködést. Saját magán kipróbálta az orvos a sörfogyasztás hatását s megállapította, hogy amíg a sör tompa bódultsággal töltötte el, izzadást és étvágytalanságot okozott, emellett a vérnyomást és felesleges zsírpárnákat eredményezett, addig a borfogyasztással csak jóhangulatot, jóétvágyat kapott. Végeredményben még anyagilag is jobban jön ki az, aki bort iszik, mert egészségesebb italt iszik és kevesebb pénzébe is kerül.

x Egészséges, olcsó szórakozás: evezés a nagyerdei csónakázó tavon!

Előkelő esküvő Debrecenben

Kedden este fél hét órakor előkelő esküvő lesz a Nagytemplomban. Ekkor esküsznek egymásnak örök hűséget noszlopi Noszlopy Éva és puji Puy Aladár. Délben lesz a polgári esküvő az anyakönyvi hivatalban, este fél hét órakor az egyházi esküvő a Nagytemplomban. Tanuk lesznek Vecsey Zoltán m. kir. gazdasági felügyelő és Hank Olivér mezőgazdasági kamarai titkár. Esküvő után lakodalmi vacsorára gyül össze a násznép Gyarmathy István vendégszerető házában, aki Noszlopy Évának nagyapja.

Nem engedi a város a régi temetők kriptáiba való temetést

A jövő héten tartandó városi közgyülésen valószinüleg már tárgyalni fognak arról a kérésről, melyet több debreceni család, kiknek sorát a Sesztina-család nyitja meg, adott be a városhoz azt kérve, hogy a lezárt régi temetők kriptáiba való temetkezést engedjék meg.

A köztemető üzembehelyezésével életbelépett szabályrendelet ugyanis kimondja, hogy 1937 nyarától kezdve még a családi sirboltokba való temetkezést sem engedi meg. Több debreceni családnak van értékes sirboltja a régi, lezárt temetőkben és ezek a családok arra tekintettel, hogy még hosszú ideig maradnak a régi temetők háborítatlanul, engedjék meg, hogy a családi sirboltokba temetkezhessenek addig, míg a temetők felosztásával a sirboltokat is át kell helyezni a köztemetőbe.

METEOR MOZI MÚSORA

Vasárnap: MI KISLÁNYUNK (Shirley Temple), Kísérőslager: KINAI PAPAGÁJ. Bünügyi film. Előadások: 3, 5, 7 és 9 órakor.

Látogatás dr Baltazár Dezső özvegyénél

Érdekes visszaemlékezések a nagy püspökről

A Kereskedelmi és Iparkamara palotájának első emeleti lakásán talpig gyászban van még özvegy **dr Baltazár Dezsőné,** gyászolja férjét, a magyar reformátusok nagynevű püspökét, aki ma egy éve került ki a debreceni klinikára súlyos betegen és betegágyában örökre lehunyta szemét.

Az özvegy lakásában még most is, egy év múlva is hangzik a csengő gyermekhang:

— **Kedves nagymama, mikor jön vissza a nagypapa? Már régen elment, jó lenne már, ha visszajönne...**

Az unokák, gyönyörű kis gyermekek egyre várják vissza a nagyapát, aki örökre elment családjától, híveitől. A lakásban nemcsak a nagymamát látogató unokák idézik a nagy püspököt, hanem a képek, a tárgyak, amelyekkel tele van a lakás — mind emlékeztetnek dr Baltazár Dezsőre.

Az évforduló alkalmából emlékeket kértem, rövid beszélgetést a püspök özvegyétől.

— Ma egy éve, augusztus 15-én jöttek a hordágyas emberek, hogy elvigyék Dezsőt a klinikára. Nagy fájdalmai voltak, rossz sejtelmei és azt mondta nekem: »**Itt a vég, én érzem**«. Három nap mulva izent a klinikáról, hogy látogassam meg, szeretne látni. Betegen feküdtem én is a lakásomon, de azért felkeltem és kimentem meglátogatni. Nagyon megörült Dezső, hogy meglátott. Szorította a kezemet. Szeretett volna beszélgetni, de az orvosok nem engedték. — Nem is tudtunk beszélgetni s csak annyit mondott: »**Köszönöm kedves, hogy kijöttél, de félek, hogy talán még betegebb leszel.**« Igaza lett Dezsőnek, mert nagyon beteg lettem, sulyos beteg, ott is nagyon köhögtem már a betegágyánál. — Akkor láttam utoljára, nagyon sajnálom, hogy mindent titkoltak előttem és még a halálát is elhallgatták. **Attól féltek, hogy két halott lesz akkor a klinikán, mivel én is ott feküdtem már betegen.**

— Ha nem is tudtam többet beszélni Dezsővel — folytatja beszédét az özvegy — de leveleztünk. **Mindennap irt néhány sort, és válaszoltam. A két beteg így irt egymásnak, egyik betegágyból a másikba.** Szerettem volna együtt lenni Dezsővel, de heves köhögési rohamaim miatt lemondtam, csak nyugtalanította volna az én betegségem.

A püspök első és utolsó levele feleségéhez

Halála után, ahogy elvették ágyáról a Bibliáját, melyet magánál tartott, ott találták a lapok között az én leveleimet. Megőrizte és most ón őrzöm azokkal a levelekkel, amelyeket nekem irt halálos ágyáról. **Megvan az utolsó hozzám irt levele és megvan az első levél is.**

— Megtudhatnánk valamit a levelekből?

— Majd ha meghalok, elovashatják, de addig nem adom ki a leveleket. Nagyon érdekes levelek vannak, nagyon sok levél, mert Dezső mindég és mindennap irt levelet, ha elhagyta a házat. **Elment Amerikába hosszú időre, de mindennap jött a postás a levelével,** hogy jelezze, ne aggódjam, nincs semmi baj. Beszámolt útjáról a levelekben ha ideje volt, máskor csak néhány sort de irt mindég. Az első és utolsó levelét nem postás hozta. Az elsőt ő maga adta át nekem. Fiatalok voltunk. Dezső nem tudta szóval elmondani, hogy szeret és feleségül kér. Megírta egy szép levélben és átadta nekem a lezárt levelet. Az utolsó levél kusza sorait sem a postás adta át nekem. Áthozták a klinika egyik osztályáról, ahol ő feküdt halállal vívódva, hozzám, a klinika másik kórtermébe. A levelek az én drága emlékeim...

Néhai Baltazár Dezső

Özvegy Baltazár Dezsőné.

Elmondja még a kegyelmes asszony, hogy a püspök nagyon szeretett írni, már diák korában naplót irt. Naponta leirta, hogy mi történt vele, körülötte és ezt a naplót vezette, míg csak betegsége nem gátolta a tovább vezetésben. Ez a napló megvan és felbecsülhetetlen értékű feljegyzéseket tartalmaz, megmásíthatatlanul hűséges képét adja mindannak, amit ő maga tett, vagy mások cselekedtek személye körül.

A püspök főzte a legjobb bográcsgulyást

Ahogy sorba jönnek az emlékek, szó kerül arra is, hogyan tevékenykedett a házatája körül Baltazár Dezső.

— Dezső nagyon szerette zeleméri birtokát, boldog volt, ha kiment — mondja az özvegy. — Járta a gyümölcsöst és örömmel ujságolta, ha egy-egy fát megszabadított kártevőitől. Oltogatta, metszette a fákat, gyönyörködött a termés fejlődésében. **Az egész nyári szabadságidőt a birtokon töltöttük, ha csak lehetséges volt, de bizony még télidőben is kimentünk egy-egy hétre, annyira szerette kint az életet.** Nyáron nagy zivatarok idején kiült a tornácra, maga köré gyüjtötte az unokákat s úgy beszélt nekik, mutogatta a csodás villámlásokat, száguldó viharfelhőket s hallgatták a dörgést, csattogást. Szerette nézni a vihart. A birtokon távol az emberektől a nagy csendben irta könyveit, irta meg beszédeit. Szerette a lovakat, elnézte sokáig a csikók játékos futását.

— Legjobban szerette azonban az unokáit. A kicsik számára mindig volt a szekrényében finom csokoládé és annyira tudták már a kis angyalkák, hogy azonnal vitték a szekrényhez, hogy adjon nekik csokoládét. Játszadozott unokáival órákig.

A zeleméri birtokon, ha kijöttek az unokák, befogatott a kocsiba, de maga vette kezébe a gyeplőt, ne hogy baj történjék a kocsikázásnál.

— Szerették is a kis unokák Dezsőt és azért hívják, várják még most is. Azt hiszik, hogy a köztemetői nagy épületben lakik és onnan várják. Nincs olyan nap, hogy ne kérdeznék: **Miért nem jön már a nagyapa haza?**

A »Kedves« — mert így nevezte mindig a püspök a feleségét — elmondja azt is, hogy férje igen kedvelte a szalonnasütést, főzte a bográcsgulyást és sütötte a zsiványpecsenyét. A bográcsgulyást mindég maga főzte, mert azt tartotta, hogy az asszonyok nem is tudják jól elkészíteni a bográcsgulyást. Sok szakácsnő maradt már szégyenben a bográcsgulyás miatt, nem tudták sehogyan se úgy elkészíteni, ahogy a püspök szerette.

— **Elmondhatom — mondja a kegyelmes asszony — hogy én sem tudom olyan jól elkészíteni a bográcsgulyást, ahogy ő tudta.** Nagy specialistája volt éppenúgy, mint a szalonnasütésnek. Az utóbbi időben azonban már nagy bánata volt, mert az orvosok eltiltották a szalonna evéstől és így csak abban lelhette örömét, hogy **megsütötte a lobogó tűznél szépen, formásan, ahogy mások is szerették volna, de enni már nem ette meg.**

Baltazár Dezső kéziratos verses kötete

A püspök hagyatékában van egy kéziratos verseskötet is. Összegyüjtötte verseit még teológus korától számítva. Vannak benne versek, melyeket a feleségéhez irt, de vannak benne más versek is.

— Én legjobban szeretem Dezsőnek a Korunk című versét — mondja az özvegy. — Ebben a versben vannak a következő sorok:

»Miért hívtok ki új vízözönt,
Romlott idők, romlottabb
emberek?«

Az özvegy nagyon sok emléket őriz, irásokat, fontos kéziratokat és leveleknek százait, de legfontosabb, legkedvesebb részére az első és az utolsó levél.

Az első levél a gyermekkori játszótársak sorsát kötötte össze egy csodálatosan szép, boldog házaséletre. A másikon pedig láthatja, a kusza vonások is azt bizonyítják, hogy a halállal vívott rettentő harcában is reája gondolt, utolsó mozdulata kezének a »Kedves« részére irt levél volt.

Bencze Mihály.

x A nagyerdei fürdőben százados tölgyfák árnyékában gyógyvizben fürödhet.

Levél a leánycserkésztáborból

Édes jó Anyám!

Az utolsó vasárnapot töltjük Salgón. ez a nap a csöndes békés vasárnap, mintha a lüktető élet megállott volna. Mélységes csönd mindenütt.

A cserkészlányokkal felmentünk a várhoz, honnan a kilátás gyönyörű, hogy búcsút intsünk a vidéknek mielőtt az est leszállna. Valóban, mintha az ember lelkét valami varázshatalom fogva tartaná. Némák és szótlanok a vidám ajkak, csak a tekintetek járják körül a csodaszép vidéket búcsúzóul. Fenséges és felejthetetlen pillanatok ezek. A nap bibor sugarai ott maradtak az égen, gazdag szinváltozata még szebbé tette az alkonyt. Lassan megérkezett, előhirnöknek — már ragyog az esthajnal csillag, ami a millió és millió csillagok között az első. — Majd felragyogtak a többiek is, lelkünket mélységes áhitat töltötte el, megköszöntük az Istennek segítő és jóságos kegyelmét, szeretetét. Ránk borult a csöndes este s tőlünk nem is olyan messze Salgótarján lámpái csillogtak s mi lassan megindultunk a hegyről lefele a táborunkhoz, hogy az utolsó éjszakát ott tölthessük Salgón.

Indulásunk előtt valóságos búcsújárás lett a táborunkhoz, gyermekek, felnőttek hozták a sok virágot búcsúzóul. S még egy pár pillanat s mi fent ültünk a fogaskerekű vonaton, ami lassan lefelé jött a hegyről. Lelkünk magába szívta azt a sok szépséget utoljára s fájdalmunk könnyei egyre peregtek, mert nehéz, nagyon nehéz a búcsú, az Isten veled azoktól, akik szívüket felénk tárták, akik megszerettek.

Hálás köszönetünk azoké, akik a táborunkat annyira a szivükön viselték, Buczkó Gábor bányagondnok, Szabó Dezső ref. lelkész, Obrincsák Ernő tanító, aki vezetőnk volt minden kiránduláson s mindazok, akik szívvel-lélekkel mellénk álltak. Az a sok palócgyermek, akiknek valóságos otthonuk lett a tábor. Nagyon fogtok nekünk hiányozni, ha visszatérünk otthonainkban, úgy a felnőttek, mint a gyermekek.

Mi lassan elértük az Alföldet, mire az est leszállt, Debrecen határában robogott velünk a vonat, de lelkünk egy része ott maradt azon a gyönyörű táborhelyen, hogy sokáig éljen ott, kitörölhetetlenül örökre. Salgó egy kicsiny szépsége hazánknak, kedves és felejthetetlen maradsz, annak az ifjúságnak a szívében, kiknek céljuk az, hogy megismerjék és szeressék a hazát.

Most már üres a tábor, elbúcsúzott tőle a dalos ajkú sok cserkészleány. Örömben töltött szép napok emléke. A bús szívünkbe vissza-visszajár. »... S nagy égő kínnal felsajegva fáj, üres a tábor nincs lakója már...«

Kovács Julia

Legolcsóbb
füszer és gyarmatáru
beszerzési forrás
Grünberger
és Glück
füszer és gyarmatáru nagykereskedés
Debrecen, Csapó u. 18. szám.
Telefon 24-75.

HIREK

Mindenben első a „Debreczen"

Bánat

Hogyha szólna,
Halkan zsongna,
Temetésre harangozna.

Hogyha menne,
Csendben járna,
Nehéz, néma ólomlába.

Hogyha nézne,
A szemében
Meleg, méla könnycsepp égne.

S hogyha élne,
Mellém ülne, —
S rólad és rólam mesélne.

KOVÁCS IMRE PÁL.

— **Vasárnapi istentiszteleti rend a ref. templomokban.** Nagytemplomban délelőtt 10 órakor dr Farkas Pál délután 5 órakor Szabados László. Kistemplomban délelőtt 9 órakor dr Kosdy János, 11 órakor dr Soós Béla, délután 5 órakor Nagy Dezső. Kossuth uccai templomban délelőtt 10 órakor Mezey Béla, délután 5 órakor Csánki Gábor. Árpádtéri templomban délelőtt 10 órakor Uray Sándor, délután 3 órakor Nagy Sándor. Ispotályi templomban délelőtt 10 órakor Siposs Imre, délután 5 órakor Kulcsár Dezső. Homokkerti templomban délelőtt 10 órakor Kulcsár Lajos, délután 5 órakor Kovács József. Kerekestelepi templomban délelőtt 10 órakor Erdey Mihály, délután 5 órakor Szabó Gábor. Wolaffkatelepen délután 3 órakor Fentős Tibor. Nyilastelepi templomban délelőtt 10 órakor Horváth György, délután Mezey Béla. Csapókertben délelőtt 10 órakor dr Danesházy Sándor. Nyulason délelőtt 10 órakor dr Lencz G. Sándor. Szatán délután 2 órakor Biró Béla. Pacon délelőtt 10 órakor pr. és urv. oszt Papp Géza. Fancsikán délelőtt 9 órakor Biró Béla. Nagycserei iskolában délelőtt 11 órakor Biró Béla. Mézeshegyen délután 2 órakor pr és urv. oszt Papp Géza. Téglaskertben délelőtt 10 órakor Birinyi János. Pallagon délelőtt 10 órakor Kiss Antal Jenő.

— **Szentmiserend a Szent Anna uccai katolikus templomban és kápolnákban.** Rendes szentmiserend reggel 6, 7, 8, 9 órakor. Fél tiz órakor nagymise. A további szentmisék kezdete 11, háromnegyed 12 és fél egy órakor. A kertségi kápolnákban a mult vasárnapi miserend az irányadó.

— **Istentiszteletek rendje a gör. kat. templomban.** Reggel 7 órakor utrenye, 8 órakor diákmise, 10 órakor nagy szentmise. Szentbeszédet mond Fekete Lajos s. lelkész. Délután fél órakor rózsafüzér ájtatosság, 4 órakor vecsernye, utána szentségimádás.

— **Evangélikus istentisztelet.** Az evangélikus templomban (Miklós u. 3.) vasárnap délelőtt 10 órakor lesz rendes liturgikus istentisztelet. Prédikál Böjtös Sándor.

— **Istentiszteletek a baptista imaházban.** A Szappanos uccai imaházban vasárnap délelőtt fél 10-től fél 11-ig prédikáció, délután 6—8-ig vallásos estély vegyeskar és zeneszámokkal. Szerdán este fél 8-tól fél 9-ig bibliaóra. Péntek este fél 8-tól fél 9-ig imaóra.

x Dr. ÁRVAY LÁSZLÓ OTBA körzeti orvos, mai napon rendelését újból megkezdte, Varga u. 18.

— **Dr Dóczy Ferencné Berde Amália megismétli népmüvészeti népmüvészeti előadását.** Dr Dóczy Ferencné Berde Amália folyó hó 17-én délután öt órai kezdettel a Központi Egyetemen közkivánatra megismétli magyarnyelvü előadását a torockói, kalotaszegi és székelyföldi népmüvészetről. A nagy érdeklődésre számottartó előadást vetitettképek és jelmezek bemutatói élénkitik.

x **Uszhat, napozhat, szórakozhat, pihenhet napi 70 fillérért, gyermek 40 fillérért a nagyerdei fürdőben.**

— **Gyorsiró tanfolyam.** Debrecen sz. kir. város Iskolánkivüli Népmüvelési Bizottsága gyorsiró tanfolyamát, — tekintettel a juniusban végződött tanfolyam nagy sikerére (amikor 19 oklevélből négy 200-as volt), szeptemberben ujra meginditja. Beiratkozni: Széll Irénnél Piac u. 77. I. Beiratási dij 5 pengő, előadás hetenkint háromszor 2—2 óra, tandij havi 5 pengő. Jelentkezni mindennap 8—10-ig. (:)

xDr. BORSOS IDA bőrgyógyász-kozmetikus, Piac u. 43, párisi tanulmányútjáról hazaérkezett, rendelését újból megkezdte.

— **A Magyar Asszonyok Nemzeti Szövetsége** szeretettel kéri tagjait, hogy dr Dóczyné Berde Amália magyarnyelvü, az erdélyi népmüvészetről tartandó előadásának meghallgatására f. hó 17-én, kedden délután 5 órakor a Központi Egyetem épületében, a Nyári Egyetem előadótermében mentől nagyobb számban megjelenni szíveskedjenek.

x **Harisnya szemfelszedést** speciális villamos géppel vállal Nagy Gyula, Püspöki palota.

— **Megay Meissner Károly képviselő előadása a rádióban.** Megay Meissner Károly országgyűlési képviselő vasárnap délután három órakor a rádióban előadást tart a földmívelésügyi miniszterium előadássorozatában »A mezőgazdasági kamarákról szóló új törvény«. Az előadást a mezőgazdasági lakosság széles rétegeinek figyelmébe ajánlható.

— Dr. GESZTI OLGA orvosnő, dr. Geszti József, m. kir. egészségügyi főtanácsos, egyetemi magántanár, igazgató főorvos és neje Szántó Margit leánya és dr. Kovács Károly, Kovács Aladár és Brunner Róza fia házasságot kötöttek. Minden külön értesítés helyett.

IRÓGÉPEK KÖLCSÖNZÉSE HURAY, Iparkamara T: 17-93

— **Meghalt Fenyő Sándor volt debreceni hirlapiró.** A régi debreceniek még emlékeznek Fenyő Sándorra, ki huzamosabb ideig dolgozott a debreceni lapoknál, előbb mint hirlapiró, majd mint kiadóhivatali igazgató. A régi „Debreczen" szerkesztőségének kedvelt tagja volt és megnyerő modorával sok barátot szerzett magának. A háboru előtt Budapestre került, de mindenkor kellemesen emlékezett vissza a Debrecenben eltöltött időre. Most Budapesten érte a halál 69 éves korában. Budapesten temették el nagy részvét mellett. Halálát gyászolja fia, a Debrecenben is ismert Fenyő József gépészmérnök.

x **Ne vegyen cserépkályhát addig, mig meg nem tekintette Krisch kályhásmester cserépkályha raktárát, ahol kitünő, tüzálló, szép és olcsó cserépkályhák, kandallók vannak nagy választékban. Vállal minden e szakmába vágó munkát. Ispotály tér 1. sz. (Nagyállomásnál), telefon 12—18.**

x **Iskolakönyvek,** irószerek beszerezhetők (használtak félárban) Antalfy könyvkereskedésében. Szentanna—Varga utca sarok.

— **Az egri érsek főpásztori jubileuma.** Dr Szmrecsányi Lajos egri érsek, pápai trónálló most ünnepli érsekké történt kinevezésének negyedszázados évfordulóját. A köztiszteletben álló főpásztor minden zajos és nyilvános ünneplést elhárit magától. A jubileum alkalmából Dutkay Pál pápai prelátus, érseki helynök körlevélben rendelte el, hogy a főegyházmegye összes templomaiban augusztus 22-én hálaadó szentmisét mondjanak.

x **Singer Gyula** áll. vizsg. fogász m. fogászati műtermét Arany János u. 12. sz. alá helyezte át. Foghúzás, fogtömés, műfogak.

— **Kerékpárgázolások.** Nagy Zsófia 6 éves gyermek, Egymalom ucca 6. szám alatti lakásuk előtt lelépett a járdáról. Arramenő ismeretlen kerékpáros elütötte s a kisleány balkarján sulyos zuzott sérüléseket szenvedett. — Mikládi Imre 23 éves villanyszerelőt délután négy órakor a Széchenyi uccán, a Fémipariskola előtt ismeretlen kerékpáros elgázolta. Oldalbordáján és karján szenvedett zuzott sebeket. A mentők a sérülteket első segélyben részesitették.

x TANKÖNYVEKET használtat, összes iskolákba elad-vesz, cserél Kultura antikvárium, Szent Anna 3.

— **Testvérgyilkosság az osztozás miatt.** Hidor községben együtt dolgozott közös földjén Hoffmann Péter és Hoffmann Pál. Amikor a termést betakaritották, megkezdődött közöttük a termény elosztása. Ezen összevesztek, majd tettlegességre került a sor, melynek hevében Hoffmann Pál kapát ragadott és ugy vágta fejbe öccsét, hogy az egyetlen hang nélkül holtan terült el. A gyilkos elmenekült s eddig még nem sikerült a csendőrségnek felfedezni tartózkodási helyét.

— **Olajnyomokat fedeztek fel Vasmegyében.** A vasmegyei Rábagyarmat határában az ut mentén olajos vizbugyogást fedeztek fel a járókelők. Szakértőkkel vizsgáltatták meg a környéket s Őriszentpéter és Kerkáskápolna közelében ugyancsak olajnyomokat találtak. Közelesen próbafurásokat végeznek eezn a vidéken.

x ÉRDEMES most Budapestre utazni, mert nemcsak utazási kedvezményt kap minden felutazó a vasúttól, hanem a budapesti Baross Árúcsarnok gondoskodik arról, hogy a többi költségek nagy részét is behozza annak, aki a mai lapban megjelent hírdetésben foglalt vásárlási utalványokat nála bemutatja, vagy ha csak a hirdetésben megjelölt számra hivatkozik. Ajánlatos tehát a hirdetést figyelemmel elolvasni. Ügyeljen a címree: Baross Árúcsarnok, Budapest, csak VIII. Baross tér 2., József főherceg-szálló, Keleti pályaudvarnál.

— **Török nyári egyetemi hallgatók gazdasági tanulmányuton Józsán.** A debreceni Nyári Egyetem török hallgatói, három nő és 5 férfi egész délelőttöt töltöttek Józsán. Dr Balogh István Déri-muzeumi gyakornok vezette a társaságot, amelynek tagjai hazájukban gazdasági főiskolákat végeznek. Az itteni gazdálkodási mód, a falusi házberendezés érdekelte őket különösen. Meglepetve fedezték itt fel a cséphadarót. Az egyik józsai háznál barátságosan megvendégelték őket, majd visszatértek Debrecenbe.

Fotocikkek BERZÉKI PIAC-U. 38 UDVARBAN

Tokés társat keres 30.000 pengővel
ezren felüli férőhelyes budapesti műsoros vendéglőüzem.
Ajánlatokat továbbít „MAGYAR FALU" jeligével Leopold Gyula hirdető-iroda, Budapest, VII. Erzsébet körut 39.

— **Vasvillával karjába szurtak.** Török Imre 32 éves földmüves, Kismacs 62. szám alatti lakos tegnap délelőtt átszurt karral jelent meg a debreceni mentőállomáson s előadta, hogy lakásának udvarán összeszólalkozott Kiss József nevü ismerősével, ki vasvillával keresztül szurta karját. Erősen vérző sérülését a mentők kötözték be.

ANYAKÖNYVI HIREK

Házasságkötések: Fekete Ferenc alkalmi munkás—Nagy Erzsébet. Pető Gyula máv. üzemi altiszt—Császi Zsófia. Vecsei József mechanikus s.—Tóth Irén Gizella. Jeges Ferenc gazdálkodó—Magyar Juliánna. Horváth Sándor egyetemi m.—Tóth Mária. Baranyai György keresk. s.—Villás Juliánna Róza. Gőz András gépész—Zoliczi Juliánna. Győrösi Imre fm.—Fiják Erzsébet. Borbély István fm.—Pasch Margit. Dr Rappensberger Tivadar OTI tisztv.—Szima Katalin. Kormány Béla Károly posta forg. dijnok—Demeter Sarolta Irén. Sinay Béla Sándor illatszerész—Szondy Piroska Blanka.

Születések: Varga László kereskedő s. fia László; Krausz Jenő utazó, fia Ervin, Sipos Sándor szabó s. fia Sándor, Szondy Béla Károly Vilmos ref. lelkész, fia Béla Sándor László.

Halálozások: Nagy József róm. kat. 6 hónapos, Pallag 57. Hauler Róza róm. kat. 41 éves, Bellegelő 190. Győri Mihály ref. 68 éves, Dombos-tanya. Varga Imre ref. 65 éves, Nádudvar.

x **Ács Eta varrodáját** Csapó u. 1. alá helyezte. Izléses munka. Szolid ár!

—**Elcsuszott egy dinnyehéjon a motorkerékpár.** Kovács István fővárosi müszaki tisztviselő a Csillaghegyen haladt motorkerékpárjával. Egy autó ment előtte, melyet előzni akart, a motor kerekei azonban egy dinnyehéjon megcsusztak s Kovács elveszitve lélekjelenlétét, gépével egy jegenyefának szaladt. Sulyos sérülésével kórházba szállitották.

— **Feloszlattak egy kisgazdakört politikai mozgalmak miatt.** A legutóbbi képviselőtestületi választások alkalmával a békési Kisgazda Körben nagy politikai harcok zajlottak, amelynek eredménye az volt, hogy egy kisgazdapárti programmal fellépett jelölt bejelentette a belügyminiszternek, hogy a Kisgazda Kör szabályellenesen müködik, kifogásolta az egyesület vagyonkezelését, különösen a székház megszerzése körüli tényked ését. Most érkezett le Békésre a belügyminiszter döntése, melynek értelmében feloszlatta a Kisgazda Kört szabályellenes müködés, politikai mozgalmak miatt.

Országos vásárok

Augusztus 16., hétfő: Baktalórántháza, Dunaföldvár, Esztergom, Kecseliget, Kiskőre, Magyarkeszi, Mezőkövesd, Mosonszentjános, Nagybajom, Nagyrákos, Nágocs, Ózd (havi), Pécsvárad, Sajószentpéter, Salgótarján (állat), Siklós, Tarcal, Tatabánya (havi), Vál Vásárosmiske.

— **A vakbélgyulladás veszélye elleni védekezés** egyik hatásos módszere abban áll, hogy az ember a beleit hetenként legalább egyszer a természetes **Ferenc József** keserűvizzel — reggel éhgyomorra egy pohárral — igen alaposan kitisztítja. Az orvosok ajánlják.

x Orvosi hir. Dr Salánki József városi orvos, ideggyógyász rendeléseit ismét megkezdte. Rendel magánbetegeinek délután 3—5-ig Batthyányi ucca 22. szám alatt.

— **Uj egyetemi magántanárok.** A vallás és közoktatásügyi miniszter dr Udvardy László egyet. tanársegédnek a belgyógyászati röntgeneológia c. tárgykörből, dr Dzsinich Antal egyet. tanársegédnek a reumás betegségek kór- és gyógytana különös tekintettel a pszichikális gyógymódokra és dr Kulin László egyet. tanársegédnek a gyermekkor diagnosztikája és semiotikája c. tárgykörből a debreceni Tisza István Tudományegyetem orvostudományi karán egyet. m. tanárrá történt képesitését jóváhagyólag tudomásul vette s nevezetteket e minőségükben megerősitette.

— **Fegyelmi indult a miskolci lépfene járvány ügyében.** Halmay Béla miskolci polgármester szombaton elrendelte a fegyelmit Fodor Imre dr városi tisztiorvos ellen azon a cimen, hogy sem orvoshoz, sem pedig tisztviselőhöz nem méltó magatartást tanusitott a lépfenében elhunyt Gál Józsefnével szemben, aki harmadik halálos áldozata volt Miskolcon a lépfenejárványnak. Gál József szőlőcsősz vallomása szerint ugyanis a tisztiorvos késedelmesen és hanyagul kezelte feleségét, eleinte csak jóddal kente be a fertőzött légycsipés helyét és akkor utalta már be a járványkórházba, amikor nem lehetett rajta segiteni.

— **A HÉV alkalmazottak Budapesten gyüjtést inditanak az elitélt Puskás családjának.** A tizenöt hónapra elitélt Puskás János HÉV vonatvezető családja iránt nagy részvét nyilvánult meg Budafokon. Nagyon sajnálják Puskás Jánost is, mindenki szerette, derék s jóravaló embernek ismerte. Családja, gyermekei számára a HÉV alkalmazottak minden elsején gyüjtést inditanak. Puskás különben megfellebbezte az itéletet s minden ismerőse azt reméli, hogy enyhiteni fogják azt.

— **Öt férfit mérgezett meg Amerika Lucrezia Borgiája.** Newyork nagy szenzációját jelenti az a tömeggyilkossági per, melynek vádlottja egy feltünően csinos nő, a bécsi származásu Hahn Anna asszony. Hahn Anna ellen feljelentést tettek, hogy amerikai barátait sorra eltette láb alól. A feljelentő szerint öt férfi pusztult bele a nővel való ismeretségbe, valamennyi sulyos mérgezési tünetek között. A rendőrség letartóztatta a szép bécsi nőt s elrendelték a holttestek felboncolását.

— **Térdigérő szoknyák lesznek a divatosak.** A londoni nagy szalonok az amerikai tervezők ujitásainak figyelembevételével tartották meg divatbemutatóikat. Meglepő, hogy ismét a térdigérő szoknyákat hozzák divatba. A női sportruhákon a zsebeket hátul helyezik el, mint a férfiruháknál látható.

— **A forró szurok leégette a hust egy kifutógyerek talpáról.** Lőrincz János fővárosi kifutófiu egyik javitás alatt álló uttesten a kiöntött szurokba lépett bele. A szurok a szó szoros értelmében odaszegezte a talajhoz a kifutó talpát, aki a borzalmas fájdalomtól eszméletlenül terült el. Az izzó folyadék teljesen leégette a hust talpáról és sulyos állapotban szállitották kórházba.

Régen és most

Egyszer, elég régen, még kislány koromban,
Este volt, sétáltam a kertben magamban.
Ahitattal néztem a csillagos égre,
Sápadt teliholdra s a bárányfelhőkre.
Körültem suttogtak fekete lombú fák;
— Várja a királyfit — biztosan azt sugták.

Aztán nem sokára, hogy nagyleány lettem,
Sétáltunk a kertben boldogan kettesben.
Nem néztünk az égre hisz' az Ő csillaga
Egyedül én voltam s Ő az enyém vala.
Nem értették a fák ajkaink mit susog,
Talán mi sem tudtuk mért vagyunk boldogok.

Most tavasz van újra, bús tavasz ez nékem,
Egyedül bolyongok, mint a hold az égen.
Nem nézek az égre, nem ér dekel semmi
Bólingatnak a fák; így szokott ez lenni.
— Hol van Ő? — kérdezem minden fától hiven,
Szomorún bólintanak s felzokog a szivem.

NAGY LENKE KLÁRA.

Caffarelli herceg és Baranyay Zoltán miniszteri tanácsos a debreceni Nyári Egyetemen

A Nyári Egyetem szombati előadássorozatában rendkívül értékes előadásban ismertette az olaszországi letelepülési viszonyokat *Caffarelli* herceg, az olasz Amici Dell Ungheria főtitkára. A fascizmus a közmunkát államüggyé tette, amikor külön közmunkaügyi miniszteriumot állitott fel — mondotta az illusztris előadó, akinek fejtegetéseit nagy érdeklődéssel hallgatta a közönség.

Baranyai Zoltán miniszteri tanácsos »A Nemzetek Szövetségének politikai rendszere« cimen tartott nagysikerű, rendkívül érdekes előadást.

Török Pál akadémiai főkönyvtáros, egyetemi magántanár »Magyarosodás I. Ferenc József korában« cimen tartott nagy figyelemmel kisért előadást. *Walisch Oszkár* Olaszországgal való művészi kapcsolatainkról beszélt lebilincselően érdekes előadásban. *Herbert Schönebaum* lipcsei professzor Erdélyről tartott nagyértékű előadást.

Diszebéd a Nyári Egyetem előadói tiszteletére

A Nyári Egyetem Debrecenben tartózkodó előadóinak tiszteletére *Zöld József* polgármesterhelyettes ünnepi ebédet adott. Az ebéden legelsőnek *Zöld József* a város nevében üdvözölte a Nyári Egyetem külföldi és belföldi előadóit s nagy megelégedését fejezte ki a tudományegyetem és a Nyári Egyetem nagyértékű munkássága felett. Közvetlen hangú szivhez szóló beszédében kiemelte azt a szoros kapcsolatot, amely Debrecen sz. kir. városát a magyar tudományosság egyik büszkeségéhez, az egyetemhez és a Nyári Egyetemhez füzi. Hangsúlyozta, hogy a Nyári Egyetem mamár Debrecen egyik büszkesége és specialitása, amely Debrecen nevét nemcsak idehaza, hanem a külföldön is ismertté teszi.

Ezután *Carlo Caffarelli* herceg szólalt fel, hangsúlyozva azokat a meleg baráti kapcsolatokat, amelyek az olasz és a magyar nemzetet egymáshoz füzik és kiemelte, hogy a Nyári Egyetem egyike azoknak a legfontosabb magyar szerveknek, amely a két nemzet együttműködését olyan hathatósan szolgálja. *Baranyai Zoltán* miniszteri tanácsos Debrecen és a Hortobágy idegenforgalmi jelentőségét domborította ki. *Balla Bertalan* tanácsos a Nyári Egyetem jelenlévő előadóit üdvözölte meleg hangon, mire *Karl Hackl* bécsi professzor válaszolt igazi bécsi humorral fűszerezett beszéddel, kiemelvén, hogy a debreceni Nagyerdő és a Nyári Egyetem annyira megnyerte tetszését, hogy jövőre újból vissza fog jönni. Az ünnepi ebéd a legjobb hangulatban ért véget.

A Nyári Egyetem magyar hangversenye

Remekül összeválogatott müsor s elsőrangu művészek tették őszinte élménnyé az Arany Bika disztermét zsufolásig megtöltő közönségnek a Nyári Egyetem magyar hangversenyét. — Forrósikerü, páratlanul szép est volt ez, melynek hangulatában a megjelent külföldiek maradéktalanul élvezhették a magyar dal és zene varázslatos szépségeit, nem kisebb művészek tolmácsolásában, mint **Báthy Anna, — Meiszner Lujza, Országh Tivadar** és **Szabó Emil.**

Meiszner Lujza zongorajátéka vezette be a hangversenyt. Játékának finom szárnyalása, erőteljes frazicozása, átélő és kisugárzó művészete remekelt Liszt XIV. rapszódiájában. De a szünet után előadott két Bartók kompozició, az „Este a székelyeknél" és „Gödöllői piactérre leesett a hó", s valamint Dohnányi remek C-dúr rapszódiája az átélő intelligencia s tökéletes játékkészség megtestesülése volt.

Országh Tivadar, Kodály Adagio-jat s Bartók-dalokat adott elő, igazi élményt jelentő művészettel. A müsor második részében pedig Dohnányi, Hubay és Országh kompoziciókat játszott, sajátosan egyéni, lenyügözően tökéletes felfogásban, virtuóz technikai készséggel. Minden száma után tomboló taps zúgott fel s több ráadást kellett játszania.

Báthy Anna énekszámai az est fénypontját jelentették. Gyönyörű csengő hangján Kodály-dalokat, Erkel: Hunyadi László operájából egy részletet, s Kern—Molnár régi magyar dalokat énekelt tüneményesen. Bársonyosan puha, a legfelsőbb regiszterekben is tökéletes tisztasággal csengő hangja végigsimogatott a szíveken s az élmény varázsa ült ki az arcokra. Minden énekszámát fergeteges taps kisérte s szintén több ráadást énekelt.

Külön meg kell emlékeznünk **Szabó Emil** művészi zongorakiséretéről mely finoman simuló, remekül aláfestő volt A Nyári Egyetem magyar hangversenye nemcsak a művészet örök szépségeiben fürösztötte meg a lelkeket, de alkalmas volt arra, hogy a külföldi hallgatók lelkébe belopja a magyar dal és magyar zene páratlan értékeit.

(parvus).

— **Égő házból mentettek ki egy beteg asszonyt.** Torony községben ismeretlen okból kigyulladt Ambrus Győző ny. vasutas háza, melyben csak a háztulajdonos sulyos beteg felesége tartózkodott. Nagy munkával sikerült a beteg asszonyt kimenteni a házból, de mire a tüzet lokalizálták, egy másik ház is kigyulladt és porig égett.

— **Kurd felkelés Sziriában.** Felkelő kurdok megtámadták a főképpen katolikusok által lakott Amouda városkát. A felkelők ellen egy francia katonaosztagot és egy repülőrajt mozgósitnak. A katonaság megérkezéseig elkeseredett harc folyt le a támadó kurdok és a város keresztény lakosai között. A harcnak hir szerint mindkét részen igen sok áldozata van. A kurdok egész Sziriában mozgolódnak. Aleppoban a rendőrség nagy fegyver- és lőszerraktárra bukant.

— **Imádkozott és vizbeugrott egy öreg asszony.** Budapesten a Gyömrői ut mentén lévő téglagyár tavának partján imádkozott egy öregasszony és azután beleugrott a 20 méter mély tóba. Nem tudták kimenteni. A nyomozás megindult, hogy megállapitsák az ismeretlen 60 év körüli asszony kilétét.

— **Egykézellenes gyülés Szolnokon.** Az OMKE augusztus 28—29-re összehivta Szolnokra a vidéki kereskedelmi testületek országos értekezletét. Az értekezlet legfontosabb tárgya az egykéz lesz. A tagok elé tárják az egykéz gazdaságpolitikai mérlegét. Tárgyalni fogják még a kereskedelem időszerü kérdéseit is.

— **Felhivás.** Értesitem a Cipész Dalegylet müködő tagjait, hogy a dalórák a közbejött akadályok miatt nem aug. 16-án, hanem aug. 23-án kezddőnek. Pontos megjelenést kér az elnökség.

— **Szétverték a fejét.** Jánoshalmán Kasziba Péter 25 éves legénynek a fejét szétverték. A gyilkosság miatt letartóztatták Dolyák Sándor 31 éves gazdát, aki tagadja, hogy ő verte volna agyon Kaszibát.

— **Fogtechnikus ipari továbbképző tanfolyam.** Magasszinvonalú továbbképző tanfolyamot tartott Debrecenben a fogtechnikusok Országos Szövetsége, az iparügyi miniszterium támogatásával. Tegnap fejeződött be a kéthetes szaktanfolyam, amelyen megjelent dr Müller Pál miniszteri müszaki osztálytanácsos és magasszárnyalású beszédben buzdította a hallgatókat a további munkára. Lányi Lajos országos fogtechnikus iparteştületi elnök mondott köszönetet a magas pártfogásért az iparügyi miniszter képviselőjének. A tanfolyam előadói a szakma legkiválóbbjai voltak s köztük Wierik Vilmos, aki kormányzói kitüntetést kapott a szakma kiváló müvelőséért. A fa és fémipari szakiskola helyettes igazgatója, vitéz Szabó Gábor tanár volt a tanfolyam adminisztrativ vezetője, aki lelkes szavakkal fejezte ki köszönetét az iparügyi miniszterium pártfogásáért és úgy az előadók, mint a hallgatók odaadó munkájáért. A hallgatók nevében Bartha Gábor mondott köszönetet.

— **Megnyilt a nyomtatványkiállitás.** A Nemzeti nyomtatványkiállitást megnyitották a Műcsarnok termeiben. Bornemisza miniszter megjelent a kiállitáson és szép beszéd kiséretében nyitotta meg a kiállitást. Rámutatott arra, hogy mennyire szükséges a nyomdaipar fejlődése, erősödése nemzeti és gazdaság szempontból. A megnyitás után a miniszter megtekintette a kiállitást.

— **Eltünt egy orosz sarkrepülő.** Moszkvából csütörtökön szállt fel Levanszki orosz pilóta, hogy az északi sarkot átrepülje. A repülőnek San Franciskóban kell leszállni. A vakmerő repülőről péntek délután óta nincs semmi hir.

GYÁSZ ROVAT

Karikás Zsigmondné Maák Erzsébet 46 éves korában elhunyt. Temetése kedden délután négy órakor lesz a Köztemető 2/a. számu ravatalozójából öt nappal korábban elhunyt leánya mellé. Lakás: Oláh Károly ucca 9. Gebauer cég rendezi.

Maróty Gyuláné Matyaskov Zsuzsánna életének 59. évében elhunyt. Temetése vasárnap délután fél 4 órakor lesz a Köztemető 2/a. ravatalozójából. Temetését Fehértói vállalata végzi.

Özv. kékesi Kékessy Imréné Komáromy Mária életének 92. évében elhunyt. Temetése hétfőn délután lesz a Köztemető 3. ravatalozójából.

Varga Imre gazdálkodó élt 64. évet. Temetése vasárnap délután 4 órakor lesz Nádudvaron, Debrecenből hazaszállitva. Temetését Fehértói vállalata végzi.

Temesváry Gábor ácsmester 75. évében elhunyt. Temetése ma délután 5 órakor lesz a Köztemető II. a. ravatalozójából. Lakás: Hevesi ucca 3. Temetését Bartha vállalata végzi.

Köszönetnyilvánitás. Istenben boldogult jó Anyánk: özv. Szabó Józsefné Burai Juliánna elhunytával megnyilvánult meleg részvétért, ravatalára küldött koszoruk és virágokért hálás köszönetet mondunk. **A gyászoló család.**

Köszönetnyilvánitás. Mindazon rokonainknak, barátainknak, ismerőseinknek, kik felejthetetlen férjem, édesapánk elhunytával nagy bánatunkban részvéttel voltak, ravatalára koszorut, virágot helyeztek, valamint a Horthy dalárda tagjainak a temetésen való közremüködésükért ezuton mondunk köszönetet. — **Özv. Dobi Gyuláné.**

Köszönetnyilvánitás. Mindazon rokonainknak, jóbarátainknak, ismerőseinknek, akik boldogult édes apánk, idős Diószegi János elhunytával bánatunkban részvéttel voltak, végtisztességtételén megjelentek, ravatalára koszorut és virágot küldtek, hálás köszönetet mondunk: **a gyászoló család.**

Köszönetnyilvánitás. Mindazon kedves rokonainknak, barátainknak, gazdatársainknak és mindazoknak, kik drága jó feleségem és édesanyánk temetésén megjelenni szivesek voltak, a sok koszoru és csokrokért hálás kösznetünket fejezzük ki. — **Csobai Péter és családja.**

x KÖSZÖNETNYILVÁNITÁS. Mindazon ismerőseinknek, jó barátainknak, akik felejthetetlen jó édesanyánk, feleségem temetésén résztvettek, illetve fájdalmainkat vigasztaló szavaikkal enyhíteni igyekeztek, ezuton mondunk hálás köszönetet, dr. *Jakab Endre* és *felesége, Ihász Henrik.*

— Halálos légycsipés. Szekszárdon Schmidt Juliánna 10 éves kisleányt egy légy a strandfürdőben megcsipte. A kisleány vérmérgezést kapott s beszállították a kórházba, azonban az orvosok már nem tudtak rajta segiteni s borzalmas kínok között tegnap hajnalra meghalt.

— A hortobágyi szűzgulyában fellépett a sercegő üszög. A mátai biztosi hivatal jelentése szerint a juhosháti szűzgulyában az idén is fellépett a sercegő üszög és már is számtalan állatt elhullott e betegség következtében. Ezen állatbetegség ellen hathatósan lehet védekezni olcsó, darabonként 80 filléres védőoltás által.

— Elsüllyedt egy uszály a Dunán. Szentendre mellett egy uszály melyen követ szálitottak, éjszaka elszakitotta a parti tartóköteleket és tovább uszott. — Nekicsapódott egy hidnak és elsüllyedt. Az uszályon tartózkodó négy munkást megmentették.

x A nagyerdei tiszta levegőben pompás üdülés a nagyerdei csónakázó tavon az evezés.

SPORT

A Bocskai kapus nélkül is remekül játszott Lembergben

Bocskai—Hasmonia 1:1 (0:0)

A Bocskai Lengyelországban túrázó csapata szombaton 3000 néző előtt játszotta első mérkőzését a jóképességű Hasmoniával. Előző nap esett az eső, így mély talaj várta a debreceni fiúkat. Kellemetlen meglepetés érte a csapatot már az elindulásnál, mert Varga, a kapus lekéste a vonatot. Igy Elek, a DVSE volt jobbhalfja védett kitűnően. A félidőt sikerült gól nélkül kihúzni, sőt a második félidő 10. percében Finta nagy gólt lőtt. Egymásután peregtek a szép támadások Teleki vezérletével, míg a 28-ik percben a lengyel csapat váratlanul kiegyenlít. A gyorsan bekapott gól ellenére a Bocskai támad tovább és a 37-ik percben Teleki érvényes gólt lő, de a lengyel bíró az előnyszabály hibás alkalmazása miatt nem adja meg. Az eredmény ezután nem változik.

A Bocskai kapusnélküli játéka minden dicséretet megérdemel. Ma, vasárnap az Ukrajna ellen játszik. Hétfőre is kapott meghívást a csapat a lembergi Pogontól, de a Bocskai nem fogadta el a kecsegtető ajánlatot. A vasárnapi mérkőzés után hazajön, mert pénteken, Szent István-napján Budapesten játsza le első NB mérkőzését a Phöbusszal.

Vasárnapi sportműsor

A vasárnapi debreceni sportműsor kiemelkedő eseménye: a *Rimanóczy Kupa* második fordulója, amit bátran a döntőnek is nevezhetünk, hiszen a szép díj két favoritja, két védője, a két legjobb debreceni együttes, a DVSC és a DVSE találkozik. Amelyik most győz, az már szinte a díj igazi nyertesének képzelheti magát. A részletes műsor a következő (négy mérkőzés egymásután egy pályán a főidényben is kiadós lenne s most ezt nyújtják a rendezők):

DVSC pályán fél 11 órakor Textil—DMTE, vezeti dr Kiss Gábor, A Textil győzelme várható. *Fél 1 órakor Klinika—DKASE*, vezeti Misky. Nyilt mérkőzés, de a rutin a DKASE mellett szóll és annak győzelmét sejteti.

Fél 3 órakor DVSC ifjúsági—Törekvés ifjúsági vasutas döntő, vezeti Rose. Szép küzdelem várható, a DVSC igen jó és favorit is, de ellenfele is erős.

Fél 5 órakor Villanygyár—DVSC, vezeti dr Csicsák György. A »derbi« a nyár derekán s ez biztosan nagy érdeklődést kelt és izelitőt ad a bajnoki küzdelmekre, annál is inkább, mert két hét mulva, a bajnoki rajtkor újra elsőnek a két csapat találkozik. Kérdés, a DVSE hogy érzi meg Elek és esetleg Takácsi hiányát s kérdés, hogy a DVSC milyen formát mutat. A pillanatnyilag jobb csapat győzhet s ez inkább a DVSC lesz.

Vidéken. Nyiregyházán a Nyíregyházi TVE ellen a DVTK játszik, vezeti Weishaus.

Pesten több edzőmérkőzés lesz, így Ujpest—Elektromos, Phöbus—Kispest, a Ferencváros Salgótarjánban játszik az SBTC ellen. Szeged—Budai 11, Szürketaxi—Sz. Haladás.

A Bocskai Lembergben játszik másodjára, a *Hungária* Bukarestben.

Vasárnap lesz a magyar atletikai bajnokság második napja és folytatódik Pesten a Horthy Kupáért vizipolómérkőzés, sőt a legnagyobb súlyú mérkőzés: Németország—Magyarország, emellett Ausztria—Hollandia, Belgium—Franciaország játszik.

Ma délután 3 órakor DTE pályán DISE—Zrinyi FC mérkőzenek.

Ma kezdődtek a Horthy kupamérkőzések

A kormányzó üdvözölte a vendégeket és a magyar vizipolócsapatot.
Magyarország—Hollandia 8:0

Budapest, augusztus 14. Ünnepélyes külsőségek között kezdődött szombat délután a margitszigeti új nyitott versenyuszodában a Horthy Kupa mérkőzések sorozata. Megjelent a kormányzó feleségével. Kíséretében volt *Röder Vilmos* honvédelmi miniszter, *Lázár Andor* igazságügyminiszter és vitéz *Keresztes-Fischer Lajos* tábornok.

A zenekar a Himnuszt játszotta, amelyet a nagyszámú és előkelő közönség felállva hallgatott. Ezután felvonultak a Horthy Kupa vizitornájában résztvevő nemzetek csapatai vezetőikkel az élen. Dr *Kelemen Kornél* üdvözölte a kormányzót, majd *ifj. nagybányai vitéz Horthy Miklós, a MUSz elnöke üdvözölte a kormányzót a szövetség nevében*, köszönetet mondott megjelenéséért és azért, hogy magas támogatásával az új versenyuszoda létesítését lehetővé tette.

Ezután *Drigny*, a Nemzetközi Uszó Szövetség elnöke francia nyelven mondott köszönetet a magyar nemzetnek és az államfőnek e nagyszabású vizipolótorna rendezéséért és annak a reményének adott kifejezést, hogy ez a torna is hozzájárul a nemzetek sportszerű társadalmi összefogásához.

A kormányzó válaszában üdvözölte a vendégeket és a magyar vizipolócsapatot, amelynek kiváló tagjai annyi büszke örömet szereztek neki és a magyar nemzetnek. További sikert kívánt a fiúknak, majd német és francia nyelven köszöntötte a vendégcsapat tagjait. Aztán megkezdődött a bajnoki úszóverseny.

100 m-es hölgy gyorsúszásban bajnok Harsányi Vera (BSE) 1.08 mp. Országos rekord. *400 m-es hölgy gyorsúszóstafétа:* bajnok a BSE csapata 5.21.8 mp. *Férfi versenyszámok: 100 m-es mellúszás* bajnoka Engel György (Szeged) 1.14.6. *200 m-es gyorsúszás* bajnoka Gróf Ödön (UTE) 2.16.6 mp. 2. Csik Ferenc (BEAC) 2.16.8 mp. 3. Körössy (UTE) 2.19.2 mp. Az első 50 méteren Gróf vezetett, a másodikon Csik felzárkózott fordulója jobb volt, de az utolsó 50 méteren testhossz előnnyel fordult. Már mindenki biztos győztesnek hitte, amikor 175 méter után *Gróf erősített és erős végküzdelem után karcsapással előzte meg az olimpiai bajnokot a célban. 200 m-es hátúszás* bajnoka Lengyel Árpád (BEAC) 2.38 mp. Országos rekord.

Az úszóverseny után megkezdődött a nagy érdeklődéssel várt *Horthy Kupa vizipolótorna*, amelyben Európa hat legjobb vizipolócsapata vett részt, az olimpiai játékokon elért első hat helyezett. A szombati mérkőzések a következők: Ausztria—Belgium 3:3, félidő 2:2; Németország—Franciaország 3:1, félidő 2:1.

Magyarország—Hollandia 8:0, félidő 2:0. A magyar csapat összeállítása: Bródy — Sárkány, Homonnai — Hazai — Kánássi, Németh, vitéz Halasy. Az első félidőben a magyar csapat bizonytalanul mozgott, különösen a csatársornak nem volt szerencséje. Németh egész sor kapufát dobott. A második félidőben azután érvényesült a magyarok nagyobb tudása és csillogtatták a vizipolójáték minden szépségét és egymásután hulltak a gólok. Az első félidőben Németh dobott két gólt, a második félidőben a következők voltak a gólszerzők: Homonnai, Németh, Halasy, Németh, Hazai, Németh.

Jó eredménnyel szerepeltek a keleti atléták az orsz. atlétikai mérkőzésen

Budapest, augusztus 14. A Magyar Athletikai Szövetség kétnapos bajnoki viadalának első részét szombat délután bonyolították le. Részletes eredmények:

100 m-es síkfutás: bajnok Gyenes (MAC) 10.6, 2. Kovács (BBTE) 10.6, 3. dr Ember (DEAC) 10.7. *Rúdugrás:* bajnok Zsuffka (MAC) 3.90, 2. Bácsalmássy (BEAC) 3.90, 3. Csányi (MAC) 3.80, 4. Pálosi (Nyíregyháza) 3.40 m. *800 m-es síkfutás:* bajnok Szabó Miklós 1.54.2, 2. Harsányi (BBTE) 1.54.8, *3. Aradi (DEAC) 1.55. Keleti kerületi rekord. Távolugrásban* bajnok Koltay (BBTE) 7.11, *4. Horváth (DTE) 6.73 m. 200 m-es gátfutásban* bajnok Kovács (BBTE) 24.3. *Gerelyvetésben* bajnok Várszeghy (Testnevelési Főiskola) 67.48, 2. Makay (MAC) 63.75 m. *5000 m-es síkfutásban* bajnok Kelen (BBTE) 15.07.6. *3000 m-es síkfutásban* Szabó, aki addig 3. volt, feladta a versenyt.

Az első nap eredményei alapján a Szent István vándordíjban 1. a MAC 25 ponttal, 2. BBTE 24 ponttal, 3. BESzKART 8 ponttal.

NEM LESZ
NEMZETI B) BAJNOKSÁG

Budapest, aug. 14. Az MLSz elnöki tanácsa szombaton délután ismét foglalkozott a Nemzeti B) Bajnokság felállításának kérdésével. Rövid vita után 10:3 arányban megszavazták azt az elnöki indítványt, amely szerint egy évvel ismét elhalasztották a B) csoport felállítását.

RIPENSIA—HUNGÁRIA FC
2:0 (1:0)

Tízezer néző előtt folyt le a mérkőzés. A román csapat megérdemelten győzött. A Hungária csapata csak a második félidő egyrészében volt egyenrangú ellenfele a temesvári csapatnak.

A város nem a tartozás miatt, hanem elv okokból nem adja át a Bocskainak tréning céljára a Stadiont

Tréningpályát létesített a város 4500 pengős költséggel.

Sokan szóvá tették már azt, hogy a Bocskay csapata nem tarthat tréninget a Stadion kitűnő füves pályáján, mert a város lezárta előttük a pályát. Erről az ügyről különféle beállításban nyilatkoztak már. Megkérdeztük dr. **Kupinszky** Sándor tanácsnokot a Stadion igazgatóját, hogy a város álláspontját mondja el a Bocskainak kapun kívül maradásával kapcsolatban.

— Először is — mondotta — a város nem azért nem adja át a Bocskainak a Stadiont a rendszeres tréning céljaira, mert a Bocskai a pályahasználatért tartozik még 500 pengővel, hanem elvi okokból nem engedi meg a tréninget a drága füves pályán. A nagy budapesti csapatokat kell megnézni és megkérdezni, hogy melyik csapat trenirozik állandóan füves pályán. A várostól azt kérte a Bocskai, hogy havonta 50 pengőjével törleszthesse le adósságát. Ebben a kérdésben és általában a Bocskainak a várossal kapcsolatos ügyével a legközelebbi kisgyülés foglalkozik és ott lezárulnak a viták.

— Azt tartják különösnek a Bocskai-hívek, hogy lovasmérkőzésre átadta a város a drága füves pályát, de a város színeit viselő csapatot kitiltja. A lovaktól nem féltette a füves pályát? — kérdeztük.

— Erre is van válaszom. A Nemzeti Lovarda a pályahasználatáért 500 pengőt fizetett a városnak és kötelezte magát arra, hogy a lovak által szétrugdalt pályát teljesen helyreállítja és olyan állapotban adja át, ahogy a mérkőzések előtt átvette. Ilyen garancia mellett nem kellett tartani attól, hogy kárt szenved a város és a Stadion szép füves pályája elromlik. Mérkőzések után a pályát rendbehozták, szekerekkel vitték a gyeptéglákat és mindent helyrehoztak. Nem is lehet látni, hogy hiba lenne a füves pályán.

— A Bocskait nem érheti különös sérelem — mondta továbbá a tanácsnok, — mert gondoskodás történt megfelelő tréningpályáról is. Az inségmunka során elkészült 4500 pengős költséggel a DTE pályánál egy tréningpálya agyagos, salakos burkolással. Ott nagyon jól lehet a csapatnak trenirozni. A pálya két kapuját már felállították, tehát kétkapus tréninget tarthatnak, egészséges környezetben, hiszen éppen olyan pompás a környezet, fák veszik körül, mint a Stadiont. Az meg csak kifogás, hogy nem birják a játékosok a kemény talajon való tréninget. A bajnoki mérkőzéseken résztvevő csapatok 90 százalékáról elmondhatjuk, hogy kemény talajon tartja tréningjeit, így tarthatja a Bocskai is és nem szabad elfelejteni, hogy voltak igen szép idők, jobb napjai is a Bocskainak, amikor még a fomérkőzéseket is kemény talajú pályákon játszotta és olyan kemény küzdelmeket, győzelmeket produkált, hogy jó visszaemlékezni most is.

Így nyilatkozott a Stadion igazgatója, aki maga is sportember. Hangsulyozta még, hogy a kérdés nincs lezárva, a kisgyülés dönti el a vitát, de a város elvi álláspontja az, hogy rendszeres tréningek céljaira nem adja át a Stadion sok költségbe kerülő füves pályáját, sem a pályához tartozó mosdókat, öltözőket.

A Bocskai-hívek ezzel szemben keserű gúnnyal beszélnek arról, hogy majd lovascsapatot alakítanak és a Bocskai tizenegyes akkor minden aggodalmaskodás nélkül tiporhatja a drága füvet a Stadionban.

A Stadion használata körül keletkezett vitát bizonyára bölcs megoldást találva lezárják, hiszen nem szabad elfelejteni, hogy Debrecen sportját kifelé egyedül a Bocskai képviseli. A Bocskai viseli a város színét és címerét, tehát nem közömbös a város szempontjából a csapat munkája és elért eredménye.

Sportbemutató a Stadionban

Debrecen város válogatott hölgy és férfi tornászcsapata a Nyári Egyetem hallgatói tiszteletére folyó hó 17-én, kedden délután fél 5 órakor sportbemutatót tart, amely után a Nyári Egyetem válogatott labdarugócsapatai mérkőznek egymással *Hankiss János* egyetemi tanár játékvezetésével. A bemutató alatt és a szünetekben katonazenekar szórakoztatja a közönséget. (:)

KÖZGAZDASÁG

Országos juh- és sertésvásár

A tegnapi napon megtartott országos juhvásárra felhajtottak 6941 darab juhot, elkelt 3501 darab. Árak: párontként anyajuh 48.—52. pengő, ürü 52.—54. pengő, hízott ürü 56.—60 pengő, bárány 30.—42. pengő. Irányzat lanyha.

A sertésvásárra felhajtottak 364 darab kövérsertést, elkelt 353 darab, sovány sertést felhajtottak 1075 darabot elkelt 296 darab. Árak élősúlyban, kilónként értendők: hizlalóbeli nehéz sertés 90—92 fillér, középnehéz 88—90 fillér, szedett nehéz sertés 84—88 fillér, középnehéz 82—86 fillér, könnyüsertés 78—82 fillér, soványkoca 95—105 fillér, süldő 100—120 fillér, hús sertés 80—85 fillér, választott malac páronként 28.—36. pengő. Irányzata lanyha.

—o—

TERMÉNYTŐZSDE.

Búza tiszavidéki 77 kg 19.85—20.20 78 kg 20.05—20.40, 79 kg 20.30—20.60 80 kilós 20.45—20.70. — Felsőtiszai 77 kg 19.80—20.10, 78 kg 20.05—20.35 79 kg 20.25—20.55, 80 kg 20.40—20.70 rozs pestvidéki 18.55—18.70, rozs más származású 18.60—18.75, takarmányárpa elsőrendü 16.50—17.00, középminőségü 16.00—16.25, sörárpa 18.50 19.00, zab elsőrendü 16.70—16.85, középminőségü 16.50—16.80, tengeri 11.85—11.95, korpa 11.40—11.50 P.

Határidőüzlet: újrozs októberre 19.29 19.28 19.39, zárlat 19.33—19.34, 1938 márciusra 19.97 20.08, zárlat 19.99—20.00 pengő mázsája.

Tengeri szeptemberre 11.65 11.57, zárlat 11.58—11.62, 1938 májusra 11.50 11.47 11.52, zárlat 11.50—11.52.

DEBRECENI TERMÉNY- ÉS TAKARMÁNYPIACI ÁRAK

Búza 19.00—19.50 pengő mázsája, rozs 17.00—17.20, árpa 15.50—16.00, zab 15.60—16.00, tengeri 10.40—10.80 lucerna 5.50—7.00, széna 3.20—4.50, Here 5.00—5.50, szalma 1.40—1.50.

NYILTTÉR

Özv. Ruvald Gyuláné Debrecen, Szent Anna u. 27. sz. alatti füszerüzletét folyó évi augusztus hó 23. napján átveszem.

Felhivom a hitelezőket, hogy követeléseiket hozzám 8 nap alatt jelentsék be, mert a későbbi bejelentéseket nem veszem figyelembe.

Hajdu Lajos
Debrecen, Csillag u. 19.

426—1937. tkszám.

ÁRVERÉSI HIRDETMÉNY

Szőke József végrehajtatónak özv. Barkó Mártonné szül Fórizs Piroska végrehajtást szenvedő ellen indított végrehajtási ügyében a tkvi hatóság a végrehajtási árverést 3400 P tőke követelés és jár. behajtása végett a debreceni kir. jbíróság területén lévő, Debrecen sz. kir. városban fekvő s a debreceni 1464. számú tkvi betétben A. kerészt 1 szorsz. 3848 hrsz. alatt felvett 97, 64/100 öl területü a Nyil utca 21. szám alatt fekvő ház s udvarból B. 6. sorsz. szerint özv. Barkó Mártonné szül Fórizs Piroska nevén álló felerészre 3600 ar. pengő kikiáltási árban elrendelte.

Az árverést 1937. évi október hó 7. napjának d. e. 9 órakor a telekkönyvi hatóság hivatalos helyiségében Deák Ferenc u. 17. sz., 1. ajtó fogják megtartani

Az árverés alá kerülő ingatlant az árverési hirdetmény 1. pontjában feltüntetett áraknál alacsonyabb áron el nem adható.

Az árverelni szándékozók kötelesek bánatpénzül a kikiáltási ár 10 százalékát készpénzben, vagy óvadékképes értékpapirban a kiküldöttnél letenni és az árverési feltételeket aláírni.

Debrecen, 1937 február hó 4. napján.

Debreceni kir. jbíróság mint telkkönyvi hatóság.

APRÓHIRDETÉSEK

KAPHATÓK kiadóhivatalunk pénztáránál az alábbi kész nyomtatványok, darabonként 10 fillérért:
Pince kiadó.
——hold föld eladó
Raktárhelyiség kiadó
Üzlethelyiség kiadó.
Ez a ház eladó.
Kiadó lakás: 1 2 3 4 6 szobások lakások.

Levelezés

„Majomeledel"
jeligére ajánlat érkezett. Illetékes, átveheti igazolás mellett. 564

Nyomozó iroda

Gálócsy
évtizedes nyomozó irodája, Varga ucca 25. 772

Alkalmazást nyer férfi

Házmesternek
szeptember elsejére tisztességes fiatal pár jelentkezzen 11—1-ig, déluátán 5—7 óráig, Piac ucca 44. Marx. 548

Üzletvezetőt
vendéglő vezetésére felveszek. Kizárólag komoly, józanéletű szakember ajánlatát kérem „Nívós üzlet" cimen a kiadóhivatalba.

Fiatal
segéd vagy kiszolgáló kisasszony füszerüzletbe felvételik. Márton Kálmán u. 2. sz. 577

Egy
jómunkás fodrász segédet állandóra keresek. Gaál Dezső Cegléd u. 6. 599

Tanulónak
erősebb fiut jó fizetéssel felvesz Szilágyi füszeres, Vámospércsi sorompónál. 607

Kifutófiut
erőset, fiatalt, kerékpározót felvesz, Szilágyi füszeres, Vámospércsi sorompónál. 606

Kifutófiut
nagyobbat, kerékpározni tudót, azonnalra felveszek. Árpád tér 26. Füszerüzlet. 637

Kifutófiu
felvételik Szabó füszer üzlet, Szent Anna u. 55. 624

Helyi
ügynököt, megbizhatót irodai munkákra, középiskolát végzett kezdő lányt felvesz Albert Papirüzem, Erzsébet ut 48. 652

Segédet,
vagy kiszolgáló kisasszonyt, azonnali belépésre keresünk, — Deutsch Albert és Fia. 736

Kifutófiu,
megbizható, iskolamentes, felvételik, — Széchenyi ucca 6. sz., hírlapiroda. 717

Lakatostanuló
fizetéssel felvételik Árpád tér 17. 663

Asztalostanulót
felveszek Szoboszlói út 4. szám, Széll asztalos. 648

Cipészsegédek
és kisiparosok, állami munkára felvétetnek, Honvédtemető ucca 27. 687

Szódavizüzembe
szerényigényü iparos mindenesnek felvételik Nánássy, Nyilastelep, Márton Kálmán ucca 4. szám. 768

Ujságkézbesitőket
azonnal felveszek, kerékpáros előnyben hírlapiroda, Teleki ucca 96. szám. 770

Kovácssegéd
és tanuló felvételik, — Kishegyesi út 38. 776

Műszerészsegéd,
fiókvezető, kerékpározni, motorozni tudó ügynök felvételik, Király, Royal épület. 765

Alkalmazást keres férfi

Hosszú
bizonyítvánnyal házmesternek ajánlkozik házaspár. József kir. h. utca 44. 626

Személy,
vagy teherautó sofőri állást, nagy gyakorlattal keresek, „Sofőr" jeligére. 698

Kétezer pengő
kaucióval középiskolát végzett fiatalember állást keres, szeptember 15-ére, „Kétezer" jeligére. 647

Alkalmazást nyer nő

Ügyes
masamód segédlányt, tanulót, kifutót felveszek. Séllyei szalon, Piac 61. 528

Budapestre
főzőmindenest keresek jó bizonyitvánnyal háromtagu családhoz kétszobás lakásba. Böszörményi it 5-c. 579

Főzőmindenest
hosszú bizonyítvánnyal keresek két személyhez, parkett nincs. Stark, Csokonai u. 5. 587

Bejárónő
fizetéssel, koszttal félnapra felvételik. Jelentkezés kilenckor. — Dózsa utca 12-b. 588

Bejárónőt
keresek 15-től reggel fél 7-től délután 5-ig. Csak könyvvel, tiszta, megbizható egyént kérek jelentkezésre. Bot Andor, Csapó u. 40-b. 593

Bejárónőt
délelőttre azonnalra felveszek. Jelentkezés hét fön reggel Csapó u. 18. I. em. 2. 613

Önállóan
dolgozó segédlányokat állandó munkára felveszek. Asztalos divatszalon, Sas 4. 616

Masamód
és tanulólányokat felvesz, Friczi kalapszalon. 659

Ilsejére
fiatal bejáró főzőnőt keresek. Jelentkezés ma vasárnap délután, Thaly Kálmán u. 14.

Irodakisasszonyt,
gyakorlattal azonnali belépésre felveszünk, Deutsch Albert és Fia. 735

Kéttagú
család, szeptember hó elsejére jól főzni tudó és megbizható mindenes szakácsnőt keres, Nagy Gyula, püspöki palota. 733

Bejárónő
felvételik, dr Ráczné, Szoboszlói úti bérház, C. kapu, I. emelet. 671

Tanulóleányt
felvesz Hegedüs Kata kalapszalon, Bikabérház, félemelet. 678

Apróhirdetés folytatása 28, 29 és 30 oldalon

KÉPES VASÁRNAPJA

Jegyzőkönyv

arról, hogy

A SODRÓDÓ NŐ

kellemetlen tüneménye esztendők óta minden idegenforgalmi megmozdulásunknak. Mindenütt ott van, ahol semmi helye se volna. mindenütt fetűnik, ahol kellemetlen az elutasítása. Ugy játsza meg magát, mint a társadalmi élet legfontosabb kelléke és nem lehet lerázni még akkor se, ha már tulságosan terhesnek és kinosnak látja mindenki a jelenlétét.

Ott van a »teán« és lehetőleg a legidegenebb társaságokban keresi boldogulást és érvényesülést annak daczára, hogy a magyar nyelven kivül más nyelvet véletlenül se beszél. Ott van az utcán és hányiveti viselkedésével azt akarja mindenképpen bebizonyitani az idegeneknek, hogy itt, nálunk a neveletlenség a legujabb divat. Ott van a villanyoson és csicsereg, dorombol, kellemkedik éppen a kéznél lévő idegennek, hogy enyhe émelygés kerülgeti az embert...

Arra kinosan ügyel, hogy csak idegennel sodródjék, mert az első szavak után a belföldi amúgy is megállapitaná, hogy hány pénzt ér »őnagysága«.

Ók azok a könnyű prédák, akik a legapróbb szolgai teendőktől kezdve a legnagyobb »áldozatot« is meghozzák az idegen kedvéért, akikről aztán könnyen fertelmes bizonyitványt állitanak ki minden magyar nőről az idegenek. Viszket az ember tenyere, mikor látja őket, ezeket az Isten tudja honnan elősomfordált »attrakciókat«, akik igy, augusztus első felében élnek különösen olyan lármásan, olyan szégyentelenül, hogy az már sokszor hátborzongató. Hála Istennek sokan nincsenek, de ezekből kettő is túlontúl sok, mert egyetlen életfeladatot ismernek: ártani a magyar nő becsületének.

Valahogy társadalmi uton kellene irtani őket.

Tenni kellene valamit, mert esztendőről esztendőre ismétlődik mindenről megfeledkező viselkedésük. Azok, akik hivatalból foglalkoznak ezekkel az idegenforgalmat jelentő ügyekkel, igyekezzenek távoltartani a vendégektől ezt a réteget, hiszen már amúgy is ártottak éppen eleget. Ne gondolhassa az a svéd, vagy olasz fiatalember, hogy a debreceni hölgyeket ezek a sodrók képviselik. Mert az igazi debreceni hölgyek soha, egyetlen pillanatra sem felejtik el, éppen úgy, mint a párisi, vagy római tisztességes leányok, asszonyok, hogy az idegen két heti ismeretség után is ezer kilométer távolságra van a magyar becsülettől. Ilyen sodródó nők pedig Rómában ugyanúgy csimpaszkodnak, mint Stockholmban, vagy Berlinben.

arról, hogy

A POLITIKA

csak a román nép kiválósága lett Erdélyben. Ez is olyan csodabogár, amit a szerencsétlen népek önrendelkezési jogán felépitett »béke« teremthetett meg. Mi még keservesen emlékszünk azokra az időkre, mikor az erdélyi román politikát az erdélyi román papság tartotta kezében. Ő voltak a tótumfaktorok és senkinek eszébe se jutott. hogy eltiltsa őket a politizálástól. Ezzel szemben a román kormányzat most egész egyszerűen megtartotta a papságnak a politizálásl. Ez a tiltás nem is látszik olyan nagy dolognak. Mi is hirdetjük, hogy a papság politizálása nem vezet mindig jó eredményre, de Erdélyben a magyar papok politizálása több mint politika. Ott ahol kiirtottak már minden vezető elemet a magyarságból, csak a papra nézhet fel a földnépe. A jegyző, az orvos, tanitó csak román lehet a faluban, megmarad úrnak, tanultnak a pap. Kálvinista és katholikus falusi papnak mégse tehetnek románt, elég, hogy a magasabb egyházi állásokat telepitik be már ott is idegenekkel. Marad tehát magyarnak a pap, a falusi magyarok utolsó menedéke. Most jön a rendelkezés, a pap nem politizálhat, vagyis a nyáj nélkül maradt, nemzeti pásztortól megfosztott egyház fiaival már gyerekjáték lesz az elbánás...

A népek önrendelkezési jogain felépült új országban

Vajjon ilyenkor nem forognak sirjaikban a Wilsonok, akik közel húsz esztendővel ezelőtt megszülték ezt a mindent elnyelő tengeri kigyót...

arról, hogy

SZÉPEN ÉNEKELT

egy debreceni úriasszony a mult héten a rádióban. Annyi kulturáltságot, művészetet és igazi gyönyörködtetést adott, hogy nem szabad szó nélkül elmenni ilyen esemény mellett. Dr Oláh Emilné, akit itthon is jól ismertünk zengő hangjáról, most meghódította a magyar rádiót is. Innen, a magyar vidékről. Bizonyságot tett arról, hogy nemcsak diletánsok működvelői bemutatkozására jó, de az elhivatott művészek szóhoz juttatására is a rádió. Még akkor is, ha az a művész vidéken él. Csak aztán az első kisérlet sikere után meg ne szünjön a további szerepeltetés. Mert erre is tudunk példát. Pedig a magyar rádió közkincs és az idevaló belépti jegyet csak egyetlen egy dolog adhatja meg: a tehetség. Oláh Emlinének a tehetséges szereplése ezután kell, hogy megnyissa a mikrofon előtt az ajtót.

—

arról, hogy

JÓT IS MONDJUNK A RÁDIÓRÓL

ne csak kritikát, mert ugyancsak a mult héten volt egy olyan mesteri közvetités a Balatonról, ami minden dicséretet megérdemel. Még azt is elfelejtettük, hogy néha elkalandoztak a tárgytól. Olyan tökéletes, olyan megkapó és annyira lebilincselő közvetités volt, amit iskolapéldának kell odaállitani, igy kell közvetiteni, de éppen azért, mert igy kell és egy ország élvezi az ilyen közvetitést még jobban ki kell válogatni a szavakat és nem tanitom meg pl a falu népét arra, hogy a Balaton vize isteni, mikor a pompás, felsé-

A hollandiai világ-jamboreen mexikói cserkészek is szerepeltek. A képen láthatók nemzeti viseletükben.

A tokiói állatkertben zsiráf bébi született, mely a világrajövetele után negyven perc múlva már járni próbál.

ges jelzők is tökéletesen vosszaadják a valóságot.

arról, hogy

AZ UJSAGIRÓ

maga választja meg azt, amiről írni akar, de ez nem jelenti egyúttal azt is, hogy arról ne írjon, amire felhívják a figyelmét.
A szemfüles ujságíró mindig azt igyekszik meglátni, ami a közt érdekli, ami mindenkinek az életéhez tartozik. Lehet, hogy téved az ujságíró is, de az bizonyos, hogy az ő egész élete, minden idegszála arra a szolgálatra terelődött, hogy meglássa azt is eseménynek, ami mellett más hang nélkül megy el. Éppen ezért megpróbáltató, de nagyon szép pályája van az igazi hivatásának élő ujságírónak. Nehéz, küzdelmes, de örömteljes is akkor, ha segíthet ott, ahol a segítségre legjobban rászorulnak. A kisemberek, egyhagyottak, nincstelenek életének harcosa, aki akkor látja legszebbnek a lenyugvó napot, ha sikeresen elintézte azt az ügyet, amely másoknak életét teszi szebbé... sz. r. i.

Nagy-Boldogasszony ünnepén

Szeretnék szállani túl a földi hanton
Napsugarakkal fölhuroznám lantom,
Bájos szép Erzsike kisegítne engem,
Még-e dalt Mária ünnepére zengem.

Kiskertemnek hófehér rózsáit
Kedves ünnepeden oltárodra tettem,
Kis aranyfürtöt régi szép emléket,
Hulló könnyeimmel sűrűn megöntöztem.

Már hívnak a harangok ünnepi misére
Az ég gyöngykapui megnyiltak
»Előtted«,
Az orgona hangján felcsendül a zsoltár,
Imádkozom buzgón — egyedül
»Teérted«.

Jerikói rózsa! — Karmeli ibolyája,
mint a felkelő nap fényesen ragyogtál,
Tündöklj előttünk tiszta példaképül
Isten-szive kertjén legdicsőbb virágszál.

Szeresd Te is Ótet! Szép szeretet
anyja,
Emeld őt magadhoz! Egek királynéja,
Esedezz érettem most — s zord
halálban
....A szép mennyországot »Benne«
megtaláljam!

Anonymus.

Mád

Irta: Hegyaljai Kiss Géza.

Ősi föld, fényes ég
Rólad mondta Árpád:
Tarcalnak szerencsét
Istenünk itt ma ád!

Ősi föld, fényes ég,
Szőlőtővel áldott,
Völgye zöld, bérce kék,
Mily sok a sugár ott!

Visszhangzik két ős név:
Rákóczi, Beresényi —
Szabadság két hősét
Mád hegye dicséri.

Mikor lesz szüretje
Mád szőlőhegyének?
Vig szárnyon repesve
Mikor zeng az ének?

Mikor lesz Mád hegyén
Magyarnak vígsága,
Hogy szüretjén Istent
Hálás szívvel áldja?!

A „történelmi osztály"

Sokszor hangoztatott de éppen ezért elferdített igazság az, hogy a történelmi osztály mentette meg a lezajlott ezredéve folyamán az országot. A történelmi osztály természetesen a főúri és főpapi osztály.

Ezzel szemben az igazi történelmi osztály a negyedik rend volt, a jobbágy a paraszt osztálya. Nem sorolták ugyan a joggal felruházott rétegek közé az ő osztályát, hiszen egyetlen jogát, a szabadköltözködést is elvették tőle az 1514-iki nagy parasztlázadás leverése után. Joga nem volt, de kötelessége annál több. Már pedig egy nemzetet, országot nem a jogok tartanak fenn elsősorban, hanem a kötelességek hűséges teljesítői.

A kötelességet pedig a magyar paraszt, jobbágy minden erején felül teljesitette. Éppen ezért kell történelmi osztálynak tartani.

Másrészről azt se szabad elfelejteni, hogy nagyon sok jogokkal felruházott rendi tagja az országnak jobbágy sorból emlekedett fel. Nagyon sok nemesi familia öt, hat nemzedékkel ezelőtt jobbágyi sórban tegődő »történelmi« osztályhoz tartozott. Akárhányszor a legmagasabb állásokat nyerték el kivá ló képességű és szerencsésebb körülmé nyű jobbágyok. A városok magyar polgársága pedig innen verbuválódott. Az agyonsanyargatott jobbágy, ha már nem bírta az igát, megszökött és városba költözött. Debrecenben életében pl. a környékbeli falvak népe volt min dig a vérfrissítő, amint Szűcs István történetében megirja. Nagyon sokszor a király, — pl. Zsigmond, — az erdélyi fejedelemek pedig számtalan esetben tiltották meg nemeseknek azt, hogy Debrecenben, vagy más városokban letelepedett jobbágyaikat visszaköltöztessék.

Hogy miért szöktek meg ezek a jobbágyok, arra nem nehéz feleletet adni. Mert kegyetlenül bántak velük. Ahol a törvényes keretek között vonhatták az igát, fizethették az adók sokaságát, nem gondoltak szökésre. De ott, ahol csak a zsirját szivták, ott minden pillanatban készen volt a földes úr arra is, hogy elszökött jobbágyait erőszakkal hozza vissza.

Mert az üresen álló jobbágytelkekből megélni nem lehetett. Valakinek dolgoznia kellett. Ez a valaki csak a jobbágy volt. Fizette az adót, de ha szorult a kapca, akkor őt vitték el katonának is, tehát ugyanazt a kötelességet is teljesitette, amit a földes úrnak kellett számtalan előnyért teljesiteni. Pénz és véráldozata mellett mégis magyar maradt nyelvében, érzelmében még akkor is, amikor Dózsa temesvári megégetése után fennmaradó elv szerint: a paraszt csak sülve jó, — alatta volt a föld porának.

A Magyar Családtörténelmi Szemlében dr. báró Nyáry Pál III. évf. V. VI. füzet 103—106 oldalán teszi közé családi levéltárának egyik érdekes, a magyar jobbágysorsra jellemző adatát. Ebben az adathalmazban, mely a felsőszemerédi földes úrnak járó jobbágyi kötelmekről szól, teljes képe van a XVIII. században kötelességét teljesitő jobbágynak. Az urbárium külön beszél a házhelyekről, haszonélvezetekről, szolgálatokról, vagy robotról, az adózásról, földesúri jussról, szokásokról, büntetésekről és a rendtartásról.

Igy megtudjuk, hogy a hontmegyei Felsőszemeréd helységben a jobbágy telek fundusa, udvara, kertje olyan terület volt, melyet két pozsony mérőnyi maggal be lehetett vetni. A házhely hez a határban tartozott 18 hold szántó és hat hold kaszáló. Tehát rendes, megélhetésre alkalmas kisbirtok, ma pl nagyon sok földmivesünk szeretné, ha ilyen takaros kisbirtokon gazdálkodhatna. No, de majd meglátjuk, hogy mi minden volt itt a jobbágy kötelessége is, pedig a jelek szerint nagyon emberséges földes úrnál gazdálkodhattak. Vog volt még a jobbágynak egy 1550-ből fennmaradt rendelkezés szerint Szent Mihály napjától Szent György napjáig, tehát ősztől tavaszig bort is árulni, ha volt nekl. Barmának jó legelőről kellett gondoskodni, mert hiszen azon a legelőn járt a földes úr marhája is. A földesúr megengedhette, ha erdeje is volt a jobbágytelek közelében, hogy a jobbágy hulladékfát szedegethetett, a szükséges épületfát kivág hatta, makkszedést engedélyezett, ezeket azonban meg is tagadhatta.

No, most nézzük ezzel szemben a kötelességeket. Mindenek előttminden telkes jobbágy tartozott minden héten egy napot, hajnaltól estig két marhájával, szekerével, szántáskor négy mar hájával, ekéjével, boronájával dolgozni. Ezen kivül minden héten még két napon át kézi napszámmal is tartozott. Azokat a jobbágyokat, akik messziről jöttek el a földesúrhoz dolgozni, havonta egyszer négy napig visszatarthat ta munkára a földes úr, ilyenkor legelőt, szállást az úr tartozott adni. Kaszáláskor, aratáskor, szántáskor a jobbágyi szolgálatot duplán vehette igénybe a földes úr, nyilván vette is, azaz a hét hat napján kellett ott dolgoznia a földesúri földeken, míg a saját munkája maradt, amiből azonban még adót is adnia kellett. Ugy kellett elosztani a munka időt, hogy annak negyed része a téli hónapokra essék. A házas zsellérnek még 18 nap kézi munkával végzett napszámot, a háztalan jobbágy nak 12 napot kellett még évente igy dolgozni. Ezt a robotot megválthatta pénzben is a jobbágy, ha volt erre pénze. Volt még egy-egy esztendőben hosszú fuvaros szolgálata is a jobbágynak.

Már ez a fent elmondott teher is sulyos, de lássuk ezen kivül az adót is még. Minden jobbágy és házzal biró zsellér tartozott évente egy forintot, 2 csirkét, 2 kappant, 12 tojást egy icce kifőzött vajat, minden 30 egész házhelyes jobbágy egy borjut, vagy e helyett egy forint harminc krajcárt tartozott fizetni, nyilván a borjú értékét.

Ha a földes úrnál esküvő volt, akkor konyhai ajándékkal tartozott a jobbágy kedveskedni. A fenti adózásnak maradványait találjuk a mai tanyavilágban, vagy a kis bérleteknél, ahol a bérlő ma is hasonló természetbeni szolgáltatványokkal tartozik a tulajdonosnak. 1548 esztendőből származó rendelkezés szerint, ha a jobbágy földes úra fogságba esett, akkor tartozott a kiváltáshoz hozzájárulni. Ha szeszt, pálinkát árult a jobbágy, azért évi két pengő külön adót fizetett még. De itt volt még a kilenced és hegyvám is a fentieken kivül. Mert minden termésből, bárányból, gidából, melyek ab ban az esztendőben származtak, kilenced járt a földes úrnak. Ha a kilenced száma nem jött ki, akkor egy bárány után négy, egy gida után három, egy méhkas után hat krajcárt fizetett. Ken derből, lenből szintén kilencedet, vagy 6 font átalánykendert, vagy lent adott. A szőllő vámot még akkor is meg kellett fizetni a következő esztendőben, ha abban az esztndőben nem volt termés. És ha a paraszt törvényes örökös nélkül hal meg, mindent a földesúr örökölt.

Halászni, vadászni, madarászni sem volt szabad, ez a földes úrnak fenntartott szórakozás volt. Mint kegyet emiliti meg az urbárium, hogy a földesúr nem követelhet tizedet a jobbágy által vett vagy eladott jószág árából, nem szólhat abba se, hogy milyen áron adja el termését. De nem kötelezheti arra sem, hogy az ő malmában őröltessen, sőt a lúdtollból, szőlőkötöző szalmából se ve het tizedet. Szintén kegy, hogy a földes úr jobbágyától pénzt kölcsön nem vehet.

Ennyi kötelesség és »jog« után megnézhetjük, hogy milyen büntetésekkel lehetett sulytani a jobbágyot, akkor, ha már a munkanapok felemelése se használt és nem akar megjavulni. Mert elsősorban azzal büntették őket, hogy három nappal emelték a munkanapok számát. Ha a paraszt erős, egészséges volt, akkor legfeljebb 24 pálcaütést kaphatott, ha asszony volt, akkor 24 korbácsütést kapott, illetve annyit, amennyit bűne szerint érdemelt, de több ütés a fenti számnál nem lehetett Ha öreg, beteg, vagy gyenge volt a jobbágy, akkor bőjttel, fogsággal, áristommal sujtották. Ilyen büntetést szabtak ki pl. arra a jobbágyra is, aki tiltott magszedésen csipetett, nyomban három napi kézimunkára itélték, ha pedig nem jelentkezett a robotra, tizenkét botütést kapott. Vadászkutyát, fegyvert nem tarthatott a már fentemlitett okokból. Az elhalt jobbágy özvegye csak a földes úr engedélyével mehetett el a földesúri kötelékből.

Hogy még kevésbe legyen örömteljes ez a kép, tudjuk azt is, hogy az igazság-szolgáltatás terén is égbekiáltó módon kezelték a jobbágyot. Mindenek előtt birói dologban a földesúra itélkezett fölötte, a fellebbezés a vármegyéhez került, de ez se jelentett sokat, mert a vármegyén a birák, szolgabirák szintén a földesurakból kerültek ki. El lehet képzelni, hogy milyen fegyemezettnek, lelkiekben gazdagnak kellett volna lenni annak a földes úrnak, aki a saját jobbágya fölött itélkezett olyan pörben, ahol, ő volt a vádlott és a biró, vagy ő volt a vádló és a biró is.

A magyar jobbágyság sorsa nem volt jobb, vagy rosszabb, mint a többi államok jobbágyainak sorsa. Sok, sőt minden a földes úrtól függött. Ha emberséges volt a földes úr, akkor jó sorsa volt, ha kegyetlen, akkor elviselhetetlen sorsa.

Számtalan esetben kellett fegyverhez, embertelen eszközhöz nyulnia a jobbágynak, hogy a fenti kötelességek mellett is próbáljon legalább a lehető körülményekhez mért életet biztositörténelmi osztályból egy ezredév alatt tania önmagának és családjának.

Isten csodája, hogy maradt ebből a És mégis ők voltak, akik nyelvet, nemzetet átmentettek a történelem számára. Ezért mondjuk mi őket a történelem osztályához tartozóknak.

Virágszirmok

Virágszirmok szállnak a légben,
Repíti őket tavaszi szél...
Lelkem is ilyen virágszirom,
Mely Feléd röpül, ha szárnyra kél.
De az a szél, mely fölbolygatja,
Nem csupán enyhe — vígaszt hozó.
Zúgó, tomboló förgeteg az,
Mely soha el nem csitítható.
— — — — — — — — —
Ha hallod morajának hirét,
Ne félj tőle... Hozzád nem ér,
Mert feltárni előtted titkát,
E kicsiny szirom örükre fél!...

CSER KATALIN ÉVA.

160 szamár bőrére irt Ó és Uj testamentum

A stockholmi királyi könyvtár egyik legféltékenyebben őrzött kincse az a 90x50 cm. nagyságú hatalmas kézirat, amely a régi és újtestamentomot tartalmazza. A hatalmas művet a csehországi podlaritzi kolostor szerzetesei irták. Több mint háromszáz évig dolgoztak rajta. Eredetileg 316 oldalnyi volt a terjedelme, amelyből 7 oldal elkallódott. A kézirat pergamenmennyiségének előállításához 160 szamár feldolgozott bőrére volt szükség. Szövegét gótikus betükkel irták, a nagybetüket gazdagon aranyozták és színes ornamentikákkal ellátva rajzolták. A pergamen köteg fedőlapjait 4 és fél cm. vastagságú tölgyfából készitették és fémkapcsokkal látták el. A művet a 900-ik esztendőben kezdték el irni és 1214-ben fejezték be. A kolostorból Prágába került és onnan vitte el Königsmark svéd tábornok a stockholmi királyi könyvtárnak.

Ne tessék megijedni ettől a képtől. Amerikában nagyon divatos mostanában a hullámverseny, mely abból áll, hogy a motorcsónak kis falapon húzza a versenyzőt. — A versenyzők persze védekeznek a meghülés ellen és különleges halzsírral vastagon bekenik magukat. — Képünkön az látható, hogy Miss Lou Sawtellét bekeni egyik társnője a verseny előtt.

Lángok között »repül« át az angol Híradóosztály egyik tagja.

Amiről Zsazsa nem tud

Irta: Barta Aladár máv. főmérnök.

A várható örömtől borzongtam a ragyogó augusztusi napsütésben, a Vérke csatornát áthidaló kőhidon. Álfium és álmatagság keveredett össze a látszólagosan nyugodalmasnak mutatkozó vajudó szélcsendben, a kőhidat ellepő tömegen. Az embernyáj nyugtalanul-nyugodtan viselkedett, várta Fedák István a Kaszinókertbe, amelyet a kőhidról pompásan lehetett szemmel tartani.

De Fedák nem jött a Kaszinókertbe mulatni. Nem jöhetett.

A rögtönzött hallgatóság, nagy készültségű pletykaáradattal zsibongott a kőhidon az elmaradt ingyenes, de élvezetes attrakció miatt.

Uj hírek: Zsazsa biciklizett a városban; ujabb hírek: Zsazsa autózik. Legújabb hírek: Zsazsa Tarr ügyvédnél uzsonnázik. Megnyugtató hírek: Fedák Pista este jön a kaszinóba.

Fedák István szeretett mulatni, hangulatot kelteni a dúsképzeletű hálás hallgatósága előtt.

Az emberi sokadalom csalódottan, verejtéktől elgyengült akaratnélküliséggel, gyáván eloszlott, szerte-széjjel elsétált a kis felvidéki város utcáiba.

Kamaszkorú fejjel és logikával figyeltem a vakációban a közgazdasági képzettséggel telített Fedák István egészséges gondolatainak megnyilatkozásait. Én is bűvkörébe kerültem.

Ahogy fogy a délutáni idő az est felé, úgy sűrűsödik össze újból a nép az esteli időben a kőhidon.

Játékos fantáziámat ösztönszerüleg követve, nekilendüléssel siettek a kőhidra, amelyen fogyatékos felvilágosítást kapok Fedák István megérkeztéről.

A közönség egymást taszigáltatolongta, de nem dulakodta, a kőhidkorlát pereméért; én didergő szájjal, megfagyott mozdulatlansággal foglaltam helyet a hid középen.

Öregek, akik mások segítőerejére számítanak, várva tanyáztak itt. Gyerekek, akik erjedésükben és fejlődésükben szakadtak le anyjuk melléről, jöttek látni, bámulni. Asszonyok vannak itt, akiknek beszédzápora idegzsongítólag hat a feszült atmoszférában. Kék karton ruha vegyülve suhogó kék selyemmel.

Mokány mentalitású, szabados beszédű, vitatársat kerülő egyének, akik hagyománytisztelők, elegendő számban vannak itt. És Fedák István tényleg itt van, az urikaszinó kertjében.

Megfigyelem Fedákot. Domború vállát a fejéig húzta, majd dacos fejét kikígyózta domború vállából, lábait előretolta a viharlámpák fényétől kényeskedő és üvegpoharakkal megrakott asztal alá.

Az urikaszinókert nem barátságtalan, nem giz-gazos, vadnövényzettel elkuszált, őserdős kuria vagy díszletesen parkírozott cifrakert.

Színes virágú cserjék borították a ferdén lejtősödő kerti földet, amely a Vérke csatornába futott. Itt susogtak és a Vérkében tükröződve játszadoztak egymásfelé hajbókolva, a lelógó vesszőjű szomorúfűzfák. A csatorna vizének lomhaságát a lágyütemű, vízgyürükben megtört lámpafénysugarak tarkázták.

Uri kaszinó!

A vidéki élet központja. Válogatott társaság szokott e neutrális területen egybegyülni. Most üresek a fehér damaszt abrosszal leborított kerek asztalok.

Most csak egyedül Fedák ül az egyik asztalnál, valamivel feljebb a vízparttól. Fedák előtt egy üveg víz, amelyből egy vízipohárba önt.

E pillanatban belebámultam ernyedt gondolataimmal az egymásraboruló lombdíszfák ágasbogas koronái közé, amelyek közt a kicsillámló csillagok szerelmes pillantásait láttam ragyogni.

Ilyen volt a milió, amelynek keretét kiegészítette a Fedák asztalához sompolygott öt tagú Rác-os cigánybanda.

Fedák vizet kortyint, bár e helyen legtöbbnyire a legnagyobb fogyasztási cikk a könnyű fehér bor volt. Fedák mulatozásainál csak vizet ivott.

A bort iszogatták is a megyei urak, a félelmetes tiszteletben állott pénzügyigazgatósági emberek, a joviális gondolkozású reáliskolai tanárok. De csak módjával. Gazdaságosan, egészséget nem rontóan, annyit, amennyit a gyomor holtbizonyosan feltudott kártétlenül dolgozni.

Országos viszonylatban is, a legtökéletesebb borszakértőkké fejlődtek e kaszinó tagjai. A discussió kiterjedt a must erjedésétől, a bor feltöltésétől kezdve a kezelés összes fokozatáig.

— Van aromája, — szólt az egyik.

— Igen; jó, érett bor, csettintett a szomszédja, vagy: „Jobszthy-féle rizling«.

— Az bizony.

A víztöltés után jeelntőségteljes hosszú szünet következett. A filiszteusok kezdetnek hallgatót búzták. Színessé varázsolták a néző közönség fantáziáját. A leheletnyi finomságú hanghullámok bizsergése jókedvre hangolta a kőhidat ellepő és szenzációt habzsoló népet is. A kifáradt zsibongás aggodalmas hanghullámai a kaszinókert vadrózsa tüzkéségain megakadtak, nehogy Fedák tekintélyén sérelem essék. Fedák magyar nótát parancsol.

A magyar nóta lelkilendülettel elszáll ajkáról és csodálatos finomsággal szállt a nóta a szomorú füzfaágak felől, érctisztasággal csengve, a kőhid felé, a hallgató nézők felé. Pózzá alakítja művészi ambicióval kipetyegtetett dallamos szavait, amely az egyéni önérzetet hajszálfinom árnyalatba díszítve domborítja.

A szép, zengzetes dallam kísérője, a Rác-familiás bandának mámoros zenéje.

Merengésünkből felriadtunk. Ujból megindult az élénk tere-fere Fedák Pistáról.

A nótának volt jelentősége, az éneknek szárnyaló ereje. Most ujból vizet kortyol, de előbb hetyke rigorózitással koccint az üres poharakkal, mintha asztalát társaság ülné körül.

Igy mulatott Fedák Pista, egyedül a kertben, egyedül az asztalnál, de olyan virtózitással dalol és énekelte a szebbnél-szebb magyar nótákat, hogy a kőhidon tömörült hallgatóság megéljenezte. Boldog arcokról a vidámság derüje tükröződött vagy a dallam szomorú szövege ráncosra markirozta az orcákat. Tudott a lelkekkel bánni.

Visszaemlékezem a kertifához kötött pejlovára is, amelyre villámgyorsan felugrott. Lova mélyen szügyébe vágta fejét s úgy vágtatott hosszan elnyult testtel a Vérke kőhidjára, amelyen a tiszteletet adó közönség szemtől-szembe változatlan szeretettel köszöntötte Pistánkat az esti szürkületben.

A megyei gazdaság terén szükséges tudása virtusságszámba ment, ilyen gyakori acélos önbizalomból fakadó, felejthetetlen mulatozásaival meleg szeretet vívott ki a lakosság részéről.

A fedáki hus-vér temperamentuma azonos a nagy Zsazsáéval, aki ekkor még a pozsonyi szinielőadásokban gyerekkorát élte.

Milyen kenyeret együnk

(Második közlemény.)

A gabonanem szerint feltett kérdés, *búza avagy rozskenyeret együnk-e?* alábbi meggondolásokat váltja ki. A búzaliszt sikérje, ennek kiváló fizikai tulajdonságai módot nyujtanak a legmagasabb igényeket is kielégítve, a legsokoldalubb változatokat nyujtó kenyérféleségek előállítására, kezdve a kórházi zsemlyekenyértől a katonai kétszersültön át a házi lángosig. A rozsnak vízben oldódó, szivacsossá nem fujható, frissen ragacsos, szárazon morzsás sikérje ily kenyérféleségeket adni nem képes. De nagyon jól szolgálja a célt a rozssikér akkor, ha időtartamos, pl. uti kenyér, katonakomiszkenyér, száraz ételek hozzáfogyasztásánál szükséges nedvdús, tehát gyomor-emésztőnedveinket, nyálmirigy-váladékunkat kímélő kenyérféleségre van szükségünk. Viszont gyenge emésztő képességű, érzékeny, ideges gyomor részére a kompaktabb, sűrűbb, kevésbé hólyagos rozskenyér nincs javalva; ugyancsak ellene szól élvezetének az olyan emésztő szervezet, mely a rozskenyérből, de meg a rozslisztekben foglalt nagyobb mennyiségű celluloseból sok kenhydrogén és methant tartalmazó, bélgázt fejleszt. Legtöbb ember, bár szervezete teljesen rozskenyér fogyasztására van hangolva, csak azért tartózkodik tőle, mert fél a kellemetlen szagú bélgázoktól. Toszfátokban, vitaminokban viszont gazdagabb a rozskenyér, már csak azért is, mivel a rozsőrlésnél nincs meg az az éles előfisztítás, héjkoptatás és csirahegyezés, mint a búza őrlésénél.

De nemcsak a búza és rozs, egész szemben, különböző cél alkalmasságú, hanem az egyes lisztszámok is.

A búzalisztek számsorában a legfelül álló zsemlyekenyérlisztek ma igen korlátolt használatuak, alaptáplálkozásra alig, inkább ünnepi-, alkalmi-, zsurkenyérként szerepelnek azonnali, frissen való fogyasztásra, mert sikérjük és keményítőjük az. u. n. öregedési törvények szerint szivóssá ill. morzsássá alakulva, hamarosan élvezhetetlenekké válnak, éppen ellentétképen a rozsliszt-kenyerekhez, amelyek ragacsos bélzetüknél fogva inkább friss állapotban élvezhetők kevésbé és később, pár napos korukban válnak kedveltekké.

A rozslisztek számsorában az egységes rozslisztek manapság háttérbe szorultak. Pedig vidéken az intelligencia számos családja vagy házilag készíti el vagy felárral fizeti meg az ily lisztből sütött pék- vagy sütőasszony-kenyeret. A városi sütőipar ellenben a minél fehérebb, tehát a nullás rozslisztet részesíti előnyben, azon célzattal, hogy vele lisztkeverékében a hátsó sötétebb kenyérliszteket felvilágosítsa. Az a fogyasztó azonban, ki a jellegzetes rozskenyér-ízt, zamatot keresi, ilyen kenyérben nem tudja azt megkapni, hanemcsak a sötét számokban, amelyek azonban nagyobb korpatartalmuknál fogva megint más szempontból hátrányosak. Az egészen fehér nullás rozsliszt, amelyet a fehér kenyérszín utáni törekvés és a kenyérnek lisztadóval való állami megterhelése keltett életre, táplálkozási célalkalmatosság szempontjából nem kívánatos, mert csak külső színelőnyt visz akár az önmagában, akár búzaliszttel keverten sütött rozskenyérbe.

A búza és rozskenyér dietetikai összehasonlításánál, nem szabad azon korszerű szempontot sem figyelmen kívül hagynunk, hogy a rozskenyérrel való táplálkozás nem kedvez a testbeli zsírlerakódásnak, vagyis a *rozskenyér röviden szólva nem hizlal.* Mi az oka ezen jelenségnek, exakt kísérletek még nem bizonyították, valószínüleg azért, mivel a rozskenyér tápalkatrészei, mint említettem, teljes oldódás helyett inkább gázképződésre hajlamosak, a gázok pedig nem képezhetnek zsírlerakodási alapot.

Házilag készített avagy pék-kenyeret együnk-e? Mivel a házikenyér többnyire kovásszal készül, ellenben a pékkenyér, különösen a nagyvárosi műhelyekéi, túlnyomlóag szeszélesztővel kapja meghajtását. E kérdésekre szóló feleletek a legkülönbözőbb szempontokból eshetnek. A legjellegzetesebb ismérve e kétféle kenyérnek az ízbeli különbség; a kovásszal készült házi kenyér tejsavbakteriumok közvetítésével jön létre, ezek melléktermékeként sok tejsavat tartalmaz, sőt ha az erjedés hőfoka tulnagy és többszöri átkovászolással dolgozva — mikor is sok levegő keveredik a kovászhoz — ecetsavas erjedés is fellép benne, ami a friss kenyeret erősen savanyúvá teszi. Viszont az élesztős kenyerek erjedése majdnem teljesen csupán alkoholt és szénsavat fejleszt, savanyúságuk tehát minimális.

Mindkét kenyérféleségnek vannak jó és rossz tulajdonságai, amelyeket a fogyasztó tudatalatti izlése szerint értékel. Ilyen tudatalatti kívánalom savtultengő gyomornál, a savszegény élesztős kenyér, savhiányos gyomornál pedig a savdús házikenyér. Maga az emberi szervezet tulajdonképpen gyöngén bázikus vagyis lugos reakcióra van berendezve, különösen a szájbeli nyálmirigyek váladéka alji hatású, a nagyon savanyú kenyér tehát már a szájban, a falatképzéskor vált ki kellemetlen ízt, viszont erősen savigényes szervezetek egyenesen kívánják a kellemes tejsav-savanykás ízű kenyeret.

A házi és pékkenyér különbözősége azonban más tekintetekben is megnyilvánul, egyik fogyasztó részére kívántatóan, a másikra nézve visszautasítólag. Az egyéni izlés, amely a szervezet adottságainak, különösen az emésztőszerveknek állapota és hajlamosságainak szövevénye, a legkülönféleképen reagál a kenyér különbségeire. Vannak izlések, amelyek csak a friss kenyér iránt hajlamosa kés morzsássá vált, tehát másnapos élesztős kenyereket nem fogyasztanak szívesen. Az ilyen egyének nyálelválasztása valószinüleg csekély, bizonyára gyomorváladékuk is kevesebb, a száraz, morzsás kenyérnek túlnagy nedvigénye, szervezetüknek így nem kedvez. Ezzel ellentétben bizonyos beteg vagy gyenge gyomrok viszont a friss kenyeret képtelenek fogyasztani.

És itt meg kell emlékeznem azon *kenyérizlés-változatokról,* amelyeket a fogyasztásban nép és lakóhely, foglalkozás. nem és kor szerint tapasztalunk; azon *átalakulásról,* amely egyénenként ér igen embert, amidőn a gyermekkorból felnőtt és ebből öregkorba idősödik; amidőn egészségi állapota változik; azon *izlés-hullámzásra.* midőn valamely kenyérféleség *unottá* válik, azon *izléskülönlegességre,* amelyek a krumplis kenyér, a köménymaogs kenyér, sokszor a kesernyés ízű kenyér felé irányulnak. Ezen *látszólagos szeszélyességek vagy tévelygések* mélyen rejtőző élettani okok folyományai, hol a szervezet foszforsó hiánya készteti a fogyasztót a barna vagy a rozskenyér felé, hol C-vitamin vagy calcium-(mész) kevésség kívántatja meg a burgonyás kenyeret, konyhasó-kívánalom az erősebben zózandó fehér kenyeret, elrontott gyomor a keserű anyagokat tartalmazó barna, égett, vastaghéjú kenyeret. E különleges igényeknek annyi változata van, hogy azokat taglalni nem, csak érinteni lehet. Ezért van az, hogy a nagyvárosi sütőüzemek leegyszerüsítés helyett, éppen ellenkezőleg a legváltozatosabb ízben, összetételben, kombinációban, formában hoznak ki mindig ujabb és ujabb kenyérféleségeket, a közönség izlésének megfelelően, az egyének táplálkozási, egészségfenntartási és élvezeti kívánalmainak megfelelően.

(Vége következik.)

Hütlen lett a harmat...

Hütlen lett a harmat a fehér rózsához,
Lehulltak a szirmok, halott-haloványok.
Vadgalambok búgnak rózsatemetésre,
De jó lenne megpihenni sziromtemetőbe...

Amikor elhagytál lombhullató ősz volt,
Napsugaras nyarat keserün sirató
Elhervadt az emlék fehér rózsabimbó,
Nem maradt nekem már semmi vigasztaló.

Tudom, hogy visszajösz újra kikeletre,
Ima könyvvel fehér rózsát hozza szemfedőmre,
Hogy későn érkeztél, ne zokogj miatta,
Úgyis minden elmúlik majd künn a hideg sírba.

KÜRTHY RÓZSIKA.

A bécsi titkos levéltárból előkerült a legvitézebb magyar huszár levele melyben 300,000 tallérra sarcolja Berlint

Gróf Hadik András csodálatos bravurja 1757-ben Berlin elfoglalásával

Szobrot kapott ebben az évben a legvitézebb huszár gróf *Hadik* András a budai téren. A lovasszobrot ünnepélyesen leleplezték. Nem érdektelen megírni, hogy gróf Hadik András huszárgenerális, aki *Mária* Teréziának volt a katonája, milyen világraszóló fegyverténytet hajtott végre. A hétéves háború idején, amikor Mária Terézia és Nagy Frigyes hadseregei mérkőztek, történt, hogy a Szilézia birtokáért folyó küzdelem során Mária Terézia seregei a mai német területen táboroztak. Mária Terézia seregeit *Lotharingiai* Károly herceg vezette. A fővezér 1757 szeptemberében felvetette a kérdést, hogy ki vállalkozik arra, hogy Berlint elfoglalja. A feladat igen merész volt, mert Berlin elfoglalása csak úgy volt lehetséges, ha Nagy Frigyes hadseregének a háta mögött hatolnak a német fővárosig, ahol a császár családja tartózkodott.

A szinte lehetetlen feladatra Hadik András vállalkozott a huszárjaival a feladatát elvégezte, el foglalta Berlint a császár szörnyű bosszúságára.

Hadik András, aki altábornagy volt a hadseregben, ötezer főnyi hadsereget állított össze 1757 októberében. Elindult a kis hadsereg, hogy a nagy birodalmi sereg hátamögött elfoglalja a fővárost. A sereg mire Berlin a... ért 1100 huszárra, kétezer gyalogosra és négy ágyura apadt le, mert a többit utóvédnek hagyta, hogy vissza vonulását fedezni tudja.

A németek szörnyen megrémültek, amikor Berlin kapui előtt megjelentek a magyar huszárok nyargalászó csapatai. Mintha a földből nőttek volna ki, olyan hirtelen jelentek meg a magyarok Berlin előtt. Október 16-án ért a város kapuhoz és beküldötte a huszárszázadost egy trombitással, hogy adja meg magát a város és fizessen 300.000 tallért. A berliniek nem akarták hinni, hogy hadsereg álljon a kapu előtt, elutasították a követet. Hadik János erre két ágyuval összelövette a várkaput és huszárjait rohammal vezette be Berlinbe. A vakmerő rohamban meghalt alvezére *Babocsay* huszártábornok és sok magyar huszár halt meg porosz golyóktól. Öldöklő harban legyürték a berlini porosz helyőrséget és sok magasrangú porosz tisztet fogtak el.

A várost védő többezer tőnyi porosz katonaság nem tudott megmaradni a magyar huszárok ördögi rohamával szemben. A császárné a védőrség parancsnokával együtt elmenekült Berlinből Spandauba és onnan irt Hadiknak, hivatkozva a magyar lovagiasságra, hogy kímélje meg a berlini népet, hiszen a várost már úgyis átadták neki. Október 17-én reggel megjelent Hadik András előtt a berlini városi tanács és és térdreborulva hoztak a lakosság nevében 200.000 tallér hadisarcot és külön 25.000 tallért a huszároknak. A fővezér és a főtisztek értékes ajándékot kaptak a rémült berliniektől.

Hadik András a sarcot elfogadta, azonnal visszavonulót fúvatott, mert tudta, hogy Berlint a poroszok nagy hadseregével szemben úgyszem tudná sokáig tartani. — A kétnapos berlini kirándulás után gyors menetben indult a sereg vissza a táborba, ahonnan indultak. A gyalogosok naponta 50 a huszárok 80 kilométert tettek meg. A legnagyobb rendben vonultak vissza a példátlan bravur után. Az egész berlini rajtaütés 88 emberébe és 57 lovába került. — A hadisarc azonban bőséges volt.

Nagy Frigyes, aki korának legkitűnőbb katonája volt, bosszut fogadott és kiadta az utasítást, hogy Hadik András, aki őt így megszégyenítette, élve vagy halva kézre kell keríteni. Hadik Andrást azonban nem tudták elfogni, csatában soha nem győzték le.

A csalóközi köznemest Mária Terézia grófi rangra emelte és a magyar huszárt a Mária Terézia renddel ékesítette. Gróf Hadik András évek mulva a legfőbb haditanács elnöke lett. Berlint sarcoló levele most került elő a bécsi titkos levéltárból.

A legendáshírű huszárgenerális, akinek bravurjával hadtörténeti írók foglalkoznak és úgy írnak, hogy a csodával határos volt a »berlini hadjárat«-a. Futakon van eltemetve. Éreszobra Budán hírdeti a magyar hősiességet.

Isten

Világvárosok zajában,
Az őserdők homályában,
A rohanó habok felett,
Védőn tartod a két kezed.

Nagy Isten a magasságban...
Jelen vagy minden fűszálban!
Bajba jutok vigyázol rám,
Hozzád száll a hála imám.

Fájó sebünk Te gyógyítod...
Hogy ha sujt is áld a karod;
Nem élhetünk csak teveled
Áldott legyen a Te neved.

CSER KATALIN EVA.

Az életuntság okai és gyógyszerei

Miért vagyunk boldogtalanok — hogyan lehetünk boldogok? Anyagi nincstelenség

Irta: NÁNÁSSY LÁSZLÓ

Azt szokták mondani, hogy anyagi lehetőségek, pénzbeli megalapozottság nélkül nincs s **nem lehet boldogság!** Ha ez a megállapítás igaz, akkor napjainkban ugyancsak fehér holló lehet a boldog ember, mert bizony kevesen dicsekedhetnek el anyagi, pénzbeli megalapozottsággal. Sőt azt a meg döbbentő tényt is nagyon könnyen megállapíthatjuk, hogy ott, ahol megvan az anyagi lehetőség minden adottsága — rendszerint nincs meg **a lelki béke, a lelki boldogság!**

Sajnos a mai történelmi időben minden anyagi, vagyoni lehetőség igen bizonytalanná válik. Egyik napról a másikra olyan eseménytorlódások fordultak és fordulhatnak elő, hogy még a legbiztosabbnak látszott anyagi megalapozottságok, vagyonok is nem ritkán a teljes nincstelenségbe zuhantak alá. A régi idők biztos, kinevezett állása is ma nagyon bizonytalanná vált, hiszen az új törvények s rendelkezések majdnem kizárják a »biztos állás« fogalmát. A régibb, de — a még közelmult időkben a munkaszeretet és a szorgalom vagyonokat tudott gyüjteni, jólétet tudott teremteni, ma már a megszerzett vagyont csak éppen valahogy is megtartani madnem emberfeletti teljesítmény. Ma már nem lehet a fiatalságnak egy ipari- vagy intellektuális életpályára készülni; ma örülni kell, ha bármi is lehet a fiatalember, ahol a nagyon is leszállított létminimumot valahogy is biztosítja.

Mióta a léleknélküli álkultúra előidézte a világháború gyilkos szellemét, azóta állandó tanítómesterünk a Nyomor.

A napilapok hasábos cikkei, a napihírek sorai nap-nap után névszerint elősorolják azon szerencsétlen embertársainkat, akiket e kegyetlen tanító a teljes nincstelenség örvényébe taszított. Nincs tekintettel előkelő származásra, nemes ősökre, megszerzett diplomára, szellemi tehetségekre, a **Szerencse** sokéves barátságára, testi szépségre, egész ország — vagy magános egyén egyformán iskolaköteles tanítványa.

Nem tudok megrázóbb élményt elképzelni, mint az anyagi s lelki nyomor koldusruhájába kényszerült modern kultúrember.

A rongyos ruhából is kicsillan a szerzett műveltség és tudás, — útlevelében talán egy jól- s biztatóan indult életpálya, melyet kettéroppantott a válságos gazdasági és társadalmi helyzet: ami vagyona volt, felemésztette a **létért való szörnyű küzdelem,** a családi hagyományoktól megszentelt értéktárgyait elnyelte a zálogház — kiapadt minden hitet, kenyérkereseti lehetőségeit, állását leépítették, bárhová fordul a legszerényebb megélhetési lehetőségért, a legtöbb helyen zárt ajtókra talál, vagy a legtöbb helyen udvarias elutasításra. Ilyenkor a **jóbarátok** eltünnek, mert csak addig vannak jóbarátaink, amíg a szerencse kedvez nekünk. A bürokratikus társadalmi jótékonysági intézmények segítsége igen nyorsan kimerül. Otthon kenyeret kér a család s nincs mit szeljen nekik: érkező leveleit már fel sem bontja, mert már kivülről is jól tudja, hogy hitelezői a pénzüket követelik, a háztulajdonos kilakoltatással fenyegetőzik: a végrehajtók is belátják, hogy már nincs mit végrehajtaniok. — Minden nap megkisérli, hogy munkát kaphasson, kenyeret kereshessen. A napilapok hirdetésrovatait állandóan lázas szorgalommal kutatja át, hátha akad valami munkakínálat. Minden hirdetésre sorba kell állnia, hogy megtudja a fölöslegességét. Sajnos, mindennap reménytelenül, üres kézzel kell hazatérnie; a reménység leghalványabb sugara is elalszik — nincs éjjele, nincs nappala, nincs nyugalma, nincs semmi-semmi lehetősége. Az ilyen szerencsétlen emberek **nem életuntak:** élni, dolgozni akarnak, de éliakarásukat kegyetlenül megfogja a nyomor. Látniok kell, hogy más emberek kivilágított autókban száguldanak s ők éhes gyomorral lélegzik be a vendéglőkből kiáradó étel-illatot, a csemegeüzletek étvágygerjesztő kirakatait csak a szemeikkel falják fel, lerongyolódott ruhájukban megszégyenülten kerülik ki jólöltözött ismerőseiket. Az ilyen szerencsétlen egyének igen hamar a bün sikamlós lejtőjére tévednek, de semmiesetre nem érnek rá életuntak lenni: mindjárt az **öngyilkosságot** választják gyökeres megoldással.

A teljes nélkülözésig kifejlődött nyomor — sajnos — minden bölcselkedést megfojt.

Akinek nincs mit enni, az utca a lakása, akinek a közeljövőjét illetőleg nincs semmi biztató kilátása s mindennap látnia kell, hogyan sorvad, pusztul a családja, — azt szavakkal, elmélkedéssel, bölcselkedéssel megvigasztalni nem lehet.

Mégis meg kell állapitanom azon tapasztalati tényt, hogy nincs olyan rettenetes helyzet, oly reménytelennek látszó nincstelenség, amelyből egész biztosan ne adódna megoldás, ne volna kivezető út!

Igen sok emberrel foglalkoztam, az élet minden elképzelhető körülménye, lehetősége feltárult előttem s így bő alkalom volt megtapasztalni azt az igazságot, hogy az **életben nincs reménytelen eset!** — Már arra is számtalan példa adódott, hogy orvostudósoktól halálosnak minősített betegség is tökéletesen meggyógyult. Az élet a lehetőségek pazar tárháza: **ami önmagának nem mond ellent — az minden lehetséges!**

Akármilyen nehéz helyzetben is vagyunk — soha ne veszítsük el a fejünket: amíg csak lélegzünk — reménykedjünk!

Azt szoktam mondani: **az óra ketyeg:** elmúlnak a kellemes percek, de **vége van a megpróbáltatások idejének is.** A nagyon kellemetlen **holnapból** 24 óra mulva elmult **tegnap** lesz. Csakis az lehet értékes ember, akit az élet a megpróbáltatások vaspörölyével dolgoz ki. Soha nem tudhatjuk, hogy mit hoz a holnap: talán valami olyan nem várt esemény jön közbe, ami egy merész szaltóval átlendít a legreménytelenebbnek látszó anyagi és erkölcsi szakadékon. Az életben nemcsak kellemetlen, de **kellemes meglepetések,** jóra forduló sorsváltozatok is vannak. Igen sok emberrel találkoztam, akik anyagi nyomoruk miatt már az öngyilkosság szélén állottak, vagy éppen már meg is kísérlelték s **ma az élet napos oldalán sütkéreznek.**

Bármilyen körülmények között is vagyunk, mindig józan ésszel kell mérlegelni helyzetünket és soha nem szabad reményünket feladni.

Az életben minden változik, átalakul: a nehézségek ideje is megváltozik s a legnagyobb rossz is jóra fordulhat. Azt sem lehet figyelmen kívül hagynunk, hogy **nincs olyan rossz, nehéz, válságos helyzet, aminek reánk, vagy azonnal vagy későbbi jövőben valami nagyon jó kihatása ne volna!**

Az élet sohasem megalázni porbasujtani, hanem tanítani, fölemelni, nemesíteni akarja a szenvedő embert.

Minden szenvedés, nélkülözés **türelemre tanít,** megértővé tesz másokkal szemben. Mert mi emberek az életből csak annyit tudunk megérteni, amennyit átéltünk a különféle élethelyzetekből, körülményekből.

Valahogy arra is rá kell jönnünk, hogy az élet célja az, hogy megismerjük a leki boldogság kellékeit. Nem a pénz, nem a vagyon, nem a biztos állás, hanem

a lelki béke a legnagyobb kincs, érték az emberi létben.

Sokan amikor elveszítették minden vagyonukat — megtalálták lelkük boldogságát: gyakran előforduló történet, amikor valaki sok hare, küzdelem, szenvedés után elérte a földi jólét lehetőségét — **elvesztette lelke békéjét.**

Bárhová is helyezett minket az élet, — mindig értékeljük azt, ami megvan. Törekedjünk a jobb körülményekre, de soha ne úgy, hogy lelkünk békéjét, boldogságát kelljen cserébe adni!

Mindig annyi igényünk legyen, amennyi lehetőségünk van — s így soha, a legválságosabb anyagi nincstelenségben sem veszítjük el lelki békénket, hanem megfontolt lélekkel, józan értelemmel tudunk törekedni az elérhető jobb anyagi körülményekre!

Ne tudd meg...

Ne tudd meg Te soha, hogy megtört az élet,
hogy a legszebb álmom is mind, — semmivé lett.
Nem maradt már nékem csupán csak a bánat,
örökre vége már a régi szép nyárnak.

Hej pedig, de szép volt, mint egy tündérálom,
piros rózsa nyilott minden rózsaágon, —
csupa napsugár volt minden körülöttem,
tán' azért, — mert akkor még nem is szerettem?

Pedig óh' de sokszor mondtad el Te nékem,
csak azért ragyog sok csillag fenn az égen,
hogy meglássam nála a Te nagy szerelmed, —
mert nem szerettél mást, — mindig csak engemet.

Aztán elmult minden... Te is elfeledtél,
tudom, hogy igazán soha sem szerettél, —
mégis fáj valami, ha gondolok rája, —
arra a szép — csalfa, régi, régi nyárra!...

1937 augusztus 3.

PAPPNÉ LASKAY ERZSIKE

A világ legnagyobb cseppkő barlangja

New-Mexikóban, az Egyesült Államok nyugati részén fekvő kisebb államban van a világ ezidőszerint feltárt legnagyobb cseppkőbarlangja. Eddig 12 kilométernyi utat tártak fel és tettek járhatóvá a barlangban, de még többszörösen nagyobb a feltárásra váró része. A barlangot még 1901-ben fedezte fel egy Jim White nevű cowboy, aki egy este a Guadalup hegy csúcsából kiáradó füstre lett figyelmes. Csak amikor a hegycsúcs sziklanyilásához ért, akkor látta, hogy nem füst, hanem denevérek milliói szállnak fel barlangjukból éjszakai rovarvadászatra. A volt cowboynak ma a barlang bejárata előtt áll csinos kis vendéglője, ahol az ott megforduló turistáknak és idegeneknek árulja a barlang felfedezéséről írt könyvét. Ebből meg tudjuk, hogy amikor a denevérek elhagyták rejtekhelyüket Jim White hatalmas tüzet csinált s azt lökve a nyilásba, jó pár száz méteres mélységü barlangba látott. Kötelet s lámpát kerítve egyedül leereszkedett s kalandos út után nehezen tudott csak visszavergődni a föld felszinére. Ma már a nemzeti vagyonnak nyilvánított barlangba liftek szállítják a látogatókat, melyeknek száma nemrégen érte el az egymilliót. A tudósok megállapítása szerint a barlang kb. 200 millió évvel ezelőtt keletkezett és jelenlegi állapotában mintegy 60 millió éve állhat fenn. A barlang belsejében az évmilliók alatt a legfantasztikusabb cseppkőcsodák keletkeztek s a csipkeszerü, finom mintájú képződményektől a többszázmillió tonnás tömbökig váltakozva képesztik el a szemlélőt. A cseppkőremekek között földalatti patakok és feneketlen, kékszinü tükrozatos tavak és kutak vannak. Óriási csarnokok kis barlanglyukakkal váltakoznak. Egy helyt több mint ötszáz méteres mélységü kút tátong, melynek mélyén a gyöngyszemként csillogó vizet csak erős reflektorfény mellett lehet látni. Az óriási barlang csodálatos természeti alakulataiban gyönyörködőket különös, misztikus zenei hangok borzongatják meg. Ezt az állandóan hangzó furcsa zenét a denevérek cseppkövekhez verődő szárnyai okozzák. A több mint hárommillió denevér, amiknek révén tulajdonképen White a barlangot felfedezte, ma is az egyik szakadékban tanyázik és erre a részre a látogatókat sohasem vezetik. A szakadék mélyén összegyülő ürülékjük és hullájuk ugyanis évenként több millió tonna értékes trágyát szolgáltat és így a denevérek nagy nemzeti vagyont képviselnek.

Apróságok a nagyvilágból

A kivágott fa, amíg teljesen kiszárad, 50 százalékot veszít súlyából.

A legtöbb húst az újzélandiak eszik. 1934-ben átlagosan 122 kilogram húst fogyasztott minden újzélandi lakos.

A szakértők megállapítása szerint a föld lakosságának ötvenszazaléka analfabéta.

A szaharai homok mélysége 8—10 méter.

ASSZONYOK DEBRECZENJE

Az amerikai fürdőhelyeken ilyen háromkerekű lovasbicikliken szórakoznak a leányok.

Amerikai »víziművész« különös mutatványai.

Van-e megbocsátás

kérdezi, Asszonyom, holott mindjárt kitetszik a soraiból, hogy ön is azt tartja velünk együtt, hogy van. Már hogyne volna.

Ha a megbocsátás elvész, nincs célja az életnek.

Minden bűnnek van bocsánata megfelelő formában.

Csak nagyon, de nagyon sok esetben az ember nem tud megbocsátani akkor se, amikor a Jóisten már régen el is feledte ezt a bűnt.

Igaz, vannak csúf vétkek, kemény bűnök, melyek előtt döbbenten áll meg az ember, de még ezeknek is nyílik megbocsátás-virág Isten kertjében...

Csak egyetlen egy bűnt nem tudunk soha elfelejteni és megbocsátani, azt a bűnt, amit a haza ellen követnek el.

De ön nem erről a bűnről beszél, Asszonyom, hanem arról, amelyik a családi élet boldogulását dulja fel.

A hűtlenség bűnét tartja minden bűnök között a legnagyobbnak.

Nem mondjuk, hogy nem nagy a bűn, de azt hirdetjük, hogy még ezt is meg lehet bocsátani. Különösen akkor, ha más fontosabb érdekek azt követelik. Ha maga a családi élet követeli meg. Mert ilyen eset is van. Óh, van ám, Asszonyom. Ott van mindjárt a kenyérkereső apa hasonló bűne, sorozatos bűne, aki felesége, gyermekei ellen vét, mégis megbocsátanak neki, mert ez követeli a családi élet folytonossága...

Hogy folytassa az életet az anya a gyermekekkel, ha a hűtlenség bűnében vergődő férjének meg nem bocsát. Lássa, Asszonyom, itt van az az eset, amikor erre is sor kerülhet...

Sőt, tovább megyünk, s azt valljuk, vannak esetek, mikor még az anyának is meg kell bocsátani, hasonló okokból.

Mindig mérlegelni kell a botlást, vétket és a mérlegelés mutatja meg a teendőt, a továbbiakat.

Senki se mondja, hogy a megtörtént nagy esemény után is olyan lesz vagy olyan legyen a házasélet, a családi élet, mint azelőtt volt, hiszen ezeket a fájdalmas sebeket nem lehet kiheverni tulajdonképpen soha. Felejteni se lehet, de megbocsátani azt lehet. Fájdalmasan, könnyesen, vérző szívvel, összetört lélekkel, de megbocsátani...

Az ember a maga gyarlóságában soha se lehet szigorúbb az emberhez, mint amilyen szigorúsággal esetleg annak idején talán róla fognak ítéletet mondani.

sz. r. i.

Fogyasszunk gyümölcskocsonyát

Hazánkban a gyümölcskocsonya-fogyasztás korántsem olyan elterjedt, mint külföldön, elsősorban Amerikában és Németországban, ahol a legnépszerűbb tápszerek közé tartozik. Holott ajánlatos lenne ezt a fölöttébb egészséges, főleg gyermekek diétikus étrendjét kiegészítő cikket nálunk is mentől szélesebb körben meghonosítani. Előállítása gazdaságos, miután a gyümölcslé elválasztása után megmaradt törköly is felhasználható, lekvárt főzhetünk belőle.

Jól sikerült gyümölcskocsonya áttetsző, ragyogóan tiszta, rugalmas tapintású. Ujjaink közt morzsolva szemcsésen esik szét, nem tapadós. Feldolgozásra leginkább illatos, erős zamatú gyümölcsök alkalmasak. Kocsonyásító anyagban gazdag gyümölcsöket, mint pl. almát, birsalmát, egrest, ribizkét, narancsot minden hozzáadás nélkül felhasználhatunk, egyéb gyümölcshöz, pl. barack, meggy, málna levéhez feloldott zselatint adunk, egy liter lére 4—5 dkgr.-ot számítva.

A használandó, nem egészen érett gyümölcsöt gondosan megmossuk és összezúzva vagy fedarabolva saját levében vagy kevés vízzel feltöltve kb. 10—15 percig forraljuk. Az előfőzés a gyümölcsöt fellazítja, kocsonyásító anyagait kivonja, fehérjéit megalvasztja. Ezeket a megalvadt fehérjéket már előfőzés alatt kell szűrőkanállal nagyon gondosan eltávolítani, hogy áttetsző készítményt kapjunk. Főzés után az egész tömeget átszűrjük következő módon: tiszta asztalkendőt kettéhajtunk és sarkait egy felfordított szék négy lábára erősítjük. Ebbe a zacskóba töltjük az előfőzött gyümölcsöt, alája edényt helyezve. A lecsepegést nem szabad nyomkodással siettetni, csakis a tiszta, gyümölcsrostmentes lé kerülhet feldolgozásra. Ha az elválasztás megtörtént, a levet lemérjük s ugyanannyi súlyú cukrot adva hozzá, kocsonyapróbáig főzzük. Ennek beálltát olymódon ellenőrizzük, hogy a besűrített léből kávéskanálnyit csöppentünk hideg porcellántányérra. Ha azonnal megmered, akkor a főzőedényt eltávolítjuk a tűzről, mert további forralás a gyümölcslé kocsonyásodó képességét fokozatosan lecsökkentené. A forró gyümölcslevet ekkor előmelegített üvegekbe töltjük, ahol hamarosan mealvad.

Megemlítjük végül, hogy gyümölcskocsonyát sohasem szabad cinkedényben vagy hibás zománcú edényben főzni. A kioldódó gyümölcssavak folytán ugyanis fémsók képződhetnek, amelyek kellemetlen ízt okoznak s a kocsonyásodást is hátráltatják.

Heti étlap

Vasárnap. Délben: zöldborsóleves, Wellington bélszín petrezselymes burgonyával és vegyes salátával, Meinl-féle kéknyelű, barack krém pohárban (1) Meinl-fekete. Este: hideg tea, sült délről salátával, gyümölcs.

(1) *Barackkrém pohárban.* Félkiló szép sárgabarackot főzzünk meg cukorban folyton keverve, míg sűrűsödik. Teljesen hidegen hozzákeverjük félliter tejszín kemény habjához, poharakba töltjük, tetejét cifrán díszítjük fehér habbal és egy szem befőtt cseresznyével vagy meggyel.

Hétfő. Délben: Zsemlyeleves, ürüpörkölt paradicsomos makkaronival, körte, Meinl-fekete. Este: sajtos tekeres (2) gombamártással, esőtengeri.

(2) *Sajtos tekeres.* Cukor nélkül készítünk bisquittésztát és tepsibe kisütjük. Megtöltjük sajtkrémmel, amit úgy csinálunk, hogy 10 deka epocát habosra verünk, 10 deka reszelt puha sajttal. Felül is meghintjük a tekercset reszelt sajttal és gomba-, paradicsom- vagy sóskamártással leöntve tálaljuk.

Kedd. Délben: almaleves, főzelék ragout (3), daraflammari, Meinl-fekete. Este: haboskávé, vajaskenyér, gyümölcs.

(3) *Főzelékragout.* Gyenge sósvízben megfőzünk apróra tördelt karfiolt, zöldbabot, apró burgonyát, zöldborsót, kockára vágott sárgarépát, feldarabolt spárgát. Besamelt készítünk, mély tálban az egészet elkeverjük egymással és úgy tálaljuk.

Szerda. Délben: köménymagleves, párolt borjúnyelv vörösborban (4) mustármártással és tarhonyával, dinnye, Meinl fekete. Este angolos zöldbab, sajt.

(4) *Párolt borjúnyelv vörösborban.* A nyelvet leforrázzuk és lehúzzuk a bőrét zsírban pirított és karikára vágott zöldséggel pároljuk, előbb vízzel, azután ha már puhul, vörösborral felöntve. Ha egészen puha, tálra tesszük felszeletelve, a zöldséget átpaszírozzuk mártást készítünk belőle a levével és ráöntjük a nyelvre. Makkaronival körítve tálaljuk.

Csütörtök. Ebéd: karottkrémleves, hagymás rostélyos parajjal, Meinl-féle vörös asztalibor, szénaszalma, Meinl-fekete. Este: kirántott borjúláb (5) majonnézzel, esőtengeri.

(5) *Kirántott borjúláb.* Megtisztítjuk a borjúlábakat, kettéhasítjuk és vízben felforraljuk. A vizet leöntjük és a húst kimossuk jól hideg vízben. Másik vízzel feltesszük és puhára főzzük, megzöldségelve, mint a húslevest. Ha kihűlt, kifejtjük belőle óvatosan a csontokat, darabokra vágjuk, liszt ben megforgatjuk, tojásban, morzsában és zsírban kisütjük. Hideg mártással tálaljuk.

Péntek. Délben: halleves, ponty rácosan, velesült burgonyával, majonézes zellersaláta, túrótorta, Meinl-fekete. Este: yoghurt, vajas kenyér, gyümölcs.

Szombat. Délben: feketegyökérleves, kirántott hűspástétom sóskamártással (6), sajt, Meinl-fekete. Este: töltött burgonya, gyümölcs.

(6) *Húspástétom.* Rendes derelyetésztát gyúrunk, kerek lapokat szúrunk ki belőle, lehetőleg akkorákat, mint egy deszert tányér. — Minden lap közepébe helyezünk egy kis halmot finomra darált tojással és áztatott zsemlyebéllel, kevés mustárral megkevert húsból. A lapok szélét megkenjük tojásfehérjével, hogy leragadjanak, felére áthajtjuk jól lenyomkodva a szélek és a derelyeszaggatóval körül ródlizzuk a dupla szélét. — Zsírba kisütjük a pástétomokat és hideg, pikáns mártással adjuk fel.

—o—

GYERMEKEK DEBRECZENJE

Te már nem is tudsz

meséskönyvet olvasni, mert előre tudod, hogy mi lesz a mese elején, közepén és végén. Azt irod, hogy téged nem köt le, nem érdekel, sőt egyszerűen nem is veszed kézbe azt a meséskönyvet. Mert téged inkább érdekel egy jó regény, nem baj, hogy ki irta, hogyan irta, az a fő, hogy regény legyen ...

Igy irsz, kedves öcskös.

Olyan hetykén és nagyosan, holott a neved alatt olvasom, hogy a második osztály nagyreményű tanulója vagy. Persze, középiskolában, tehát a te megitélésed szerint már nagy fiú.

Holott ez merő képzelgés.

Mert a te kezedbe még igenis való a meséskönyv.

Sőt, kötelező olvasmányként való.

Egyszerűen azért, mert a regényt nem érted meg. Főleg a válogatás nélkül kézbevett regényeket.

Lehet, hogy bódít, az is lehet, hogy látszatra megnyugtat, leköt, érdekel, de mindazt, ami a regényolvasásnál a rendeskorú embert leköti, te még nem értheted. Mert a nektek irt könyv lelke egészen más, mint azé, melyet felnőttek számára irtak.

Hiszen vannak regények a ti számotokra is. Vannak könyvek, melyeket egyenesen a ti lelketek üdülésére irtak. Ha nem igy volna, akkor miért kellene a fejlődéssel együtt tanulni, dolgozni, küzdeni, hogy az életben felnőttként állhassátok meg annak idején helyeteket. Akkor egészen egyszerűen oda kellene már téged ültetni abba az állásba, ahol mondjuk édesapád keresi a kenyeret, hiszen te a jelek szerint úgy érzed, már felnőtt vagy ...

Látod, mekkora tévedés.

Mindent lassan, fokozatosan kell magunkra szedni. A hosszúnadrágot ugyanúgy, mint a regényt.

Mert nézd csak, ha téged második gimnáziumi osztályban a logaritmus rejtelmeivel gyötörnének, volna panasz.

Igy van ez a könyvekkel is. Most csak olvasd azokat a könyveket, melyek a lelkületednek legjobban megfelelnek. És ne szégyeld, hogy te a mesést, a gyermekesnek látszó könyvet is olvasod, annál kevésbé törekedj arra, hogy elolvasol mindent, ami regény. Mert nagyon sok olyan regény van, amit nem lehet egészen egyszerűen a kezedbe sem adni, amint nem adtak két éves korodban jó szüleid éles késeket a kezedbe.

Nyugodj meg, ez igy van. A meséskönyv nem szégyen, de nyereség a te korodban és akkor leszel igazán boldog, ha ezekben a mesékben találod meg a mai élet örömét ...

Aratás

Megpendült a kasza a búzatáblákon,
Sok ember dolgozik már kora hajnalon.
S a szép érett kalász leomlik a földre,
Hajladozó lányok szedik azt kévébe.

Dolgozik mindenki megujult erővel,
Segit a madár is vidám csicsergéssel.
S az aratók ajkán felhangzik a nóta,
Érik a, hajlik a búza szép kalásza.

Nagy Erzsébet.

A temetőben

Irta: *Aba Ildikó* lgimn. IV. o. t. Svetits.

Sürű embercsoport kísérte a gyászkocsit. Tetőtől talpig mély gyászba öltözött elegáns nők mentek lehajtott fejjel a sír felé. A temetési szertartás alatt kis, csipkés, illatos zsebkendőjüket gyakran emelték a szemükhöz. Öt pap végezte a temetést. Két kocsi hozta a virágok halmazát. S miközben a megtört hozzátartozók szabályszerüen dobták be a sírba utolsó Istenhozzádként a göröngyöt, a város legelső dalárdája halkan, zsongítóan énekelte a szebbnél szebb gyászdalokat.

Aztán ... Az autók, magánfogatok szétvitték a fényes, előkelő gyásznépet s a sír környéke elnéptelenedett.

Azonban új halottat hoznak az úton. Beljebb viszik, oda ahol a szegényebb embereknek van kiosztva a helyük, akik nem tudják megfizetni az első osztályú sírhelyet.

Sápadt asszony halad az egyszerű koporsó után. Fekete kendője eltakarja arcát, de amúgy sem lehetne azt látni, mert nagy, durva zsebkendője folyton a szeme előtt van. Omló könnyeit azonban nem bírja vele elfojtani. Két kopott asszony — talán nem is az évek, hanem a nyomoruság koptatta el őket — támogatja a síró asszonyt. Mögöttük egy mezitlábos rongyos gyerek üget ijedten s minduntalan félve kapaszkodik az egyik asszony hagyult rongyaiba. Ugy látszik annak a gyermeke.

A pap, arcán mély részvéttel szenteli be a sírt. Még azután is ott marad pár percig s néhány vígasztaló szót mond az ájuldozó asszonynak, ki színes ruhájában egyedül fekete kendőjével és meggyötrött arcával mutatja a gyászt. Mikor a keresztet elhelyezik, görcsösen veti rá magát s átöleli a fát, mintha azt tartaná karjai közt, kit elveszített. Nem jajgat, nem jelenetezik, csak sír és búcsúzik, de úgy, hogy látszik, hogy a fájdalom nemcsak a testét, de a lelkét is megrázzal.

Két hónap mulva ujból kinn jártam a temetőben. A fényes módon eltemetett sír kertészkézre bízva hűvös előkelőséggel pompázott a többi sírok között.

— Ugye sokat látogatják a sírt a hozzátartozók? — kérdem az őrt.

— Nem volt itt kinn kérem senki, csak a komornyik jön ki megfizetni a gondozás árát. Ahogy körülvették a méltóságos urat míg élt, úgy elhanyagolják most. Még a felesége se jön ki, mert ideges.

Lehangoltam vettem utamat másfelé. S annál a másik sírnál, hol két hóval ezelőtt a keresztfáját ölelve hagytam ott azt a síró asszonyt, most is ugyanúgy összetörve, ugyanúgy sírva találtam őt. A síron friss virág és meleg egyszerűséggel és szerető gonddal ápolt szegényes rend. A fejfán egyszerű felírás.

»Szücs Lajos cipészmester élt 46 évet.«

— Kinn van kérem ez a szegény özvegy minden nap — sugja az őr.

S én megilletődött szívvel gondolok arra, hogy mégis csak a szegény cipészmester járt jobban. Mert a méltóságos úr a kincset, vagyont, amit itt hagyott nem kapja meg a síron túl, de azt a szeretetet, amit a cipészmester életében feleségének adott, most mind kamatostul kapja vissza azokban a könnyekben és szerető imákban, mit özvegye utána küld.

S lelki szemeimmel szinte láttam lehorgasztott fejjel az egyiket és megdicsőült, sugárzó arccal a másikat.

A Magas-Tátra szépségei

(Bemutatott képek alapján.)

A szombati magyar órán Frick tanár úr képeket mutatott be a Magas-Tátráról. Képzeletben álltunk a Csorba-tó moréna-gátján s megcsodáltuk a gyönyörű hegycsúcsokat. Most megpróbálom leirni, hogy milyen is Magas-Tátra?

Ó-Tátrafüred. Az uccán sétálunk. Megyünk a hegyek felé, melyek úgy vonzanak bennunket maguk felé, mint a mágnes a gombostűket. Most kezdünk felfelé kapaszkodni a lejtőn. A haragoszöld fenyves zúg-búg. Lábunk alatt zörög a mult évi avar. Telo tüdővel szívjuk a fenyvesek illatát, mig végre egy kis tengerszemhez érünk. Zöldszínű vizén apró hullámok táncolnak. Arra gondolunk, hogyha ez a tengerszem ilyen szép, milyen lehet akkor a Csorba-tó? Távolabb egy kis vízesést alkot egy patak. Szinte kérkedik kis hangjával, mintha azt mondaná: Itt én vagyok az úr, nekem van a legnagyobb hangom. — Gondolataink most a Tarpataki vízesésekhez szállnak, ahol biztosan nagyobb a zúgás, mint ennél a kis vízesésnél. Nekünk, alföldi fiuknak ez szinte földöntúli. Mi nem láthatunk minden nap ilyet. Nekünk meg kell elégedni a Kondorossal, mely ha nyáron ki is apad, tavasszal csak van benne víz. Azonban ezt a Kondorost én nem cserélném el az egész Magyarország legszebb hegységével, a Magas-Tátrával, mert ez már csak a szivemhez forrt. Most megkondul az esteli harangszó s mi édes mámorba merülve hallgatjuk ezt a fenséges zenét.

Hopp! Álljunk csak meg! A Felvidék csillogó tengerszemeivel, zúgó vízeséseivel most nem a mienk. Ellenségeink használják a felvidéki vasat, fát. Azonban mi ezt nem hagyjuk! Azért irom most ezt a dolgozatot, azért fáradok nap mint nap, mert életem fáradalmait a magyar Tátrában akarom kipihenni. Ezért buzdítjuk egymást a tanulásra s ezért tanulunk. Hisszük, hogy verejtékes munkánknak eredménye lesz s mienk lesz ujra Magyarország.

Rozgonyi András.

Az ibolya meséi

Irta: *Aba Ildikó* lgimn. IV. o. t. Svetits.

Ott éldegéltem a föld alatt egy nagy tölgyfa mellett. Télapó tombolt felettem. Mérgesen meg-megrázta a fák kopár ágait s a szegény varjak ijedten remegtek, mikor veszekedő kedvvel a fülükbe sivított. De rám és többi csendes, földben meghúzódó kis társaimra nem haragudott Télapó. Ránk borította fehér hósubáját, nehogy bántódásunk essen, míg ő veszekedett táncát járja. Amint telt mult az idő, érezni lehetett, hogy gyengül az öregnek az ereje. Ifju dali legény állt ki vele szemben a porondra, a fiatal, üde Tavasztündér s ragyogó napsugárkardjával áttörve a téli égbolt gyászfátyolát az ólomszürke fellegeket, elűzte Télapót. Édes csókjára én is felrezzentem téli álmomból, kidugtam előbb kémlelve zöld levélkéimet, majd kéklő fejecskémet is és félve, álmos szemmel körül néztem a verőfényes világban.

Gyönyörű szép volt a világ. A fölkelő nap aranysugár esőt hullatott rám s a smaragdzöld fűből itt-ott vídáman bólogatott felém egy-egy kis hóvirág. Amott a fák mögött zöld búzatáblák váltakoztak frissen szántott ugarral. Fejem fölött egy rügyező ágon kis madárka énekelt tele torokkal, miközben a langyos szellő gyöngéden borzolgatta pihés szárnyát.

Egyszercsak emberi hangok ütötték meg fülemet. Kis gyermekek jöttek vídám nevetéssel, játszi jókedvvel. Hol itt, hol ott hajoltak le a szőke, barna fejecskék és én borzadva vettem észre, hogy társaimat kegyetlenül letépik és kis csokrokba gyüjtik. Felém közeledtek s én ijedten igyekeztem eddig kíváncsi fejemet a széles zöld levelek mögött elrejteni. Nem akartam elszakadni az áldott anyaföldtől, a zöldelő erdőtől, a csicsergő madaraktól. Mármár megmenekültem, midőn egy egészen kicsike leányka ért a közelembe. A nagyobbak megelőzték, mind leszedték előle a virágokat, annál inkább megörült, mikor engem meglátott. Boldogan kacagva törte derékba karcsú testemet s mialatt én fájdalmasan felsóhajtottam, ő folyton örömmel azt hajtogatta:

— Haza viszem a Mártuskának.

És már szaladt is velem a falu felé.

Szegényes kunyhóba vitt. Egy kiesi, de tiszta szobába kerültem. Az ablaknál öblös karosszékben vézna kisleány ült. Háragosan néztem rá. Ezért a kis leányért kellett nekem elszakadnom az anyaföldtől? De egyszerre meghökkentem. A karszékhez mankó volt támasztva. A kis leánynak az egyik lába térdből le volt vágva. Borzalommal tekintettem a csonkra, aztán lassan az arcára pillantottam.

A szegény kis nyomorék, ki csak innen a karszékből élvezhette az ébredő tavaszt, oly boldog mosolygással nézett rám, hogy örömre gyult a szívem. S midőn láttam, hogy pirul ki a sápadt arcocska, milyen örömmel sugja: »Itt a tavasz«, megelégedetten küldtem felé illatos hódolatomat és nagy boldogság járta át szivemet. Éreztem nem hiába éltem, mert ha rövid időre is, de boldoggá tettem valakit, aki arra rászorult, aki azt szenvedésével, szerencsétlenségével kiérdemelte.

Napsugár

Napsugárnak kéveárja
Hull, özönlik a világra
Nevel, gyógyít, éltet, s öl.
Egyik: csókját lesi, vágyja ;
Másik: búvik tőle árnyra
Amint halad egyre föl.

Aba Ildikó, IV. gimn. o. t.

Ne szomorkodj, kis pajtásom

Ne legyen bú az orcádon,
Könny se legyen szemeden!
Ne szomorkodj, kis pajtásom,
Nem vagy te itt idegen!

Majd meglátod, óvodánkban
Mennyi szépet tanulunk!
Tarka mesén, csengő versen,
Jaj, de mennyit kacagunk!

Lesz itt játék, lesz itt tréfa
Futkosunk is szaporán ...
Ha te is futsz, a cukorból
Neked is jut, cimborám!

Megszereted, tudom te is,
Majd a kedves nénikét ...
Ne szomorkodj, kis pajtásom,
Mindjárt kezdi a mesét!

Tilinkós Tamás.

A hollandiai csekész világtáborban sok exotikus cserkész vett részt.

A londoni tenyészállatvásáron ez a kos nyerte a legnagyobb díjat. A legszebb példány a világon.

A vig katona

Volt egyszer egy vig katona
kit mindenki szeretett,
Összebeszélt hegyet-halmot
s a végén ő nevetett.
Jókedve volt mindig neki
és tele volt mókával,
Sokáig eljátszogatott
egyik-másik szép lánnyal.
A tréfának mestere volt
bár pénzt ő nem keresett,
Mégis gyüjtött egy kis vagyont
amiből megélhetett.

Hanem egyszer háború lett
s mindenki ment katonának,
Elment a vig katona is
Ferenc József huszárjának.
A háború végeztével
sántán bénán jött haza,
Megsiratta minden ember,
ő azt mondta nincs hiba.
És ezen sokat nevetett,
jókedvét megtartotta
S jóhangzású tréfáival
a busongót biztatta.

Nagy Erzsébet.

Madártragédia

Irta: *Takács Ilona.*

Senki sem tudja mi történt Fecske Flórikával. Még reggel egészségesen repült ki a fészekből és most ott fekszik aléltan a rét pázsitján. Szemei bágyadtak, szájacskájából rubintszínű csepp szivárog. Szárnyacskái meg-megrezzennek néha mintha repülni akarnának, aztán erőtlenül hanyatlanak vissza. Fecske Flórika nem fog többé repülni.

Még reggel milyen szépen énekelt a hajnali hangversenyen, mondja Pacsirta kántor úr könnyező szemekkel.

Fecske Flórika nem fog többé énekelni.

Milyen szépen letudta már írni az iskolában, hogy »Gye-re-kek-től ő-rizked-je-tek«, sírja Fecske tanítónéni.

Gyógyulj meg Flórika, sírnak a kis testvérei is, tied lesz mindig ezután a legkövérebb legyecske.

De Fecske Flórikának nem kell többé legyecske. Lecsukódnak a bágyadtfényű kis szemek. Pici lelke ki tudja hová szállt el.

Óh, óh gyermekem, zokogja Fecskemama, te nem jössz már velünk a messze kék vizek országába.

Fecskepapa nem szól semmit, nem is, sír, férfiasan viseli a nagy fájdalmat, csak a fejét csüggeszti le szomorúan.

Minden kis madár megsiratja a kis vidám énekestársat, még egy arratévedt buksi nyúl is szomorúan billegteti tapsi füleit, óh, óh szegényke, sopánkodik könnyes szemekkel, vajjon mi történt vele? Az én kisleányom is így mult ki szénakaszáláskor.

A pillangók is megnézik a szegény kis halottat, aztán gyorsan tovább röppennek. Nekik olyan rövid az életük, szeretik vidáman eltölteni, ezért kerülik a szomoruságot.

Temetésre kondulnak a réti harangvirágok.

Másnap reggel vidáman kél a nap, csak egy fészekből hiányzik egy kis madár, csak a madárkórusból hiányzik egy kis énekes, A fecskeiskolából hiányzik egy szorgalmas kis fecske.

A rét közepén kicsi sirhalom, a fejfára ezt írták fecskenyelven: »Itt nyugszik Fecske Flórika. Élt gyöngyvirágnyilástól pipacshervadásig.« Isten őrizzen meg minden madárkát.

A kidőlt tenyő

Egy szép fákkal teleültetett erdő szegélyezte kis falu terült el egy országút mellett. Madárfütyöléstől és vidám gyermekkacagástól volt hangos. Lakói egymást megértő szorgalmas munkásemberek voltak. Nyugodt, boldog életüket semmi sem zavarta meg, sőt még az erdő is kedveskedni akart a gyermekeknek a szamócával és a többi kedves erdei csemegével. Nem is volt boldogabb és megelégedettebb ember a kis falu lakóinál.

E boldog emberek között élt egy család, kik különös szeretettel ragaszkodtak egymáshoz. Két kis gyermekük volt, egy fiú és egy leány. Együtt játszottak naphosszat és az este eljöttével együtt nyilott ajkuk imára. Édesapjuk a közeli városban volt alkalmazva, így csak este találkozhatott kedves családjával. Derült, boldog családi életet éltek. Ezt a harmónikus életet egy eset egyik napról a másikra szomorúságba döntötte. Súlyos beteg lett a család szemefénye, az édesanya. Óh csak látni kellett volna azt a megtört édesapát, amint éjszakákat átvirrasztva ott ült felesége betegágyánál és keze szinte önkénytelenül összekulcsolódott és könnyes szemekkel nézett maga elé a semmibe. Sokáig tartott ez a néma fájdalom, míg egy szép tavaszi hajnalon elaludt csendesen az édesanya, szép kék szemét félig nyitva hagyva, maga után várva valakit. Egyszerű deszkakoporsóba pihent az anya s a harangok néma kongása és a falu lakói kísérték utolsó útjára. Egy szép tisztáson temették el, sírjára egy kis fenyőfát ültettek. Hogy zokogott a megtört apa a kis fát átölelve, a két gyermek csak nézett bambán, az ő kis szívük még nem értette meg a történteket. Évek multak el a szomorú eset óta. Egyszer háború híre jutott el a kis faluba. Elvitték az édesapát is katonának. Óh mily fájdalmasan búcsúzott gyermekeitől. Végül még csak annyit mondott, hogy az édesanyjuk sírjáról ne feledkezzenek el és hogy a fenyőfa elsárgulása az ő halálát jelenti. Telt mult az idő, a szép nyár már régen elmult, eljött a tél. A hó szép csendesen hullott. Egy nap, amint a gyermekek a kis fenyőfát nézték, az hirtelen kiborult a földből. Ugyanakkor messze a Doberdón egy egyszerű katona golyótól találva véresen bukott a földre.

Nagy Erzsébet.

Esik az eső

Álmosan szomorún szitál az eső,
Szürke felhőruhát öltött az idő.
A gazda mind örül. — A föld csak
hadd ázna;
Csak ott az a gyerek mezítláb ne fázna.

Aba Ildikó IV. gimn. Svetits.

Béke

Mai napság állandóan
toldják-foldják a jó öreg Békét;
morog is már szegény feje,
mikor hagynak végre neki békét?

Aba Ildikó IV. gimn. Svetits.

A kártevő tyuk

Két kis testvér: Zsuzska, János,
Kis kertjükben a virágos
Palántákat ápolgatták,
Gondos kézzel locsolgatták . . .
A tyúkanyó nem kímélte,
Eledelét keresgélte
Pont a virágágyak mellett,
Bosszankodtak is efelett.
Végre egyszer megsokalták,
Ketrecébe jól bezárták.
Olyan búsan kárált ottan,
Elhallgatták meghatottan.
Kiengedték szabadjára,
Kapargáló körútjára.
Mint gyémántra, úgy vigyáztak
Tyúkanyóra, szinte fáztak,
Ha a virágágyak mellett
Jobbra-balra lépegetett.
El is csalták tüstént onnan,
Árpadarát szórtak nyomban
Távol minden virágágytól . .
Leszokott a turkálásról
A tyúkanyó, a kis hamis,
E történet színigaz is.
Tanulsága arra vezet,
Hova szórjunk daraszemet,
Hogy a virág védve legyen,
A tyúkanyó meg jót egyen.

Schirf István.

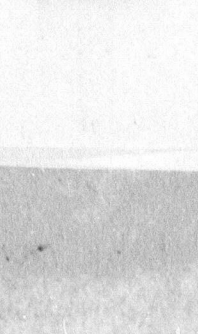

Imre bácsi postája

Visszamenőleg néhány jutalomkönyvet nem vettek át még a jutalmazottak, bizonyára nem voltak itthon. Éppen ezért nézzétek át a mult havi és e havi számokat és aki még nem vette át a könyvét, jelentkezzék szerdán délután öt órakor lapunk kiadóhivatalában, ahol még megkaphatja a jutalmat.

E heti könyvjutalmat Oláh Erzsike, Kovács Imre és Kövy Zoltán kapták, jutalomkönyvüket szerdán délután öt órakor átvehetik a kiadóhivatalban.

Kedves Imre bácsi!

Itt küldöm egyik versemet, igaz, hogy elég vicces, de nem baj, mert kis pajtásaim jobban elszórakoznak rajta. Imre bácsi tudom, hogy hiába már többször irtam Imre bácsinak és én azt hiszem, hogy Imre bácsinak annyi szorgos munkatársa van és soknak talán még nem is tetszik tudni a nevét. Azt hiszem Imre bácsinak is sok baja van, amíg a mi verseinket mindet sorban kitetszik javítgatni. És én azt hiszem, hogy engemet se tetszik még ismerni. És ezért kérném szépen, hogy tessék megírni, mikor van a fogadó óra. Maradok továbbra is hű munkatársa Imre bácsinak szeretettel Oláh Erzsike IV. elemista.

MARK TWAIN

Mark Twain emlékezetes hartfordi kudarca után nyomtalanul eltünt barátai köréből és hosszú ideig nem adott magáról életjelt.

Kiadója, akinek sürgős közölnivalója lett volna az íróval, levelet írt neki és egyik közös barátjukhoz fordult a kérdéssel: hol tartózkodik jelenleg Mark Twain?

— Isten tudja hol! — felelte a barát.

A kiadó tehát megcímezte a borítékos a következőképen:

Samuel L. Clémens (Mark Twain)
úrnak.
Isten tudja hol.

és bedobta a levelet a postaládába.

Néhány hét mulva egy kis faluból megérkezett a válasz, amely így kezdődött:

»Bizonyos voltam benne, hogy az Isten tudja, hol vagyok, de reméltem, hogy nem mondja meg senkinek.«

KELLER GOTTFRIED

Keller Gottfrieddel »Zöld Henrik« c. regényének megjelenése után egy úr minden áron meg akart ismerkedni. Amikor végre sikerült elérnie, hogy bemutassák, áradozó hangon szólította meg az írót:

— Mester, az ön Zöld Henrikje a legfenköltebb, a legmélyebb, a legköltőibb könyv, amit valaha olvastam. Ugye, a szíve vérével írta?

— Dehogy, — felelte Keller Gottfried **szárazon.** — Tintával.

REJTVÉNYEK FEJTÖRŐK

MINDENKI NYER! Akik az e rovatban megjelenő rejtvények megfejtését hétről hétre beküldik és 200 pontot gyűjtenek, 2-2 kötet könyvet kapnak. A lekészült rejtvények fölé odaírtuk, hogy azok megfejtése hány pontot eredményez. Ebbe a pályázatba bármikor beléphet! Ha már egyszer elérte a 200 pontot, előről kezdheti a pontgyűjtést. Ha az egyik héten nem adta be a megfejtését, pontlevonás nélkül, beküldheti a következő héten.

Rovatvezető: **Boross György**

TUDNIVLOK: Beadási határidő: péntek este 6 óra. A borítékra rávandó! Rejtvény. A megfejtéseket lapunk levelesládájába kell bedobni. Vidékiek levelezőlapon is beküldhetik a megfejtésüket. Szelvény mellékelése kötelező! Szelvény nélküli pályázatok érvénytelenek. Hétfőn délután 3-5 óra között bárkinek felvilágosításokat ad a rovatvezető a szerkesztőségben. A megfejtéseket két hét multva hozzuk nyilvánosságra.

Ezt se hagyja ki!

Készítette: S.-né Faragó Boriska, Budapest, VI., Bajza ucca 43.

Megfejtése: 20 pont.

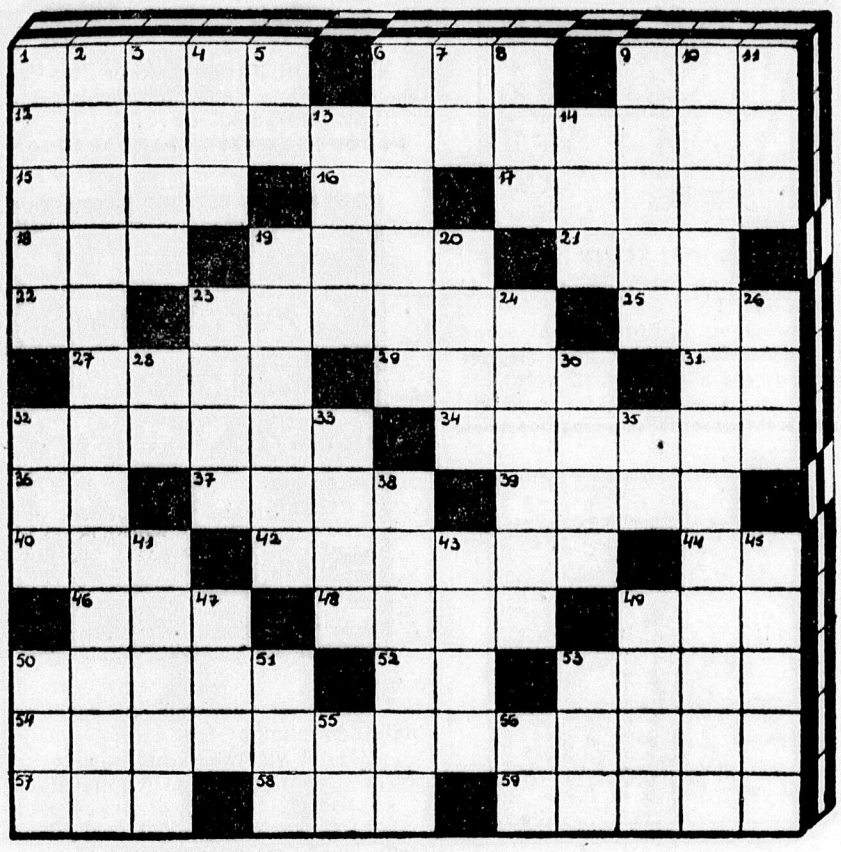

A megfejtés igazolására elegendő a négy hosszú sor beküldése.

MEGHATÁROZÁSOK:

Vízszintes sorok:

1. Olasz gyarmat Afrikában.
6. Helyhatározószó.
9. Disznó teszi.
12. Ujszövetségi esemény.
15. A mi híres múzeumunk.
16. Olaszországi folyó.
17. Utburkolóanyag.
18. Déltiroli határváros.
19. Folyam.
21. Testrész.
22. Kicsinyítő képző.
23. Alku előzi meg, — tárgyraggal.
25. Nagyon kinyit.
27. Katonai alakulat.
29. Töltény.
31. Mássalhangzó kiejtve.
32. Somogymegyei község.
34. Színész teszi.
36. Z. O.
37. Ez a sérülés.
39. Női becenév.
40. Zavarja.
42. Idei kalászos.
44. Biztató szócska.
46. Török tiszti rang.
48. Zenei hármas.
49. Lelkész.
50. Hortobágyi kutaknál van.
52. Egyforma betük.
53. Erős cukor.
54. Veszprémmegyei község.
57. Női becenév.
58. Épitési anyag — növelővel.
59. A katona.

Függőleges sorok:

1. Libák.
2. A bíró hivatása.
3. Délvidéki szél.
4. Nem is oly!
5. Régi római pénz.
6. Az írásjel.
7. Skálahang.
8. Iparos.
9. Mozdony teszi.
10. Lakájok.
11. Egyremásra helyez.
13. Zeneműveken olvasható.
14. Perzsa uralkodó.
19. Pesti utca, végén rövidítés.
20. Irányjelző szó.
23. Minden embernek van!...
24. Öreg bácsi!?
26. Mező.
28. Rag.
30. Tó Abesszíniában.
32. Zamatú, aromájú.
33. Gyanít.
35. K. N.
38. Főuri nő.
41. »Igal«-ba való.
43. R. I. Ó. B.
45. Becézett szülő.
47. Tisztítószermárka.
49. Török katonai rang.
50. Női becenév.
51. Időhatározó névutó.
53. K. Z. B.
55. Enélkül semmi sem történik.
56. O. A.

Detektiv iskola

AZ ÉLELMES HÁRY.

(Háry Hektor második kalandja.)

Megfejtése: 10 pont.

Háry Hektor, a »világhírű debreceni detektív«, már nem ismeretlen az olvasók előtt. Két héttel ezelőtt mutattam be őt egy lélegzetelállító kaland keretében. Hat logikusan gondolkodó ember (közöttük 3 villanyszerelő volt, ha jól emlékszem) megállapította, hogy a debreceni világhíresség nagyot hazudott.

A beküldött rejtvénymegfejtésekre hivatkozva, figyelmeztettem híres barátomat, hogy ne merjen máskor is lódítani, mert rosszban leszünk. Háry barátom erősen fogadta, hogy most már igazi kalandjai közül fog elmesélni egy érdekes esetet, ha meghívom őt egy feketére és egy pohár borra valamelyik vendéglőbe.

Ez a meghívás a magam részéről azt jelentette, hogy a pénztárcámnak egyébként is lapos tartalma még laposabb lesz úgy 6—7 pengővel s Háry legfeljebb egy kalandot ha elmesél. Másrészről azt számítottam, hogy a rejtvényfejtők táborának is örömet szerzek, ha logikus gondolkodást igénylő kalandjai közül egyet ismét leközölhetek. Rovatomat is minél frissebbé és érdekesebbé kell tennem, ha továbbra is meg akarom tartani azt a nagy érdeklődést, amit eddig kivívtam. Uj és érdeks anyagról annál is inkább kell gondoskodnom, mert nemrég kaptam a jól szerkesztett rovat elismeréséül fizetésemelést. Meghívtam!

Bementünk az egyik közeli vendéglőbe és két feketét rendeltem. Háry elgondolkozva kavargatni kezdte kávéját, majd mesélni kezdett:

— Hosszú hónapokon keresztül üldöztem Óvatos Oszkárt, akiről te is tudod, hogy számtalan betörést, rablást és lopást követett el Debrecenben. A kerskedők és a biztosító társaságok »réme« volt. Tudtam róla, hogy mindenre képes és hogy végszükség esetén a revolverét is használná azzal szemben, aki megkísérelné az elfogását. Óvatos Oszkárt lehetetlen volt a tetthelye elfogni, mert — mint a neve is mutatja, — óvatos volt és a hallása is rendkívül finom volt. Kikutattam a lakását és egy este az üres és sötét lakásban elrejtőztem. A szoba egyszerüen volt berendezve. A bejárattal szemben egy vastag függönnyel takart ablak volt. Ugyancsak ilyen függönnyel volt leplezve a szobából kivezető ajtó is. Nem sokat kellett várakoznom! Óvatos Oszkár csakhamar megérkezett. Belépett a szobába. Egy pillanatra megállott az ajtóban, azután hatlövetű revolverét előrántva, egymásután hat lövést adott le az ablakot takaró függöny felé.

Erre előléptem a másik függöny mögül s rövid küzdelem után megbilincseltem a betörőt, aki nem tehetett kárt bennem a revolverével, mivel abból az összes töltényt kilőtte.

— Azt hiszem eltalálod, hogy milyen egyszerű trükkel tévesztettem meg Óvatos Oszkárt? — fordult hozzám Háry.

— Gondolod, hogy töröm rajta a fejemet? Most nincs kedvem a megoldáson gondolkozni! — válaszoltam híres barátomnak. — Mit gondolsz, miért vezetem a »Debreczen« rejtvényrovatát! Beteszem az egész históriát a rovatomba s a fejtők majd kisütik a te leleményes trükködet!

Rajta, Hölgyeim és Uraim! Segítsenek ki ebből a nehéz dilemából!

CSAK UGY MONDOM, HOGY...

...az 1937 augusztus 1-i számunkban közölt rejtvények helyes megfejtése a következő:

Négy hosszú sor várja!
Allegro giusto
Tempo di bolero
Alligátor telep
Atrakciók tere.

Detektiviskola. Ha Marcona Mátyás *egyszerre* vágta át a vezeték mindkét drótját, akkor rövidzárlat következtében a pokolgépnek föl kellett volna robbannia.

Lóugrás szerint: Ausztria.

Hol is olvastam csak? Vörösmarty Mihály: A szegény asszony könyve.

Szótagrejtvény: Sárga vihar.

HOL IS OLVASTAM CSAK?

Megfejtése: 5 pont.

(Állapítsuk meg, hogy ki írta és mi a címe annak a költeménynek, melyből az alábbi sorok valók.)

»Nem úgy király! az égre nem!
A pártütő te vagy!
Te tetted azt, hogy a hazán
Az átok súlya nagy.«

VAJH' KI Ő?

Megfejtése: 5 pont.

Az ókor egyik legnagyobb lángelméje. Örökbecsü felfedeézsei a matematika és a fizika terén alapvető fontosságuak. Ő számította ki először a kör kerületét és területét. Számos gép feltalálója. Syrakusa, az általa szerkesztett hadigépek segítségével két éven át állott ellent a rómaiak ostromának, de a város elestekor ő is halálát lelte.

Ki ez?

REJTVÉNYPOSTA

S.-né Faragó Boriska, Budapest, IV., Bajza u. 43. A ma közölt rejtvényért címére elküldtük Szalacsi Rácz Imre: Szent a föld c. regényét.

MINDENKI NYER!

7. SZÁMU SZELVÉNY

Név:

Pontos cím:

Foglalkozás:

LUDAS MATYI

Bihari anekdoták

A »DÜBÖGŐ« CSÁRDA

Jeles hely Zsákán.

Az Árpádok alatt az Izsákyak, majd a gróf Rhédeyek, most meg Rhédey jusson a gróf Bethlen család ősi birtokán.

Nem lehet mondani, hogy az összkomfortot megtalálja benne az ember, mert aki hozott magával ennivalót az ehetett, de ha nem hozott a vendég magával harapnivalót, az csak ihatott.

Olyanféle, mint a »Magyar Nábób« nemes Bus Péter uram bodrogkereszturi csárdája, amit a »Nábób« udvari füzfapoétája nagy Jókaink szerint így örökített meg:

»Enni ha nem hoztál ide, állhat előtted üres tál, —
Böjt vagyon itten örök, nem megy el itt a török.«

Török ugyan soha se járt Zsákán, se Bodrogkereszturon a nagy vizeserek miatt, éppen úgy elkerülték, mint a háború utáni időben a kommunisták Berekböszörményt, mert Biharkeresztestől járhatatlan volt az útja.

Berekböszörménybe menekült Nagyváradról sok kiváló magyar uriember a kommunista terror elől, mert ott biztonságban érezhették magukat a rossz út miatt.

De ez csak egy kis visszaemlékezési kilengés, térjünk csak a Dübögőre.

Zsákán áll a vásár.

Rí a hegedű a cigány markában.

A Dübögő tömve van.

Ebéd idején beállít egy takaros juhász a csárda udvarára jól gondozott tiszta kis csacsijával s feladja a kérdést:

— Na aki ezt a kis csacsit megüli, annak fizetek 2 liter bort, de aki leesik a csacsiról, az meg nekem fizet egy pengő forintot.

Lett rá vállalkozó bőven, de bizony a kis csacsi olyan ügyesen ugrált előre meg hátra, bockolt így meg úgy, mint egy elkényesedett makrancos paripa, hogy a végén mindenki leesett róla.

A juhász meg nyugodtan huzta be a pengő forintokat.

Most már minden vendég csak a kis csacsira figyelt, még a csárda belső szobájában időző urak is kiültek az udvarra: lássák a versenyt!

Délután 5 óra tájban beérkezett a Dübögő udvarára egy nagy marha masina kinézésű, ázott szűrű juhász, oldalán egy teli tarisznyával Kis-Kabáról, jó 5 liter borral trhelten s nézegette a versenyt további italozása közben.

Majd kedvet kapott ő is.

— Na komám — odahajította az egy pengő forintot a csacsi gazdájának — engem ez a kis csacsi nem vet le.

A nézők megijedtek. Olyan ormótlan nagy masina ember került fel a kiskabai juhász személyében a kis csacsi hátára, hogy azt mindenki féltette: összeroggyik alatta.

A kis csacsi elővette a bemutatott trükkjeit, amivel az előző pályázókat ledobta magáról, de egyik sem sikerült.

De a kis csacsinak is volt esze.

Egyszerre csak elkezdett körbe-körbe forogni, de nagyon gyorsan.

Észrevette ezt a nagy, ázott szűrű pályázó is: ebből neki baja lesz s kezdte a kis csacsi fejét verni, hogy az ne forogjon

De az nem tágított.

Forgott törhetetlenül körbe-körbe tovább.

Egyszerre csak a nagy, szűrös ember a körbe-körbe forgástól megszédülve lezuhant a kis csacsi hátáról a földre, mintha telitalálat érte volna, úgy hogy az olyat dübbent, belerezgett abba még a csárda ablaka is.

Feltámasztották nagynehezen, viszont a kis csacsi tulajdonosa vígan ment haza a beszedett pengőkkel kis csacsijával együtt, míg az ormótlan nagy juhász szégyenkezve távozott.

Innen eredt a jeles csárda »Dübögő« neve.

És még most is akad nagyképű büszke földi halandó, aki azt mondja az ilyen okos kis állatra, hogy szamár. Pedig hát ki tudja: a kis csacsi nem okosabb-e sokszor, mint egy némely magát okosnak tartó ember mindig.

Dr. Borsy Imre.

MEGBIZHATÓSÁG

— Én minden körülmények között megbizhatom a szobalányomban. Ha akár három napra is elmegyek hazulról, mindig tudom, hogy mit csinál.

— Mit?

— Semmit!

CSODÁLKOZIK

— A nevelőnő azt mondta, hogy gorombáskodtál!

— Csodálom . . . Pont azokat mondtam, amit maga kiabált neki tegnap, amikor anyus a szinházban volt.

INSÉGAKCIÓ

— Nem tudna inkább valami sportruhát adni, asszonyom? Szeretnék egy téli-sporthelyre menni.

NEHÉZ ESET

Ha a sziámi ikrek egyikét életfogytiglani kényszermunkára itélik.

Csak egy mosolyt

KÖNNYŰ NEKI

Az egyik ismert bankárt állandóan pumpolta egy bohém festő. A bankár végre megunta a dolgot és elutasította a festőt.

— Mennyivel megértőbb és nagylelkübb az Ön fia — mondta a bankárnak az elkeseredett festő, — ő sohasem utasítana így el.

— Könnyű neki — válaszolta a bankár. — Neki egy gazdag apja van, nekem azonban egy könnyelmű fiam.

BOLDOG HÁZASSÁG

— Nos, hogy ízlik a házasélet, hogyan válik be az asszony?

— Képzelheted! A feleségem sajátkezüleg huzza le a lábamról a cipőmet.

— Este, amikor hazamégy?

— Nem. Este, amikor el szeretnék menni otthonról.

A FLEGMATIKUS VADÁSZ

A vadász már három órája ült a lesen. Semmi sem mozdult. Végre a negyedik óra közepén megjelent egy szarvas. A vadász mérgelődve kapott a fegyvere után és így kiáltott:

— Egy pereig sines az embernek nyugta!

ERÉLYESEN

Wedekindről, a híres német íróról és színészről köztudomású volt, hogy igen erélyes ember. Egy alkalommal társaságban találkozott egy feltűnően szép leánnyal. Néhány perces beszélgetés után azt mondta neki:

— Kisasszony! Én önt halálosan szeretem!

— De uram — válaszolt a leány, — hogy jut ilyesmi eszébe?

— Hallgasson! — torkolta le Wedekind. — Ezt én jobban tudom!

JÓ TANÁCS

A kis Péter zokogva rohan ki apja dolgozószobájából.

— Mi bajod? Miért sirsz? — kérdezi az anyja.

— Apa ráütött az ujjára a kalapácscsal — zokogja Péter.

— Te csacsi, nem kell azért sírni. A te helyedben én kinevettem volna!

— Ez az; éppen én is azt tettem — zokogja Péter.

A NAGYLELKŰ VENDÉG

— Miért adtál egy pengő borravalót a pincérnek?

— Mert nagyon rendes fickó. Nézd milyen pompás átmeneti kabátot adott nekem.

Tanár: Mi történik akkor, ha egyet megszegünk a tízparancsolat közül?

Diák: Marad kilenc . . .

Két jóbarát horgászik. Az egyik egy hatalmas pontyot fog.

— Dobd vissza! — mondja a barátja.

— Miért?

— Ugy se fogja neked azt elhinni senki, hogy azt horoggal fogtad.

PESTI UCCÁN

Egy nő egy úrhoz:

— Uram, ön egy órahossza óta üldöz. Kérem, vagy szólítson meg, vagy rendőrt hívok.

NEM HASZNÁLHATÓ

— Segít önnek a férje a házi dolgokban?

— Nem használhatom. — Olyan gyönge természet, hogy még egy szobalányt sem tud rendesen megverni.

MEGOKOLTAN

— Mi jogcíme van arra, hogy fegyverviselési jogot kérjen? Vannak talán ellnségei?

— Ezerszámra. Házasságközvetítő vagyok!

KEDVES FÉRJ

— Heinrich milyen ügyetlen vagy! Nézd, leejtettél egy csomagot.

— Nekem mondod, már tíz perce így rugdosom magam előtt.

INTŐ PÉLDA

Férj: Rémes vasuti szerencsétlenség történt. A dohányzó szakasz teljesen összeroncsolódott.

Feleség: Látod, nem hiába mondom mindig neked, hogy hagyj fel a dohányzással.

A Finsler üstököst megnézhettük volna a debreceni csillagdából, — ha . . .

Mi van a debreceni csillagvizsgáló intézettel?

Amikor feltünt a Finsler-üstökös a napokban, a riporternek mindjárt az a gondolata támadt, hogy közelebb hozza ezt az égi tüneményt Debrecenhez. Olyasmire gondolt, hogy **fehivja a debreceni csillagvizsgáló intézetet telefonon, megbeszél egy terminust a látogatásra és személyes tapasztalatok alapján beszámol a közönségnek a látottakról.** Mert az üstökös Debrecen felett is látható valamenynyire, ha felhőtlen az ég éjjel és a közönség körében sokan virrasztottak, hogy ezt az élményt ne engedjék maguk mellett elfutni.

Még az sem volt merész gondolat, hogy a csillagvizsgálóban az illető szakemberek fényképfelvételt készítenek az üstökösről és így még közelebb hozható lett volna a sokmilliós távolságban rohanó égi csoda az olvasó asztalához. Tehát mindebből nem lett semmi Debrecenben.

Mert **van ugyan egyetemünknek egy csillagvizsgálóintézete, de ez időszerint nem működik.** A kupola alakú épület **ott áll nem messzire a központi egyetem könyvtárával szemben.** Gyönyörü parkirozott erdőben visz az út felé. A környezet teljesen stilszerü... Az útnak azonban csakhamar vége szakad és egy kerítésbe ütközik az ember. — A kerítésen kapu, a kapu csukva, bemenni nem lehet. Vagy **száz méterre a kerítésen belül van a csillagvizsgáló-intézet épülete, amely e pillanatban olyan messzire tetszik, mint az elérhetetlen üstökös. A kerítésen túl gondozott virágágyak diszlenek: ez a botanikuskert.**

Itt végezte kutatásait ebben a csillagvizsgálóban dr Wodeczky József professzor, aki már régen Budapesten tartózkodik. Azóta vak ez a kupola, amely felett bármilyen égi tünemény jelenhet meg nem nyitja fel szemeit, alszik a teleszkóp. Ha ott van még egyáltalán? Annyibizonyos, hogy dr Wodeczky professzor távozása után **senki sem foglalkozik a debreceni egyetemen csillagászattal úgy, hogy a csillagvizsgáló intézetet igénybe vehetné.**

Wodeczky professzor idejében a csillagvizsgálóintézet a fizikai intézethez tartozott. Azután nem tudtak mit csinálni vele. A csillagászatnak köze van a matmatikához is, a földrajzhoz is, viszont tanszéke tulajdonképpen nincs a debreceni egyetemen. Így egy kis kavarodás kezdődött a csillagvizsgáló körül. A fizikai intézet átadta a a bölcsészeti karnak, a kar a földrajzi intézetnek, ez vagy átvette, vagy nem, tény, hogy a csillagvizsgáló kulcsai a földrajzi intézetben fekszenek.

A **műszerek?** Hát nem volt éppen olyan arányú és fejlett technikájú, mint az amerikai intézetekben, de mégis volt itt felszerelés. Már régebben történt, hogy a műszereket elküldték egy németországi gyárba javittatni, mert itthon nincsenek megfelelő eszközök hozzá. Beszélik, hogy a műszerek nem érkeztek vissza. Hogy a cég megbukott. Eszerint most a debreceni csillagvizsgáló kupolája üresen állna. De tulajdonképpen nem ez a célja ennek a cikknek.

Tarthatatlan állapot az, hogy van ebben az egyetemi városban egy intézet, mely már egykor fel volt szerelve a legszükségesebb műszerekkel, ahol tudományos munka folyt és most ez a munka szünetel. Nem mondjuk, hogy máshol a városban nem találunk hasonlót ehhez a jelenséghez. Van pl vagy három kertségi modern elemi iskola, amelyben az iskolás gyermekek részére fürdőt rendeztek be, tízezrekbe került a felszerelés, minden meg van, csak éppen nincs üzemben. A felszerelés pedig a rozsda martaléka.

Dehát csak maradjunk a csillagvizsgálónál. Mennyi szeretettel és áldozattal történt ennek az intézménynek létrehozása. — És most megállt benne a munka. Pedig az egyetemen, ha nincs is erre a targyra kimondott tanszék, mégis tartanak előadásokat e tárgykörből. Mennyivel célszerűbb lenne, ha a halligatók — mint más tekintetben is — gyakorlatban is elsajátitanák e tárgykörből a szükséges ismereteket.

Szükséges ezért, hogy illetékes tényezők odahassanak, — ha már az eddigi felszerelés mindenképpen elveszettnek tekinthető — és lépéseket tenyenek új felszerelés beszerzésére. Nem hisszük azt, hogy a debreceni egyetemen ne lennének, akik foglalkoznak a csillagászattal is és ennek folytán ne viselnék szivükön a debreceni csillagvizsgáló ügyét. Lassan megint ki lehetne építeni a felszerelést, ha már egyszerre nehézségekbe ütköznék beszerezni a műszereket. De ne hagyják ott állni üresen és becsukva azt a kupolát.

Nem azért építették, hogy hirdesse a Nagyerdő gondozott részében állva, a munka, a kutatás halálát. Ne halogassák ezt az ügyet, ne legyen az »folyamatban«. Tegyenek valamit. Ne feküdje meg ennek a városnak tespedése még az egyetem környékét is.

Nem kell különösebben rámutatni, hogyha már megvan a csillagvizsgáló épülete, **fontossága is van tudomány szempontjából annak, hogy ott munka folyék.** Tudjuk, nem föltétlenül nagy jelentősége van annak, hogy Debrecenben is csillagvizsgáló intézet létezik és működik. Hiszen anyagiak hiányában is bizonyára sohasem lesz abban a helyzetben, hogy híres külföldi hasonló intézetek nívójára emelkedjék. De lehetnek Debrecenben is kiváló szakemberek, akik tudományos működésükkel hozzájárulhatnak problémák megoldásához ebben a tekintetben is.

Megtörténhetnék, például az adott esetben, hogy **a Finsler-üstökösről, melyről még alapjában véve nagyon keveset tudnak a tudósok, értékes megállapításokat hoznának Debrecenben, ha lenne valóban csillagvizsgálónk.** Hiszen ennek az üstökösnek az esetében a legteljesebb biznytalanság uralkodik az eddigi nyilatkozatokban. — Olvassuk, hogy hamarabb érkezett egy negyedszázaddal, mint kellett volna, hogy pályáját még nem tudják megállapitani abból a pályarészből, amelyben Földközelében látható volt. És sok ilyen egyéb kérdés van, amikben értékes eredményeket lehetne produkálni a debreceni csillagvizsgálóból is.

Karolják fel tehát az illetékesek a csillagvizsgálónak ügyét, ne álljon ott sötéten a kupola az éjszakában, mintha tengerinyúltenyésztő telepet létesitettek volna az épületben, hanem legyen ez a hely a megbecsült debreceni tudományos működésnek egyik világító fáklyája.

Műasztalosnál elsőrendü kaukázusi
dióhálók
első árban kaphatók, asztalos munkák olcsón, izlésesen készülnek
Kiss Testvérek
műasztalos műhelyében
APAFFY UCCA 131. SZAM.

Az uj Lengyelországban

Irja: *Dr. Nagy László.*

1937 augusztus.

Borús, esős időben robog a vonatunk Lengyelország felé. A hegyek felhőbe burkolóztak, a gyönyörü felvidéki tájakból alig lehet valamit látni. Mintha minden gyászolna, siratna valamit, mintha csak az én hangulatomnak akarnának méltó keretül szolgálni.

Lassan azonban derülni kezd és — a természet különös játékaként, — amikor áthaladunk a lengyel határon, kisüt a nap és bearanyozza a Poprád völgyét. Ragyogó napsütésben ér be a vonatunk Musznyára, a lengyel határállomásra.

Már itt is tapasztalom, hogy a magyar-lengyel barátság nem puszta frázis. Mikor a vámhivatalban megtudják, hogy magyar vagyok, rögtön igyekeznek kedveskedni, beszélgetni és mikor a vonatok indulása felől kérdezősködöm, a vámtiszt maga megy azonnal a forgalmi irodába, hogy a pontos felvilágositást megadhassa. Pár órai várakozási idő áll rendelkezésemre s így alkalmam van sétát tenni, körülnézni. Ez a vidék, a Poprád völgye, Lengyelország egyik legszebb és leglátogatottabb helye. Mindenfelé turistákat lát az ember. Rengeteg a cserkésztábor. A határtól Muszynáig egy pár kilométeres szakaszon, 10—12 cserkésztábort számoltam meg. Olyan nagy itt a forgalom, annyi a kiránduló, mint a budai hegyekben egy-egy szép verőfényes vasárnap délután.

Muszyna maga pár évvel ezelőtt kis falucska volt, ma pedig felkapott gyógyfürdő. A parádi vízhez hasonló gyógyvize van. A fejlődés meglátszik az egész falun. Csupa új, emeletes villa. Alig lehet még egy-két régi parasztházat látni. És minden házban pensió. Azért megtaláljuk a régi falu nyomait is. Van új zenepavillon is, de a zenét hallgató közönséget a hazatérő tehénsorda kergeti szét, a Poprád partján gyönyörü sétány, de a villák előtt kis kertek még a régi parasztházak kertjei, amelyeket bizony sok helyen elborit a gaz. S ez az éles ellentét Lengyelországban lépten-nyomon látható. Gyönyörü épületek, amerikai tempóban épülő városok és mellettük elmaradt, düledező falvak. A lengyel nép még csak most kezd magához térni az évszázados elnyomatás után. Épit, dolgozik, de arra még gyenge és szegény, hogy egyszerre minden vonalon pótolni tudja a mulasztásokat.

Séta közben röpül az idő és alig veszem észre, hogy már is itt az indulás ideje. Szinte fájó szívvel váltam meg ettől a gyönyörü fekvésü helytől. De már indul is a vonat és robog utam első állomása: *Posnan* felé.

A lengyel vasútakat csak dicsérni lehet, mert olcsók, gyorsak és ami igen fontos: tiszták! A gyorsvonati kocsik szakaszai igen praktikusan hálófülkékké alakithatók át. Igaz, hogy csak négy személy részére, míg a szakaszban hat hely van. Igy azután a pihenésre vágyó utasnak drukkolnia kell, hogy négynél többen be ne szálljanak a fülkébe, nehogy vége legyen az éjszakai lefekvésnek.

Lassanként elmaradoznak a hegyek és a mi dunántúli vidékünkhöz hasonló dombos vidékeken megy utunk keresztül. Átrobogunk Tarnovon és este van már ,amikor befut a vonatunk Lengyelország régi székhelyének a lengyel koronázó városnak: Krakkónak pályaudvarára. A hatalmas, modern, az egyes perronokhoz külön aluljáróval ellátott pályaudvar, a nagy embertömeg, a forgalom és a városból idelátszó fényreklámok serege, mind a nagy várost mutatja. Sajnos, nincs időm jobban körülnézni, már is indul tovább a vonatom.

Itt azután beszállt a fülkébe az a bizonyos ötödik utas, aki lehetetlenné tette a lefekvést. Igy tehát ülve kell megpróbálkozni az alvással.

Éjfél körül szalad át a vonat Katowicen, Lengyelszilézia székhelyén, Lengyelország ipari centrumán. Itt már a dombok is elmaradtak mögöttük, a vidék teljesen lapos, egyhangú. Ez már a nagy orosz síkság nyugati nyulványa .Hasonló a mi Alföldünkhöz, míg azonban az Alföldet a falu és tanya változatossá teszi, addig itt a tanyák és falvak nagy távolságra vannak egymástól és így az utazás ezen a részen — még a vidék ismeretlen volta mellett is, — egyhangú. Nincs itt a tájban semmi szórakoztató és valószinüleg nem mulasztottam semmi látnivalót azáltal, hogy utam éjszaka vitt itt keresztül.

Reggelre futott be vonatunk Lengyelország egyik legnagyobb városának, a 270.000 lakosu Posnannak monumentális, modern pályaudvarára. A több, mint egynapos út után bizony alaposan kifáradva és álmosan igyekszem szállásom felé, de még így is megragadja figyelmemet valami és pedig a nagy tisztaság és a szép, széles uccák. Szinte már tulzottan tiszta minden, az uccák, a villamosok. Ha az első benyomásomat kérdeznék tőlem Posnanról, azt mondanám: Posnan a tisztaság városa.

(Folyt. köv.)

Ha
Szent István hétre
felutazik
tekintse meg az elismert
Musica
magyar
gyártmányu zongorák kiállitását Budapesten Ezsébet-körút 43. Helyiképviselet:
Szendrő
Battyányi u. 22.
Legmesszebbmemő részletfizetési kedvezmény.

Tizenkét éves leány, aki férjhez akar menni, — egy nő akinek két apja is van, — mai házasság, mely válással kezdődik és egyéb csodálatos dolgok

Az ember ritkán érti meg korát. Többnyire idegenül megy el mellette. Érdekes jelenség ez, mely nemzedékről, nemzedékre visszatér, hogy az emberek szemeinek táviat kell rádöbbenni az élet bizonyos furcsaságaira. — Valahogyan mi emberek vagy visszafelé élünk, vagy előre, de csak a legritkábban a saját korunkban. Elturkálunk a mult kinesei között, analizáljuk életét, oknyomozó mód szerekkel rávilágítunk egyes jelenségeire. Éppen ilyen szívesen meresztjük tekintetünket a jövő rejtelmeibe, fantasztikus elképzelések reflektorával igyekszünk kifürkészni: mit hoz a lepergő néhány évtized. Vagy a mult sirját ássuk fel, hogy eltemetett és elfeledett életét exhumáljuk, vagy a jövő kapuján döngetünk véres kezekkel, türelmetlen, forró ujjakkal. Közben az élet, a mi korunk, elmegy mellettünk, anélkül, hogy észrevennénk.

Pedig mennyi érdekes és groteszk jelenség, könnyes és veres eset, fojtott dráma és nagyszerű hősiesség él korunk szürke minden napjainak takarója alatt. Mennyi eleven és igaz téma lobog kibányászatlanul. Néhány egyszerű figurát vonultatunk itt fel korunk alakjaiból, hogy apró sorsukban visszatükrözzék az egész kort minden szörnyűségével együtt.

A MÁSOK ANYJA

A népjóléti intézet szülőosztályán találkoztam vele. Szekérnének hívják. — Egyszerű asszony, szürke kis cselédje az életnek. — A Dunántúlról dobta ide az alföldi városba a sors. Most várja a nyolcadik gyermekét, akik közül négy meghalt, hármat pedig a gyermekmenhely kiadott másokhoz. Mert Szekérnének a férje már mindjárt két esztendeje beteg. Közben lábadozott pár hónapig s ilyenkor újra nekiiramodott az életnek, hogy kicsikarjon tőle annyit, amivel saját lakásába vihetné asszonyát és három gyermekét... De újra és újra összecsuklik a nagy birkózásban gyenge élete. Ahogy Szekérné ezt elmondja egyszerű, nivótlan és mégis tragikus módon:

— Tetszik tudni, gyenge is az én emberem. Kifacsarta a helyzet... Meg aztán a magunkfajta embert megeszi a szegénység. Látástól vakulásig dolgozik, táplálkozni meg nincs miből... Hát újra visszaesett... Ott fekszik a fehérvári kórházban. A gyermekek meg ki vannak adva a lelenctől...

Az öttagú család öt részén van ezétszóródva az országnak. Ekkora súlyokat hord Szekérné élete. De állja ez a törékeny, szerencsétlen kis nő, valami fanatikus oda adással. Arcán keserű ráncokat karcolt a szenvedés és nyomorúság, de átsüt rajtuk valami fájdalmasan szomorú, megbékült mosoly, amit csak anyák arcán lehet látni. Most a népjólét útján a szülőosztály betegeit szolgálja ki, segít, dolgozik és ezért ingyen megszülheti a saját gyermekét. De miesoda rajongó szeretettel, odaadással végzi ez az egyszerű asszony munkáját. — A gyermekeit elvették tőle, azoknak nem lehet anyja s ezt a benne rekedt szeretetet rápazarolja mások gyermekeire.

Mosoly csillagzik fel arcán, ha egy kis gyermeket a kezébe vesz és miközben szeretettel, gonddal kiszolgálja, megsimogatja, a szeme valahogyan nagyon messze néz, oda, ahol az ő gyermekei vannak s gondolatban azokat becézi, ápolja a mások gyermekein keresztül. Aztan egy napon eljön majd az ő napja is, amikor újra anya lehet. Otet, aki most mindenkit kiszolgál, szintén ki fogják szolgálni nyolc napon keresztül. — Ez a nyolc nap a Szekérné életének legszebb ideje lesz, hiszen utána mit lehet tudni, mi jön? Talán azt a gyermeket is oda kell, hogy adja másnak, mert nehéz az élet és néha egy egyszeru ember sorsában olyan különös és tragikus mélységek vannak, amennyit nem találhatunk ennek a századnak összes drámáiban együttvéve.

Szekérnének pedig, aki pár napra már annyi gyermeknek volt anyja, ha valaki valami segítséget tudna nyujtani, ami közelebb hozhatná a családjához, hogy a saját gyermekeinek is anyja lehessen, megtalálja a DMKE szülőosztályán. Nem kért senkit arra, hogy segítsen rajta, erről a pár sorról sem tud, hogy megíródott érdekében, de ha akad valaki ebben a 120 ezer lakosú városban, aki jót akar tenni s nem tudja, hogy kivel lenne érdemes, annak nyugodtan ajánlhatjuk Szekérnét. Olyan valaki, aki megérdemli.

»KÉT APÁM IS VAN, DE EGYIKTŐL SEM KAPOK ÖT PENGŐT, HOGY CSELÉDKÖNYVET VÁLTHASSAK«

Szép, barna lány vall a detektív szobában. Valami lopási históriában van benne. Nem nehéz eset a nyomozóknak, úgy folyik belőle a szó, a beismerés, mint megszúrt hólyagból a víz. Egymásután sorolja fel »eseteit« a nyomorban elfásult ember egykedvüségével.

— Aztán miért csinálta? — kérdezi a detektív.

Vállat von. A földet nézi percekig, úgy mondja:

— Az elsőt azért csináltam, hogy öt pengőre szert tegyek, mert cselédkönyvet akartam váltani. A többi pedig jött...

— Hát nincs magának szüleje, hogy pénzt adott volna arra?

— Anyám nincsen... Meghalt még huszonhatban...

— És édesapja?...

— Az van kettő is, de egyik sem adott öt pengőt...

A detektív nagy szemekkel néz a lányra. Ilyent még nem hallott.

— Hogy mondja? Két apja van?

— Na igen. A háború alatt születtem. Az apám Bancsik Kálmán oda volt akkor a harctéren. Az anyám meg összeállt Pap Dénessel. En aztán Bancsik néven születtem, de azt mondják, hogy Pap Dénes az igazi apám. Válogathatok köztük, de nem sok hasznom van belőle. Mikor elmentem hozzájuk, hogy dolgozni akarok, nem bírom a nyomorgást, váltsák ki a cselédkönyvemet, egyik sem volt hajlandó ideadni az öt pengőt. Igy jutottam ide...

— A háborús nemzedék — mondja komolyan bólongatva a detektív és int a rendőrnek, hogy végzett a lánnyal. A fiatal nő pedig fázósan összehúzódik s kissé megborzongva követi a zárka felé, a sötét holnapok felé. De megy engedelmesen, szinte olyan mozdulatokkal, hogy látszik rajta: ez az ember nem magától megy, nem a saját akaratából tesz valamit. Kora, amelyikbe beleszületett, erősebb nála és úgy dobálja ide-oda, mint az örvénybe került embert a hullámok.

12 ÉVES LÁNY, AKI HÁZASSÁGOT AKAR KÖTNI

Nem minden napi eset játszódott le az anyakönyvi hivatal egyik szobájában. Gömbölyű alakú, piros arcú lány zavartan lépett be. Türelmesen várt megszólításra, sőt igyekezett hátulra kerülni, hogy mire őrá kerül a sor, kevesen legyenek a hivatalba.

A tisztviselő megkérdezi a kislányt:

— Mivel szolgálhatok?

— Házasság miatt jöttem volna, — mondja a kislány lángbaborult képpel.

— Ki akar házasodni? — hangzott az újabb kérdés.

— Hát... én — adta meg a meglepő választ a gyermek.

A tisztviselőnek torkán akadt a szó. Alig tudta kinyögni:

— Hát hány éves maga, fiam?

— Tizenkettő vagyok, tizenharmadikat taposom — mondta az ennivaló zavarban lévő gyerek. — Tudom, hogy még kicsit fiatal vagyok. De van bent egy falumbeli ...itt dolgozik, meg én is itt szolgálok, mióta az ősszel idesanyám behozott... Hát gondoltuk, ha lehet, megesküszünk.

A tisztviselő felvilágosította a gyereket, hogy majd néhány esztendő múlva jelentkezzen, ha még akkor is tart a szerelem. A kislány leforrázva távozott. A hivatal bejáratánál megállt és ácsingózva nézte a kifüggesztett házasulandókihirdetéseket... Mikor elmentem mellette, felpillantott rám.

A szeme tele volt könnyel szegény, bolondos kis gyereknek...

VÁLÁSSAL KEZDŐDIK...

De általában, amennyire sietnek a mai fiatalok a házassággal, éppúgy igyekeznek a válással is. — A legtöbb ilyen esetben közös a baj, kiderül, hogy éretlenek voltak még arra a nagy, nehéz és szent dologra, aminek házasság a neve.

Húsz esztendős fiatal nő jelenti be, hogy válni akar. — Alig kezd beszélni a házasságról, vánnyadt, sovány kis arcán mindjárt könnyek görögnek le. Az egész házasság egy nagy eleven, sajgássá változott életében.

— Nem birom tovább — mondja könnyek között fuldokolva. — Egész nap dolgozok, mint egy állat. Kézimunkaüzletben dolgozom, délben hazarohanok s megmelegítem az ebédünket, amit előző este, mikor holtfáradtan a munkából hazamentem, még éjfélig főztem. — Ő már régen aludt, amikor én is lepihentem. Aztán az eredmény mi? Nem akar pénzt adni a háztartásra. Van havonta hatvan pengője az üzletben és azon tánciskolába jár, lányokat kísér haza... En nem birom vele tovább...

Sir, amikor felveszik az adatokat, sirva köszön el és sir még mikor a lépcsőig megy is. Ott előveszi kis tárcáját s belőle a puderkészletet. Gondosan átfrissíti arcát. A ruzzsal egy vékony vörös sávot húz és egy gondtalan arcú lány suhan tovább az utcán.

A puderréteg alatt sírnak a vonásai.

•

Emberek mindnyájan. Egy bolondos furcsa kor szégyene, zaklatott, álarcot hordozó, önmagukkal meghasonlott gyermekei, akiknek görnyedt alakja mögött névtelen tragédiák, véres és könnyes regények vonaglanak. **(parvus)**

Mozgalmat inditottak a debreceni ügyvédek, hogy Debrecenben is épitkezzen a Gyám és Nyugdijintézet

Debrecenben nagyon sok szó esik mostanában arról, hogy nem indulnak meg a beigért építkezések és több olyan közmunka, melyről szó volt, még mindig kezdeti stádiumban van, még a tervezgetésnél tartanak és a munkanélküliség arányához képest igen kevés az építkezés Debrecenben.

Ahogy Debrecen lemaradt az építkezés terén, olyan arányban emelkedett például a jobb viszonyok között lévő Pécs helyzete. Olyan arányú építkezés indult ott meg a magánosok és közintézmények részéről, hogy kevés az építőmunkás. Azoknak, akik legutóbb jártak Pécsett, megmondották, hogy nagyon csodálkoznak, hogy a debreceni építőiparnak nincs munkája, hiszen a kis Pécs már arra szorul rá, hogy idegenből kérjen munkásokat, mert nincs a városban már egyetlen munkanélküli sem.

Debrecenben ezzel szemben az a helyzet, hogy a Piac uccai fasorban százával sétálnak még mindég a munkanélküli építőmunkások. A megindult építkezések csak egyrészét tudják foglalkoztatni a munkásoknak, pedig itt van már az utolsó óra, közeledik a tél és szörnyű nyomor szakad erre a sokat szenvedett városra ha egész nyáron tétlenkedő tömeggel kénytelen menni az inséges hónapokba.

A debreceni ügyvédek átlátták ennek a helyzetnek a tarthatatlanságát és ha már az illetékesek részéről nem érvényesülhet olyan akció, mely megadná Debrecennek a régen várt munkákat, ők a maguk részéről indítanak akciót, hogy építkezéshez jusson Debrecen. Minden építkezés élénkíti ennek a dermedő városnak a vérkeringését. Az ügyvédek egy csoportja most azért indította meg az akcióját, hogy a több millió pengős vagyonnal rendelkező Ügyvédi Gyám és Nyugdíj Intézet építsen Debrecenben székházat, bérházat. Itt is fektessen be a pénzéből, hiszen ennek a kamarának a területéről is sok pénzt befizetnek. Különösnek találják, hogy a Dunántúli részeken már ingatlan vásárlásokkal, építkezésekkel hasznosítja, biztosítja tőkéjét és Debrecenre még nem gondolt. Szombathely, Pécs, Győr már megelőzte Debrecent és már Szegeddel folynak tárgyalások, de Debrecen még szóba sem került, pedig itt is megvan minden követelmény és azonfelül a saját céljának szolgálatán tulmenőleg szociális tevékenység is volna az intézet részéről ha Debrecenben is építkezne. A tőke rendelkezésre áll, csak az intézettel kell felvenni az érintkezést.

A debreceni ügyvédek csoportjának akciója valószínűleg azt eredményezi, hogy a kamara utján tesznek lépéseket abban az irányban, hogy az intézet Debrecent ne hagyja ki az építkezési programjából.

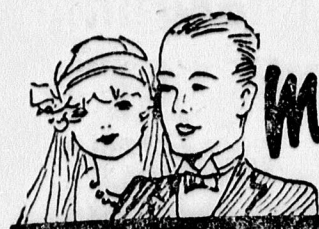
Mátkapároknak és ujházasoknak
sok szerencsét kivánnak legolcsóbb beszerzési helyeink:

NŐIRUHÁK, KABÁTOK a legolcsóbban kaphatók GRÓSZ JENŐ DIVATÁRUHÁZÁBAN, PIAC-UTCA 51.

Jók, olcsók ASZMANN úridivatcikkei.

Fényt és hangulatot vesz otthonába, ha GULYÁS CSILLÁR-RÁDIÓ SZAKÜZLETÉBŐL VÁSÁROL. PIAC-U. 59. TELEFON: 32-19

Legszebb eskövői és alkalmi frizurák RAMMINGERNÉL SZENT ANNA-U. 10.

Kézimunka fonal, cövidáru a legolcsóbb PIKÓnál KOSSUTH-U. 4.

LEGNAGYOBB Uridivat és kalapraktár WERNER PIAC-U. 70.

SZŐNYEG, ÁGYTERITŐ, függöny A LEGOLCSÓBB HORN REZSŐNÉL KOSSUTH-U. 19.

GOMBTÓL megtalál Minden KONTSEK KORNÉL divatházában KOSSUTH-U. 1.

JEGYGYŰRŰK, JEGYÉKSZEREK legnagyobb választékban HALÁSZ ékszerésznél

BÉRAUTÓT elegáns kocsit eljegyzésre, esküvőre kérjen SZIKSZAYTÓL FERENC JÓZSEF UT 42. TELEFON: 12-45

NE FŐZZÖN OTTHON olcsóbb, ízletesebb a SZABÓ FÉLE MAGYAR KONYHA · SAS-UTCA 3.

Piac-u. 37. Finomkülönlegességek Magocsai Nagy Sándornál

Fűszer-, gyarmatáru és háztartási cikkek KONTSEK GÉZÁNÁL

Férfiszövet különlegességek rendkívül olcsó árban kaphatók MIKÓ POSZTÓ-KERESKEDŐNÉL PIAC-U. 4.

KEZTYŰT FŰZŐT SCHÖN SÁNDORTÓL PIAC-U. 14 CSAPÓ-U. SAROK

Legízletesebb menyasszonyi és alkalmi csokrok ROZSA VIRÁGCSARNOKBAN Kossuth-u. 3.

SZLIUKA ISTVÁN szikvizgyár „CSOKONAI" ÁSVÁNYVIZ BIZOMÁNYOS TELEKI-U. 100. TELEFON: 21-11. SZ.

KÖZSZÜKSÉGLETI CIKKEK JÁTÉKOK Kántor Ernő és Tsa NÁL VÁROSHÁZ-ÉPÜLET

TORTÁKAT SÁNTHA KÁROLYTÓL HATVAN-U. 1.

Pénz nélkül boldogság nincs, keresse fel a KÖLCSÖNÖS SEGÉLYZŐ EGYLETET KOSSUTH-U. 8.

Sránto Zsigmond kárpitosmester bútorcsarnoka Piac-u. 81.

Hentesárut, csemegéket, sajtokat, borokat ESZTERHÁZYNÁL PIAC-U. 30

KONYHAEDÉNYEKET TÓTH GYULÁTÓL Városházépület.

Művészi fényképek készíttessen házasságra is TÖKÉS ILONA MŰTERMÉBEN CSAPÓ-U. 1.

IZLÉSBEN ÉS OLCSÓSÁGBAN IBOLYA VIRÁGCSARNOK VEZET KOSSUTH-U. 2. TELEFON: 17-61

Gyomron át szívhez az ANGOL KIRÁLYNŐ vezet.

KÉPKERET SZENTKÉP KERETEZŐBOLTBAN PIAC-U. 89.

ILLATSZERT kölnit, pudert PAPP LAJOS illatszerlőrától Kossuth-u. 1.

Mint egy nagyáruházban, nálunk mindent megtalál.

KÖZGAZDASÁG

A debreceni házak adóztatása 1937. évben

Irta: Pethő Lajos, a Debreceni Háztulajdonosok Egyes. jegyző-pénztárosa.

Az 1937. évre szóló adóíveket elkészítette a városi adóhivatal és annak kikézbesítése folyamatban is van.

Az adózó polgárok között különösen a háztulajdonos az, aki minden évben szorongó érzéssel várja új adókönyvét, mert hiszen minden reménye az, hogy a már-már birhatatlan adóterhekben végre könnyítést fog kapni.

Köztudomású tény az, hogy országunkban a háztulajdonosok vannak legtöbb állami és községi adóval megterhelve, aminek okát maga a pénzügyminiszter úr is egy mondattal tudja indokolni, azzal, hogy a ház a legmegfoghatóbb adótárgy.

Azonban ezt a legmegfoghatóbb adótárgyat a vele bajlódó és súlyos adóztatás terhe alatt nyögő házbirtokosság ma már nem képes hivatásának megfelelő karban tartani, tatarozni, modernizálni, így a kiadó lakások bérértéke mindikább lejjebb-lejjebb száll, ennek következménye az, hogy bár az adókulcsok változatlanok, a házadóbevétel évről-évre kevesebb lesz. Így a magas adók kivetése végeredményben kevesebb adóbevételt fog eredményezni.

Az általános házadóztatás kérdésénél szomorú megállapitás az, hogy bár Debrecen város az ország vidéki nagy városok között a leggazdagabb, mégis ebben a városban kell a legtöbb adót fizetni az összes vidéki városok között.

Városunknak van gyógyfürdője, világhírű klinikája, krematóriuma, idegeneket vonzó Hortobágya. Közüzemei is a legjobban prosperálnak (Világítási vállalat, vízmütelep stb.). Kereseti lehetőség szempontjából nagy jelentőséggel bir még az is, hogy városunknak van az összes vidéki városok között a legtöbb vállalata.

Mégis városunkban legnagyobb probléma az inségesek elhelyezése, a munkanélküliek száma napról-napra szaporodik, a megélhetés nagyon nehéz és más számtalan lokális jellegü bajok vannak, azonban e cikk szük keretein belül ezeket most nem érintjük.

A debreceni házak adóterheit ez évben sem csökkentették, sőt azok a házak adója, melyek utcáit 1930—34. években burkolták, megszaporodott a burkolás hozzájárulási összegével.

Városunkban a községi pótadó 80 százalék, amit csak miniszteri jóváhagyás után vethetnek ki, ugyanis a törvény szerint megengedett községi pótadó legfeljebb 50 százalék lehet. De még ezen 80 százalékos községi pótadó mellett is több olyan közszolgáltatást fizetünk a városnak, ami tulajdonképen burkolt községi pótadó. Ezekre a burkolt formában szedett adókra vonatkozólag még rovat sincs adóivünkben. Ezek legtöbbször kiolvashatatlan rövidítésekkel vannak tintával beírva és néha hosszú utána való járás után tudja meg az adózó, hogy mi is a címe ez új adónemnek.

Ilyen községi pótadó jellegűnek lehet nevezni az 1931. év óta rendszeresen szedett 12 és félszázalékos csatorna használati díjat is. Ezt minden olyan ház jövedelme után fizetni kell, amely csatornahálózattal ellátott utcán fekszik. A beszedett csatornahasználati díjak csekély hányadát használják fel tulajdonképeni rendeltetésük céljára, annak tulnyomó része a városi házipénztárba kerül, ahol is a községi pótadó által nem fedezett költségvetési hiányok pótlására szolgál.

Sulyos terhet jelent még a református egyház által 1931. óta állandóan szedett 15 százalékos iskolaadó is. A görög katolikus egyház 25 százalékot szed, a róm. kat. egyház 20 százalékos egyházi adót vet ki. A református egyház pedig a 15 százalékos egyházi adón felül még külön 15 százalékos iskola adót is vet ki, ezen 30 százalékon felül minden adózónak külön 2 pengős fejadót is fizetni kell. Ez azért sérelmes, mert hiszen fejadót csak azon egyháztagoktól szokás szedni, akiket másképen megadóztatni nem lehet.

Ezen tulzott egyházi és iskolaadó szedése sok elégedetlenséget szülhet és vegyes házasságok esetén sokszor káros hatással van az egyházra. Szükséges tehát az egyházi és iskola adó sürgős leszállitása, nehogy ezen tulzott adószedésnek később maga az egyház vallja helyrehozhatatlan kárát.

A csatornahasználati díj és az iskolaadó mérséklése is már nagy könnyebbséget jelentene az érdekelteknek s ennek üdvös voltát első sorban az immár évek óta munkanélkül lévő épitőipari munkásság látná azáltal, hogy a felszabadított összegből a rég óta tatarozásra szoruló házak ezreit fokozatosan javittatnák a háztulajdonosok.

A házadókivetéssel kapcsolatban egy olyan református háztulajdonos adókönyvét ismertetem, aki jövedelménél fogva sem vagyon-, sem jövedelem-, sem kereseti adóval meg nem terhelhető és nincs a házában adómentes épületrész.

Az évi bérjövedelm az 1936 novemberi házbérvallomás szerint 1000 P.

A bérjövedelem 16 százaléka a házadó 160 P, a rendkívüli pótlék 82 P (az alap 8.2 százaléka). **Rokkant ellátási adó 10 P** (240 P alapig progresszív, 240 P alaptól 10 százalék). **Nyilvános betegápolási pótadó 25.60 P** (a házadó 16 százaléka). **Utadó 27.20 P** (a házadó 17 százaléka). **Községi pótadó 128 P** (a házadó 80 százaléka). **Református egyházi adó 24 P** (a házadó 15 százaléka). **Fejadó 2 P. Református iskolaadó 24 P.** (a házadó 15 százaléka). **Csatornadij 20 P** (az alap 2 százaléka).

Tehát egy 1000 pengő évi bérjövedelmet hozó ház vagyon és jövedelem adó nélkül az 1937. évben 502.80 P adót fizet.

Azért vettem 1000 pengős bérjövedelmű házat alapul, mert még mindig sok olyan háztulajdonos van vagyon- és jövedelemadóval megterhelve, akinek az évi összjövedelme az 1000 pengőt nem haladja tul. **Már pedig, ha 1000 pengő nyersbérjövedelem után csupán adóba 502.80 pengőt kellett kifizetni s ehhez jön még a cca 20 százalékot kitevő közüzemi és karbantartási költség, akkor a megmaradt tiszta jövedelem még a negyedrészét sem éri el annak az összegnek, amely törvényeink szerint vagyon- és jövedelemadóköteles.**

A pénzügyminiszteri rendelkezés kimondja, hogy a háztulajdonos csak akkor tartozik jövedelemadót fizetni, ha tiszta jövedelme (adók, kamatok, közüzemi költség stb. levonásával) az 1000 P-t meghaladja.

Vagyonadót pedig csak abban az esetben tartozik fizetni, ha a tiszta vagyonérték 5000 P-n felül van. (A házat terhelő adósságok levonása után.) Ha pedig jövedelemadót nem tartozik fizetni, akkor csak 25.000 P-s tiszta vagyon után tartozik vagyonadót fizetni.

Tehát, ha ilyen háztulajdonosra jövedelem-, illetve vagyonadót vetettek ki, ez nyilván tévedés, mert csak helytelen bevallás vagy téves kivetés folytán történhetett a megterhelés.

Az adóívben előírt olyan közszolgáltatások ellen, amelyekre nézve fizetési meghagyás nem kézbesittetett, az adóív kézhezvételétől számitott 15 napon belül lehet bélyegmentes fellebbezéssel élni.

A szeszkartell és a bortermelők érdeke

Magyarországon egymillió léleknek ad kenyeret és megélhetést a szőlőgazdaság. Ebből következik, hogy minden kilencedik embernek megélhetése a szőlő és a borárak alakulásától függ. Tíz éve annak, hogy a magyar szőlősgazda társadalom és az ahhoz kapcsolódó munkásréteg a legnehezebb helyzet elé került, mert nem indultak meg azok az akciók, melyek a bortermelés értékesítésének előmozdítása érdekében már régen kívánatosak lettek volna. A Darányi kormány dicséretes törekvése, hogy most, amikor jó termésre számíthatunk, orvosolni próbálja a régi bajokat. Borközraktárakat építettek s vámmentessé tették a hordóbehozatalt. Döntés történt arról is, hogy a must, illetve a bor árának megfelelő szinten való megtartása érdekében, nagyarányú ártartó vásárlásokat végeztetnek.

A szőlősgazdák tudatában vannak annak, hogy nem várhatnak mindent az államtól s elérkezettnek látják az időt arra, hogy a kormány által nyujtott segítség mellett, erélyes intézkedés történjen oly irányban, hogy a szeszkartell kiváltságainak terhére már ez évben legalább félmillió hl. borból párlatot főzessenek. Ha ez megtörténne, a kormány már eddig tett intézkedésével együtt a szőlőstársadalom szanálását sikeres befejezéshez vinnék közelebb.

Parancsoló erőnek kell érvényesülni a szeszkartellel szemben, hiszen az öt családból álló nagyiprai szeszkartell áldozhat egy kicsit 300.000 magyar család javára, akik a bortermelésből élnek. Még így is sok milliót keresnek a szeszkartell vezérei.

Akik keresnek a Phönix bukásán

Budapesti jelentés szerint az Első Magyar Általános Biztosító és a Generali terve befejezettnek tekinthető. Három millió pengőjükbe kerül a Phönix átvétele. A biztosítási szakértők szerint a három millióval szemben 6—6 millió pengős haszonhoz jutnak a körülbelül 70 milliós Phönix állomány révén.

A póruljárt közönség örülhet, hogy vannak, akik keresnek is, nemcsak vesztenek a Phönix-ügyön. Az életbiztosítási piacra nem kedvező ez az eset ez kétségtelen, de a két nagy biztosítónak a milliós üzlet most fontosabb.

Botrányokról irnak a Vacuum Oil márkás „valódi amerikai" olajával kapcsolatban

Az ország sajtójában az utóbbi időben éles támadások jelentek meg a Vacuum Oil amerikai tővével dolgozó vállalat üzletpolitikájával kapcsolatban. Szóvátették, hogy a »Mobiloil«, melyet mint valódi amerikai kenőolajat ad a fogyasztóknak, nem is Amerikában, hanem Romániában készül. A magas árakon adott valódi amerikai olaj helyett adott olaj érthető, hogy milyen horibilis hasznot hoz a vállalatnak, hiszen lényegében nem is nagyobb értéket, mint a többi hasonló, de nem védjegyezett olajfajta. A védjegyezett olajkészítményeit a Vacuum Oil 60—70 százalékkal drágábban adja forgalomba, mint az ugyanolyan értéket képviselő, de nem márkázott olajárúkat vásárolni lehet. A magyarországi vállalatnak a fiókja, hosszú idő óta román és lengyel telepekről szerzi be a »Mobiloilt«, így ez az olaj sem származásra, sem minőségére nézve nem felelhet meg a reklámban foglaltaknak.

Érdekes ebben az egész olajügyben, hogy az éleshangú, oldalas támadások ellenére sem indul meg az ilyenkor szokásos sajtóper, nem állítják bíróságok elé a leleplező cikkeket közlő lapokat. Ez a helyzet azt a hitet kelti, hogy a Vacuum csendes türése mögött az áll, hogy nem tudja megcáfolni a kínos leleplezéseket.

FELHIVÁS. *Testgyakorláskötelesek jelentkezése.* A testnevelésről szóló 1921. évi LIII. tc. végrehajtása tárgyában kiadott 9000—1924. V. K. M. számú rendelet 11. §-a alapján felhívja az elsőfokú közigazgatási hatóság a testgyakorláskötelés (12—21 éves) ifjakat, hogy Debrecen sz. kir. város testnevelési vezetőségénél (Bethlen u. 10. szám) d. e. 8 órától d. u. 1 óráig az alább meghatározott napokon és sorrendben, a születési adatokat igazoló okmányokkal (születési anyakönyvi kivonat, iskolai bizonyítvány, tanoncszerződés, munkakönyv, cselédkönyv stb.), valamint állampolgárságukat igazoló fratokkal (illetőségi bizonyítvánnyal) jelentkezzenek. Jelentkezni tartoznak a fő- és középiskolások, valamint a gazdasági ismétlőiskola tanulói is. A testgyakorlási kötelezettség alá eső ifjak a netalán testi vagy szellemi fogyatkozásuk, illetőleg a testgyakorlási kötelezettségük alól eddig történt felmentésük esetén is kötelesek újból jelentkezni. Figyelmezteti az elsőfokú közigazgatási hatóság az érdekelt testgyakorlókötelés ifjakat, hogy a jelentkezés elmulasztása a 9000—1924. V. K. M. számú rendelet 26. §-a értelmében 1—80 pengőig terjedhető pénzbírsággal, illetve a 69.009—1927. V. K. M. számú rendelet 3. §-a 4. pontja alapján 3—12 óráig terjedhető visszatartással büntethető. Figyelmezteti továbbá az elsőfokú közigazgatási hatóság a szülőket, gondozókat, munkaadókat, hogy a testgyakorláskötelesek jelentkezéséért felelősek, ezeknek jelentkezését ellenőrizzék, mert a jelentkezés elmulasztásáért járó büntetés őket is terheli. Jelentkezési sorrend: az 1916. évi születésűek augusztus hó 23., 24. és 25. napján, az 1917. évi születésűek augusztus hó 26., 27. és 28. napján, az 1918 évi születésűek augusztus hó 30., 31. és szeptember 1, az 1919. évi születésűek szeptember 2., 3. és 4. napján, az 1920. évi születésűek szeptember 6., 7. és 9. napján, az 1921. évi születésűek szeptember hó 10., 11. és 13. napján, az 1922. évi születésűek szeptember hó 14., 15. és 16. napján, az 1923. évi születésűek szeptember hó 17., 18. és 20. napján, az 1924. évi születésűek szeptember 21., 22. és 23. napján, az 1925. évi születésűek szeptember 24., 25. és 27 napján. *Debrecen sz. kir. város elsőfokú közigazgatási hatósága.*

Debrecen ingatlanforgalma

Kerekes György volt lapkiadóhivatali tisztviselő (Fürdő u. 5.) öröklés címény kapja *Apaffy u. 20. sz.* (egyben Botond u. 2. sz.), 289 öl területű *házasingatlan felerészét 4250 P értékben* néh. édesanyjától, Kerekes Kálmánné sz. Vértessy Erzsébettől. (Apaffy u. 20. sz.)

Özv. Bodonovics Béláné sz. Erdei Eszter (Móric u. 6.) ugyis mint kisk. Bodonovics Ilona t. és t. gyámja öröklés címén kapják a 103 öl területű *Móric u. 6. sz. ingatlan felerészét* 900 P értékben néh. Bodonovics Bélától. (Móric u. 6.)

Bana Ferenc józsai lakos vesz *600 öl szántóföldet a Macson* (debreceni Macs dülőben) 520 P-ért Molnár Pál jelenleg debreceni (Téglavető, Nagyhegyesi úti tégaglyár) lakostól (OFB családi birtok).

Ifj. Karsai István szabómester és neje sz. Borsi Erzsébet (Thoroczky u. 24.) veszik *a Csapókert, Jánosi u. 31. sz., 197 öl házastelket* 1800 P-ért Lévay Miklósné sz. Töke Anna miskolci (Felső Avas Hideg sor 521) Tők József debreceni (Kinizsi u. 77) és Töke Gyula, ugyis mint kisk. Töke Ilona kirendelt gyámja budapesti (Visegrádi u. 22. I. em. 29) lakosoktól.

Farkas István, mint kisk. István és Margit gyermekei törvényes képviselője (Ujj u. 22), valamint Farkas István és neje sz. Turucz Margit (mint haszonélvezők) veszik *a Szarvas uccán) (Rásó Gyula uccán*, Belső legelő, II. dülő) lévő *150 öl házastelket* Nagy Sándor tanító és neje sz. Csukás Iréntől. (Rothermere u. 14.)

Debrceni Kölcsönös Segélyző Egylet m. sz. árverésen veszi *az Arnold u. 11-b. sz.* (Ujföld, Bellegelő II. dülő) 117 öl *házastelket* 2584 kikiáltási árral szemben *2100 P-ért* özv. Kozma Györgyné sz. Szabó Lidiától (Arnold u. 11-b.).

Koroknai József és neje sz. Varga Zsuzsánna (Kis Macs 41.) veszik a Macs 42. sz. (debreceni Macs dülőben) *3 kat. hold 520 öl tanyás birtokot 3300 P-ért* Nagy István (nős, volt Dobi Juliánnával) Bellegelő 54. sz. a. eladótól.

Tóth Péter és neje sz. Székely Julianna (Szotyori u. 16.) veszik a *Wolafka u. 17. sz.* (Ujföld, Bellegelő II. dülő) *152 öl házastelket 650 P-ért* Dudás Imréné sz. Bojti Julianna (Acél u. 39.), Oláh Zsuzsánna (Kishegyesi u. 38.), Szabó Jánosné sz. Oláh Erzsébet (Ebes 25.), Piskolti Józsefné sz. Oláh Róza (Timár u. 29.), Oláh Mária (Géza u. 4.), Oláh Imre (Fancsika 87.) debreceni és Hunyadi Gáborné sz. Oláh Eszter vámospércsi lakosoktól.

Tisza Lajosné sz. Nagy Ilona (Toldi u. 8.) mint örökös, özv. Nagy Gáborné sz. Tóth Ágnes (Irén u. 55.) mint haszonélvező megszerzik *a Gerébytelep Irén u. 55. sz.* 300 öl házastelek felerészét *800 P értékben* atyjától, illetőleg férjétől, néhai Nagy Gábortól (Irén u. 55.).

Szabó Zoltán (Magyar u. 6.) eddigi haszonrészéhez hozzáveszi *a Csapókert Magyar u. 6. sz.*, 420 öl házastelek egynegyed részét *300 P-ért* testvérétől, Szabó Bélától (Magyar u. 6.).

Iparok forgalma

Uj iparok: Nagy Sándor szatócs, Hajdu Lajos szatócs, Pecze József szobafestő, Czibere Margit kifőzés, Torgyán Zoltán szatócs, Fónagy László gyümölcs, déligyümölcs, burgonya, zöldség, baromfikeresk., Fülep Sándor rőfösáruk bizományi kereskedés, Dóró Lajosné szatócs, Kun Imre cyán és vegyületei kizárásával féregirtás.

Megszünt iparok: Kiss Gyula baromfi és tojáskereskedés, Guttmann Hermanné gyümölcs, főzelékkereskedés, Glattstein Miklós cipőkrém, tinta, kékítőkészítés, Nagy Istvánné baromfi kereskedés, Gyöngy Istvánné mérleg kölcsönzés, Hajdu Miklós cipész, Erdélyi Ferencné szatócs, Fülöp Sándorné női szabó, Makai Kálmán férfiszabó, Kállay Mihály építőmester. Az iparálladékában bekövetkezett változás bejelentetett 38 esetben

HIRDETMÉNY. A város tulajdonát képező 2 drb mustra ló f. hó 15-én, azaz vasárnap d. e. 9 órakor a Baromvásártéren nyilvános árverésen eladatik. Hétfőn, azaz f. hó 16-án d. e. 9 órakor ugyancsak a Baromvásártéren nyilvános árverésen eladatik 1 drb mustra magyar tehén, továbbá egy és fél éves magyar bikaborjú. *Polgármester.*

KIVONATOS VERSENYTÁRGYALÁSI HIRDETMÉNY. — 29569/1937 VI. sz. A városi egyenruházott alkalmazottak 1937 évi téli egyenruha és lábbeli szükségletének szállítására nyilvános versenytárgyalást hirdetek. Szállítandó 110 darab téli zubbony, 110 darab téli csizmanadrág, 110 pár csizma. Szállítási határidő 1937 november hó 15. A versenytárgyalási hirdetmény (szállítási feltételek) és ajánlati űrlap Debrecen sz. kir. város elsőfokú közigazgatási hatóságánál (rendőrségi épület, III. emelet 92 c.) a hivatalos órák alatt megtekinthetők, illetve ott díjmentesen megszerezhetők. Ugyanott a szállításra vonatkozó részletes felvilágositást nyerhetnek. Az ajánlatokat 1937 évi augusztus hó 31 napján, kedden délelőtt 11 óráig a városi közigazgatási iktatóhivatalnál (városháza, földszint 8. sz. ajtó) adhatók be, vagy olyan időben kell postára tenni, hogy az a fenti időpontig oda megérkezzék. Bánatpénz letétele kötelező, kisiparosok azonban a bánatpénz letétele alól mentesülnek. — Debrecen, 1937 augusztus hó 11.

H. polgármester.

Meghivó

a Debreceni Magyar Húsiparosok Szövetkezetének 1937. évi augusztus hó 24-én este fél 8 órakor az Ipartestület tanácstermében tartandó

rendkivüli közgyülésére.

TÁRGYSOROZAT :

1. Igazgatóság jelentése a szövetkezeti hitelügyek átszervezése tárgyában tett lépésekről.
2. A lemondás folytán megüresedett igazgatósági elnöki, társelnöki és 2 alelnöki tisztség betöltése.
3. Igazgatóság javaslata az ügyvezetői szerep és a márkázási teendők ellátása tárgyában.
4. Alapszabály kiegészítés a társasasági hirdetmények közététele tárgyában.
5. Eseleges indítványok, melyek a közgyűlés napja előtt 8 nappal irásban adandók be.

AZ IGAZGATÓSÁG.

ÁRVERÉSI HIRDETMÉNY. Debrecen sz. kir. város epreskerti fatelepén tárolt cca 100 q keményfa szélgeszka q-kénti 4.— pengő, cca 20 q ócska kerítéskaró q-ként 3 pengő, 334 drb. 110 cm. hosszú kisvasúti talpfa drbként 70 fillér, 3 drb nyárfarönk cca 9 folyóméter, 1.80 köbméter, köbméterenként 10 pengő és cca 8 q ócska fenyőhajó hadló q-kénti 3.— pengő kikiáltási egységárak s a fatelepen leendő átadás mellett 1937. évi augusztus hó 17-én d. e. 9 órakor a helyszínén tartandó nyilvános árverésen eladásra kerül. Bánatpénzként a vételár 10 százaléka ajánlattétel alkalmával letétbe helyezendő. *Gazdasági és erdészeti ügyosztály.*

TISZÁNTÚLI KISGAZDA
A DEBRECZEN KELETMAGYARORSZÁGI NAPLÓ VASÁRNAPI MELLÉKLETE

A nikotinnal permetezők védekezésének módjai

Olvashatjuk, hogy azok, akik vigyázatlanul jártak el nikotinpermetezésnél, gyakran az életükkel fizettek meg gondatlanságukért. A nikotin igen veszedelmes méreg, mert hat, mint légzési méreg, amikor az idegrendszert bénítja meg és hat, mint bőrméreg, gyomorméreg is. Mint gyomorméreg csak akkor éri el a kellő eredményt, ha a permetezés után hamarosan a gyomorba kerül, mert a levegőn a nikotin hamarosan elbomlik és kevés lesz a hatása.

Azok, akik nikotint permeteznek jól teszik ha védekeznek és ezért a kezüket, arcukat kenjék be zsírral, vagy glicerinnel. Szemükre tegyenek porvédő szemüveget és szájuk, orruk elé kendőt kössenek. Így a permetezőt nem fenyegeti veszély.

A nikotin a legjobb bőrméreg és így nagy sikerrel lehet használni mindazon növényi kártevők ellen, melyek gyomorméreggel nem írthatók. Hernyók, levéltetvek, atkák, viasszmoly és kabócák ellen igen hatásos. A különféle pillék és szőröshernyók is írthatók nikotinnal. A nikotin hatását a káliszappan fokozza és azzal kell a vizet feldolgozni. Ha nincs szappan a permetlében, kétszeres nikotint adagoljunk a messzes vizekhez. A bundásbogár elkerüli a nikotinoldattal kezelt fákat, tehát a nikotin mint riasztó is alkalmazható. Megfigyelték, hogyha este a villanylámpa környékét nikotinnal permetezték elkerüli azt a helyet a rovar.

Ujabban az almamoly írtásnál is használják a nikotint szép sikerrel.

Az okszerü keltetés és tenyésztojások kiválogatása

Nemzetgazdasági szempontból igen fontos az, hogy milyen az eladásra kerülő baromfiállomány és ennek tudatában állították fel az ország több helyén a keltetőközpontokat, ahol a tenyésztésre alkalmas, jól hasznosítható baromfiakat keltetik. Igen fontos a keltetésnél, hogy olyan tyúkok tojásait használjuk fel a keltetésnél, melyek a hús és tojástermelés szempontjából előnyösen tarthatók.

A keltetésnél különösen nagy gondot fordítsunk a tenyésztojások kiválogatására. Ha idegen tenyésztelepről vásárolunk keltetéshez tojásokat, csak feltétlenül megbizható helyre forduljunk, ahol garantálhatják a tojások elsőrendű minőségét. A tyúk jótulajdonságai átöröklődnek, tehát legalkalmasabb a csapófészekrendszer alapján állandóan ellenőrizni a tojástermelést. A tenyésztojásokat száraz helyen tartsuk, vízszintesen fektetve és naponként fordítsuk meg a hosztengely irányában. Általános tapasztalat, hogy keltetésre a tíz-tizenkét napnál idősebb tojások a legalkalmasabbak. A tenyészidény alatt adjunk sok zöldtakarmányt, csirázott zabot vagy búzát, esetleg csukamájolajat darákkal jól elkeverve a tyúkoknak.

Egy-egy kotló alá annyi tojást adjunk, amennyit a kotló teljesen be tud fedni. Ennek száma általában tizennégy-tizenkilenc. A túlsok tojás ugyanis veszélyezteti az egész eredményt, mert a kotló cserélgeti a tojások elhelyezését és így valamennyi elhűlhet. Kotlófészeknek legalkalmasabb egy negyven-negyven centiméter nagyságú tiszta, meszelt láda, rövid szalmával és lágy szénával kibélelve. A tojások átvilágítása a hetedik-nyolcadik napon történik. A fiastojásban egy babszemnyi sötétebb foltot látunk, ebből sugárszerüen vérerek ágaznak szét. Ezzel szemben a terméketlen tojás átlátszó, tiszta marad, ezeket selejtezzük ki. A keltetés helye csendes és lehetőleg egyenletes tiszta levegőjü legyen. A kikelt csibéket óvatosan vegyük ki és gyüjtsük meleg helyen lévő, lágy ruhával kibélelt kosárba, vagy ládába, míg valamennyi kikelt.

A csibéknek az első huszonnégy óra alatt átszitált faszéndarán és homokon kívül egyebet ne adjunk. Ezek az anyagok a csibék beleit kitisztítják és emésztésüket elősegítik. A második naptól kezdve finom árpa- vagy kukoricadarát, apróra vagdalt keménytojást vagy túrót kapnak. Tíznapos koruktól búzakorpa, árpa- vagy kukoricadara, esetleg halliszt, takarmánymész és faszénpor adható nekik.

— *Uj téli kelkáposztát tenyésztettek ki.* A németek most új téli kelkáposztafajtát tenyésztettek ki, melynek az a tulajdonsága, hogy egész télen jól eltartható. Ez a káposztafajta magyar földön is termelhető és termelése fontos, mert a téli kelkáposztából nagy mennyiséget Hollandiából kell behozni, nincs hazai termelés.

— *Pontosan megállapithatjuk a gyümölcsfák életkorát, ha megmérjük a törzs vastagságát.* A gyümölcsfák törzsvastagodásából meg lehet állapitani a fa életkorát. Az egyéves fáknál, jó talajban a kajszin és őszibaracfák törzse a talajtól egy méternyi távolságban 2 centiméter, a dió két és fél centiméter. Az alma, körte, szilva 4 centiméter. Ha tehát az őszibarackfa törzse 40 centiméter vastagságu, akkor az a fa tíz éves.

A pajorirtás módjáról, az almamoly elleni védekezés legújabb eljárásáról, a kajszinfa gutaütéséről, az őszibarack ifjitásáról, a havi teendőkről stb. stb. ir »*A Magyar Gyümölcs*« legújabb száma, melyből lapunkra val. hivatkozással ingyen mutatványszámot küld a kiadóhivatal: Budapest, IV. Gerlóczy ucca 11. szám.

Legelőkre csak magastörzsü gyümölcsfa ültethető

Sokan követik már azt a külföldi példát, hogy a legelőket fásítják ritkásan mégpedig hasznothajtó gyümölcsfákkal. A gyümölcsfák közül azonban csak a két méternél magasabb törzsü fákat szabad kiültetni a legelőkre, mert az alacsonyabb törzsü fáknak a koronáját tépi, lombját legeli a szarvasmarha. Alacsonytörzsü gyümölcsfák telepitése legelőn csak akkor célszerű, ha azt a területet kizárólag juhok legeltetésére használjuk.

A magastörzsü fákat tekintve, mivel mégis csak ezek jöhetnek legtöbbször számításba, alma, dió, cseresznyefákra számithatunk, legfeljebb a szilvafa jöhet még számításba.

Vigyázni kell azonban a gazdának nagyon, hogyha gyümölcsöst telepit a legelőjére, mert a gyümölcsöst permetezni is kell és ha például nikotin, vagy arzénpermetezést ad a fáknak, az veszélyes lehet a legelésző állatokra is. Lepereg a permetlé a füre, megeszi a jószág és mérgezést kap. A legelőn a telepitett gyümölcsfákat nagyobb távolságra kell ültetni egymástól, mintha kertben ültetnénk, mert a legelőt óvni kell a teljes beárnyékolástól és ezért 20—30 méternyire kell a fákat elhelyezni egymástól.

Ujabban azt a rendszert is követik, hogy a legelőt nem ültetik be arányosan, hanem csak a szélét 2—3 sorban fogják be gyümölcsfákkal, természetesen ebben az esetben már nem kell nagyobb távolságra ültetni egymástól a fákat. Azon a helyen, ahol az itató és delelő van, lehet sürübb csoportban ültetni a fákat, nem lesz haj, hiszen ezeken a helyeken ugyis kitapossa a füvet a jószág. A fákat védeni kell, hogy a legelésző állat dörgölődése közben ne döntse ki. Később ha a fa megerősödött, már nem árt neki a dörgölődzés. A legelők beültetése gyümölcsfákkal óvja is jobban a tüző naptól és azonkivül nagy hasznot is ad, ha gondozzák. Ahol nem akarnak a gyümölccsel bajlódni, ott lehet vadkörtét, vadalmát ültetni. A termését ezeknek a fáknak is lehet hasznositani: kitünő ecetet lehet készíteni belőle.

A gyümölcsfák trágyázásáról

Sokan, különösen a kisebb kertek gazdái azt tartják, hogy nem kell a gyümölcsfát trágyázni, mert az nem búza és mélyen van a gyökere, úgysem ér oda a trágya hatása. Ezzel a tévhittel szemben áll az, amit bizonyit a nagy gyümölcsösök példája. A gyümölcsöst trágyázni kell, mert a talaj termőereje így fokozódik. A fa jobban fejlődik és a betegségekkel, kártevőkkel szemben ellenállóbbá lesz. Mihelyt a fa teremni kezd, két évenkint kell trágyázni és négyszögméterenként 5—10 kiló érett istálló trágyát kell adni a gyümölcsfáknak.

Az okszerű gyümölcsfanevelés megkivánja a trágyázást, de vigyázni kell, hogy ne sok legyen a trágyából, mert az veszélyesebb lehet, mintha nem adunk elegendő tápanyagot a földnek.

— **Gyümölcsészeti tanulmányi kirándulás.** Augusztus hó 22-én, vasárnap délután tanulmányi kirándulást rendez a városi növényvédelmi iroda a Bocskaykertbe. A kirándulás célja, hogy megismertesse a termelőközönséggel az almamoly elleni védekezés eredményét és lehetőségeit még kedvezőtlen termelési feltételek mellett is. A kirándulást Balogh Vilmos gyümölcstermelési intéző vezeti. Indulás a MÁV pályaudvarról a délután 2 óra 20 perckor induló nyiregyházi személyvonattal, visszaérkezés este 21 óra 35 perckor. A kiránduláson minden érdeklődő díjtalanul vehet részt, a részvételi szándékát előzőleg a városi növényvédelmi irodában bejelenti. A kirándulás magas tanulmányi értékére való tekintettel kivánatos, hogy a gyümölcstermelő közönség minél nagyobb számban vegyen azon részt.

HIRDETMÉNY. A városi elsőfokú közigazgatási hatóság közhírré teszi, hogy a VII állategészségügyi körzetben a veszettség állati betegség szórványos jellegü fellépése megállapittatott. Ezen fertőző állati betegség elterjedésének meggátlása és elfojtása céljából a 100.000—1932. F. M. sz. rendelet 321. §-a értelmében, a VII. állategészségügyi körzet egész területére, közelebbről a Pec. Bánk, Panesika erdőségek, Halap és Nagycsere erdőségek egyrésze, melynek határai: a m. kir. államvasútak Debrecen—nyirábrányi vonala, a vámospércsi, a nagylétai, vértesi, monostorpályi-i, hosszúpályi-i, hajdúbagosi és mikepércsi határok és az e részen levő Bellegelő földekre a hatóság folyó évi november hó 15-ig bezárólag ebzárlatot rendelt el. A zárlat tartama alatt a VII. állategészségügyi körzetben minden eb megkötve, vagy elkerített helyen olyan módon tartandó, hogy más kutyával, vagy macskával ne érintkezhessék, továbbá emberben, vagy állatban kárt ne tehessen. A szabadon járó kutyákat a városi gyepmester befogja és a tulajdonosaikat a hatóság kihágási úton megbünteti. *Debrecen sz. kir. város elsőfokú közigazgatási hatósága.*

— *A borjú nevelése olcsóbb, ha mesterségesen nevelik fel.* A borjú mesterséges felnevelése a számitások szerint 40 százalékkal olcsóbb, mintha a borjú szopja a tejet. Annyi tejet lehet kimérni a borjúnak, amennyit a fejlődése megkiván és lehet javítani a tejet olcsó növényi zsírral, lisztes anyagokkal és ily módon a lefölözött tejet is jól értékesithetjük. A mesterségesen nevelt borjút könnyebb elválasztani is a tejtől, mert fokozatos átmenetet lehet alkalmazni és így a borjú fejlődésében nincs visszaesés.

Ügyes
bejáróno jó bizonyítvannyal azonnal felvétetik, Rákosi Jenö u. 6. szám, II. emelet 1.
737

Nöiszabósághoz
munkavezetőt vagy pá.ig társat keresek, ipar s lakás van. Csapó u. 99 szám, kalapüzlet.
702

Egy kifutóleány,
egy gepen varrni tudó leany felvétetik, Szilágyi Lajos böröndös, Simonffy ucca 5. 718

Kifutóleány,
jobb családból felvétetik, Boros ruhafestő, Piac ucca 77. 734

Bejárónőt
csak jó bizonyítványnyal keres Balázsné, Rákosi Jenő ucca 5. sz. Jelentkezni csak délután 5—6 óra között.
669

Bejárónőt
asztát, megbizhatót, könyvvel keres, Kossuth ucca 59. 660

Mindenes
főzönőt felveszek, jó bizonyítvánnyal, Nagy főmérnök, Péterfia 26. keresztépület. 662

Mindenes
bejárónő felvétetik, — Piac ucca 42. szám, étkezde. 664

Bejáró
mindenes azonnalra beléphet, Hatvan ucca 6 szám, Bocskay étkezdébe. 665

Jól főző
mindenes szakácsnő azonnalra felvétetik, Kossuth ucca 15. szám. Jelentkezés 8—11-ig.
634

Megbizható
kiszolgálóleányt felveszek. Jelentkezés hetfön. Cim a kiadóhivatalban. 697

Szépen
filézönőt és kifutólányt felveszek, Simonffy u. kézimunkaüzlet. 748

Ügyes,
megbizható, jól főző mindenest felveszek. Arany János ucca 32.
716

Ügyes
kézileányt férfiszabósághoz keresek, Arany János ucca 15. 2 ajtó.
775

Hosszú
bizonyítvánnyal megbizható szobaleány azonnalra felvétetik. Jelentkezni 8—10-ig, Péterfia ucca 31. 672

Szobaleányt
éves bizonyítványokkal felveszek. Kézimunkálni, varrni tudó előnyben, Deák Ferenc ucca 6., délelött 9—10 óraig, délután 3—4-ig.
636

Középiskolás
leánykát úricsaládhoz teljes ellátásra felveszek. Kossuth ucca 31.
685

Ügyes
mindenes kifutóleány felvétetik, Piac ucca 9. Paneth szalámiüzlet.
771

Tisztességes
fiatal nő, esetleg árva leány, háziteendőkért lakást, ellátást kap, — Kút ucca 55. 680

Apróhirdetések eleje a 12. oldalon

Diákot — diáklányt
butorozott szobájához,
vagy
teljes ellátásra könnyen kap a DEBRECZEN apróhírdetése ú'ján

Német leányt,
aki a háztartásban segít, gyermekruhamosást vállal, azonnal, vagy elsejére felveszek vidékre, Bátoriné, Sarok ucca 2. 644

Alkalmazást keres nő

éves
bizonyítvánnyal mindenes főzőnői állást, magános árvaleány kis családnál keres. Baross ucca 28. 714

Négy polgárit
végzett komoly, megbizható, lelkiismeretes leányka, hosszú bizonyítvánnyal elmenne gyermekek mellé. Ház tartásban is szivesen segít. Nagy Erzsébet, Szent Anna ucca 27. sz. Érdeklödni lehet hétfőtől. 635

Ajánlat

Arc-ráncsimító
tejnapolaj, egyenitsége fejlettségének megfelelő arcszépitő kozmetikumok, fejformájú strandsapkák, a Földes illatszertárban Bikahérház

Poloskairtás
ciángázzal, zsizsiktelenitést felelősséggel vállalom, Kiss Zoltán, Kigyó ucca 5. sz.
296 9. 8.

Legolcsóbb
nyári vásár — gyári maradékokban — dr Révésznénél, Piac u. 42., Pannonia udvar.
134 9. 5.

Epitkezési
anyag, jó minőségü tégla, cserép, épületfa és léc kapható, szoboszlói úti dülő 6. sz. épület lebontásából. 517

Világos zöld színü bényei mészkő
lábazatnak kiválóan alkalmas kapható a Debreceni Műkögyár rt. Fürdő utca 2. sz. a. telepén. 79—

Tisztelettel
értesitem a n. é. közönséget, hogy 10 évi külföldi tapasztalattal és Brüsszelben szerzett szabászati diplomával hazatérve, **úriszabóságot nyitottam.** Péterfia ucca 8. sz. alatt. Szives pártfogást kérek Hofgartner János szabómester. 59—

Ustök.
lekvárnak, krumplinak zsírnak, üstházak, zománctüzhelvek, paszirgépek, olcsó petroleum főzők, vendégágyak, s fürdőkádak Nagy vasüzletében Csapókapuval kaphatók. 705

Clanoztasson
bizalommal — CSALA ciánozó vállalattal, Rákóczi ucca 9., telefon 14-27. szám. 26 9. 1.

Tükrök gyártása
üvegesiszolások, hibás tükrök újáöntése. Előszoba-, fürdőszobatükrök, Sipkovits, Nagyvárad ucca 15. 703

Festés,
cipő, retikül, bőrkabát stb, villanygéppel festi Nagy Károly, — Batthyány ucca 10. 711

Sodronyágybetétek
drótsodronykerítések s rekamiék, összecsukós vaságyak, mosdók stb. készülnek Ottónál, Rákóczi ucca 13. 719

Női divatszalonomat
Csapó ucca 73. sz. alól Csokonai ucca 50. alá helyezem át szeptember hó elsejétől, Kripkó Gyuláné nőiszabó.
752

Poloskairtást
ciángázzal, bútorokat darabonként is felelősséggel vállalok, Nánássy, Kossuth ucca 47. szám. 769

Kereslet

Választott
malacokat megvételre keresek. Batthyány ucca 18. 625

Borfejtő gépet
középnagyságút, — jó használható állapotban keresek. Ajánlatot kérem a kiadóhivatal pénztáránál leadni.
vv 254

Villanymotort,
1 lóerőig keresek megvételre. Sumbeam 350 köbcentis prima állapotban eladó, Böszörményi út 19. 751

Tanyát,
majorságot bérelek, a város közelében. Ajánlatot: Magoss tér 23.
725

Herefejtőt,
bérbe, vagy megvételre, jó állapotban levőt lehetőleg „Monitort" keresek. Cim a kiadóhivatal pénztárába kérem leadni. 738

Jókarban
levő kisautót keresek. 10 szekér lótrágya eladó. Fehértói, Dégenfeld tér. 688

Teljes ellátás

Kellemes lakás
finom koszt Hungária penzióban, **szobák napokra és hónapszámra.** Ferenc József út 59. sz Telefon: 23-39. szám.
949 9 1

PIACI ÁRAK

ÉLŐBAROMFI ÁRAK:

Liba s. drb	2.80—4.60	Tyúk párja	4.20—5.60
Liba k. kg	1.10—1.20	Jérce párja	2.70—3.50
Kacsa s. drb	1.00—1.60	Csirke párja	0.90—2.20
Kacsa k. kg	1.00—1.10	Tojás drb	0.05—0.06
Kappan és csirke kilója	0.90—1.10	Tojás kilója	1.00—1.10

GYÜMÖLCSPIACI ÁRAK:

Alma kilója	0.24—0.36	Őszibarack	0.30—0.50
Apró alma	0.10—0.16	Dinnye:	
Körte kilója	0.14—0.40	görög kilója	0.03—0.04
Szilva kilója	0.18—0.24	sárga kilója	0.06—0.08
Szőlő kilója	0.18—0.30	Citrom drb	0.08—0.12

KONYHAKERTI VETEMÉNYEK ÁRAI:

Vereshagyma	0.08—.10	Zeller drb	0.02—0.03
Fokhagyma	0.30—0.40	Zöldbab kg	0.16—0.20
Káposzta drb	0.14—18	Retek csom.	0.03—0.05
Burgonya:		Ugorka 100 drb	0.30—0.60
rózsa kilója	0.08—0.09	Spenót, sóska csom.	0.02—0.03
vegyes kilója	0.05—.06	Saláta feje	0.04—0.05
Fejeskáposzta	.10—18	Zöldbagyma	0.03—05
Kelkáposzta	0.05—0.12	Gomba kg	0.50—0.60
Savanyúkáposzta kilója	0.24—0.26	Paradicsom kg	0.06—8
Karfiol drb	0.08—0.15	Paprika 100 darab	0.40—0.60
Kalarábé cs.	0.08—0.12		
Petrezselyem, sárgarépa csom.	0.08—0.10		

KENYÉR ÁRAK:

Fehér kenyér kg	0.42	Rozs kenyér kilója	0.26
Félbarna kilója	0.38	Péksütemény drb	0.05
Barna kenyér kilója	.34		

PIACI LISZT ÁRAK:

Búzaliszt 00-ás kg	0.38	Búzadara kilója	0.44
Búzaliszt 0-ás kg	0.36	Rozsliszt kilója	0.30
Búzaliszt 2-ős kg	0.34	Korpa kilója 0.12 fillér.	
Búzaliszt 4-es kg	0.32		

Elelmiszer ital

Már
hetven fillerért ötéves tokaji bor kapható Vár u. 2. 507

Jó bor
literje 30 fillér (25 litertől). Szőlő kilogramja 16 fillér. Poroszlay-út 28. 589

Zamatos,
sajáttermésü ujlétai bor, literenként is 36 fillér. Nagyobb vételnél engedmény. — Bethlen ucca 44. 670

Diákot keres

Keresztyén
uri család középiskolás tanulókat teljes ellátásra fürdőszoba és zongorahasználattal vállal. Cim a kiadóban.
608

Iskolák
közelében uri család teljes ellátásra elvállal diáklányt. Burgondia 11. 576

Egy—két
kisdiákot vállalunk teljes ellátásra, gimnáziumhoz közel. — Eötvös ucca 3. 749

Két diákleányt
szerényebb igényüt, — teljes ellátásra elfogadok, Viola ucca 23.
679

Középiskolai
tanuló teljes ellátást jutányosan kaphat. — Cim a kiadóban. 674

Diákleány
úri helyen teljes ellátást kaphat, fürdőszoba használattal. Cim a kiadóban. 673

Társ

Közreműködő
üzletembert társnak keresek kereskedelmi örléshez pár ezer pengővel. Hungária malom Hajdúböszörmény.
525

Rentabilis,
kereskedelmi, ipari vállalkozásba 1500—2000 pengővel közreműködő társnak beléphet. „Lehetőleg nőtlen középkorú" jeligére a kiadóba. 667

Vegyes

Grafológusnő
multról, jelenről, jövőről felvilágosit. Fogad Széchenyi 43. 582

Ötven pengő
jutalmat, vagy egy öltönyt adok annak, aki lakásomból eltünt két rend ruhám nyomára vezet. Bethlen ucca 40. Baranyi mérnök. 755

Dégenfeld téri
vassátrakat héttőn bontom. Kikerülő anyagok helyszinen, vagy Hatvan ucca 62. alatt eladók. Telefon: 12-48.
731

Pénz

Kölcsönöket
megfelelő fedezetre folyósittat, kényszerkölcsönkötvényt vesz Balázs bankiroda, Rákosi Jenö u. 5. 639

Ingatlanokra, árukra kölcsönöket folyósit, beteteket jól kamatoztat a Magyar Általános Takarékpénztár debreceni fiókja Ferenc József ut 81. Telefon: 34-50 és 14-96.

Autó, motor kerékpár

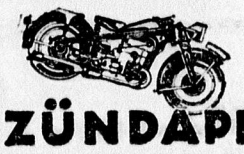

ZÜNDAPP
200 kbc. 990 P. Körzetképviselet és lerakat
Király-nál
Royal-épület. Telefon 20-66

Kerékpárvázak
saját készitésü, minden méretben kapható és cserélhető, Nagy Árpád tér 23. 523

KERÉKPÁRJAVITÁS
zsírozás, s zománcozás, szakszerű, pontos munka. Alkatrészek. Olcsó árak. SZALAI műszerész, **Hatvan ucca 17 sz**
20 9. 3.

„Nasch"
gyártmányú négyüléses személyautó, kifogástalan állapotban eladó. Kossuth ucca 54.
1001 vv

Eladó
egy négyüléses üzemképes autó. Felvilágositást ad Kovács, Bikapince. 617

350 köbcentis
jó állapotban levő motorkerékpár olcsón eladó, Kossuth ucca 38.
715

Kerékpárt,
használtat, jókarban vennék, Domb ucca 18. keresztépület, délután 4—6 óra között. 698

509-es Fiát
40 pengő adóju, alkalmi áron eladó. K. Tóth ucca 13. 712

Eladó
alighasznált Puch kerékpár, Homok ucca 7.
692

Motorkerékpár
Radeo Jap gyártmányú 250 köbcentis, generáljavitott, igen olcsón eladó. Kassa út 29. szám, városi kislakás, C. 13 ajtó. 779

AJS
500 köbcentis kifogástalan állapotban levő generáljavított, szóló motorkerékpár eladó. Rákóczi ucca 61. 779

Ganz motor
35 lóerős, szívógáz, — vagy petroleum üzemre eladó. Wesselényi u. 125. szám. 693

Ötszázas
motorkerékpár, kifogástalan állapotban olcsón eladó. Honvéd u. 62. szám. 682

Bútor

Eladó
egy sötétháló és egy konyhaberendezés, — Kassa út 12., pincelakás. 538

Világos
keményfa háló eladó. Bocskai tér 3. 4-ik ajtó. 614

Antikszekrény,
egyajtós, berakásos, olcsón eladó. Bethlen ucca 48. szám. 668

Antik
komót eladó. Dobozi bérház, A. III. 15. 686

Átadó üzlet vendéglő

Központban
legjobb helyen fűszerüzletes ház olcsón eladó. Értekezni lehet: Maróthy György ucca 2. szám. 1339 vv

Vendéglő
régi jó bevezetett üzlet forgalmas utcában kiadó. Cim a kiadóban. 508

30 év
óta fennálló jómenetelű étkezde eladó. Csapó u. 38. sz. 657

Forgalmas
helyen fűszerüzlet 300 pengővel átvehető. Cim a kiadóban. 604

Komádi
községben egy sütőpéküzlet jó kemencével, házzal, udvarral együtt nagyforgalmat produkálhat, elköltözés miatt eladó. Bővebb felvilágosítással forduljanak Takács Dániel ing. forgalmi közvetítő irodájához. 628

Italmérés
jó forgalmas, utszéli, családi okok miatt átadó. Cim a kiadóban. 651

Jómenetelü
fűszerüzlet, betegség miatt azonnal átadó. Értekezni lehet: Cs... ucca 30. 2—7 óráig. 746

Kocsma,
jómenetelü, azonnalra kiadó. Értekezni lehet a háztulajdonossal, Késes ucca 54. 732

Üzlet, műhely raktárhelyiség

Kiadó
üzlethelyiség egy szobával, lakásnak is. Salétrom utca 18. 583

Szeptember 1-ére
egy üzlethelyiség kiadó. Hatvan ucca 13. 708

Üzlethelyiség
kiadó. Hunyadi ucca 11. szám. 728

Fűszerüzlet
helyiség azonnal kiadó Arany János ucca 37. 650

Üzlethelyiség
kiadó, kenyérüzletberendezés és pléhajtó eladó. Csapó ucca 90. 639

Nagy üzlethelyiséget
vagy raktárt keres forgalmas helyen Hónig. Vár ucca 7. 675

Lakást keres

Négy-ötszobás lakást
keresek a központban november 1-re dr. Radó Endre fogorvos, Ferenc József ut 16. 643

Radónál

augusztus 31-ig az összes nyári áruk rendkívül olcsón elárusíttatnak.

Kiadó lakás egyszobás

Utcai
pinceszoba szeptember 1-re kiadó. Nap utca 1. szám.

Kiadó
szoba, konyha, speiz. egyletkert 18. 566

Különálló
keresztépület (1 szoba, konyha, mellékhelyiségek, vízvezeté, villany), részben házmesteri teendők végzése fejében szeptember 1-től kiadó. Magoss György tér 14. 642

Kiadó
utcai szoba, konyha és spájzos lakás szeptember 1-re. Gyöngyvirág u. 21. 646

Modernebb
egyszobás, konyhás lakás kiadó szeptember 1-re. Mester u. 26. 658

Udvari
szoba, konyha, spájz, szeptember elsejére kiadó. Csapó ucca 73. sz. 753

Gyermektelen
házaspárnak, takarításért lakást adok. Uccai háromszobás lakás ugyanott kiadó. Teleki ucca 7. sz. 764

Nagy szoba,
előszoba, használattal olcsón kiadó, irodának vagy jobb műhelynek is alkalmas, Piac ucca 78. szám. 767

Egy szoba,
konyha, kamara kiadó. Malomköz 5. (Csapó u) 778

Egy szoba,
konyhás lakás, mellékhelyiséggel kiadó. Teleki ucca 78. 713

Lakást
adok rendes asszonynak, vagy gyermektelen házaspárnak, takarításért Wesselényi ucca 125. szám. 694

Kiadó
nagyon szép uccai szoba, konyha, spájz. — Kassa út 15. 681

Egy uccai szoba
konyha, spájz, jószágtartással, szeptemberre kiadó. Luther ucca 8 759

Kiadó lakás kétszobás

Jósika ucca 5.
kétszobás, kertes családi ház, szeptember elsejétől kiadó. Értekezni ugyanott. 532

Két
szép szoba, nagy előszoba, nagy konyha, és mellékhelyiségekből álló lakás kis virágos kerttel kiadó. Böszörményi ut 5-c, keresztépületben, hatvanutcai villamos szakaszhatárnál. 601

Uj
2 szobás komfortos kerti lakás szept. vagy nov. 1-re kiadó. Megtekinthető 10—12 és 3—5 óráig naponta. Értekeznivasárnapokon a tulajdonossal (Honvédtemető) Csörsz u. 27-c. 600

Radónál

augusztus 31-ig az összes nyári áruk rendkívül olcsón elárusíttatnak.

Két szobá
konyha, fürdőszobából álló kisebb utcai lakás magános idős nőnek vagy urnak vagy nyugdijas idős házaspárnak szeptember 1-re jutányosan kiadó. Tiszta, rendes udvar, közel a piachoz. — Maróthy György u. 21. Megtekinthető d. u. 2—3 óra között. 620

Zölfa u. 6.
alatt kettő szoba, konyha speiz november elsejére kiadó. 524

Kiadó
szeptember egyre kétszobás lakás mellékhelyiségekkel, Csillag utca 34. 522

Kiadó
kettő szép utcai szoba előszoba, konyha spájz Kassa ut 15. 653

Kiadó
novemberre utcai két szoba fürdőszobás lakás. Megtekinthető 10-től 1 óráig. Csemete u. 14. sz. 656

Kétszobás
uccai lakás, novemberre kiadó. Csapó ucca 88. szám. 763

Kiadó
novemberre kettőszobás, előszobás, fürdőszobás, üvegezett verandás, komfortos par kettás úri lakás, nagy gyümölcsös parkban. Víz, gáz, villany. Domokos Lajos ucca 28. 709

Kerti villa,
közel, alápincézett kettőszobás, más lakó nincs, kiadó. Böszörményi út 45. 721

Két nagy szoba.
konyha, mellékhelyiségekkel november elsejére kiadó. Rákóczi u 18. szám 683

Kiadó lakás háromszobás

Háromszobás
udvari lakás, novemberre kiadó. Arany János ucca 29. 530

Hatvan u. 6. sz.
bérházban novemberre kiadó földszinti három szobás garzonlakás, orvosi rendelőnek, ügyvédi vagy kereskedelmi irodának is kiválóan alkalmas, központi fűtéssel, állandó melegvízzolgáltatással. 602

Kiadó
Széchenyi ut elején háromszobás fürdőszobás urilakás szőttven gyümölcsfával, nagy telekkel novemberre. Felvilágosit Bakóczy ingatlaniroda. 633

Modern
háromszobás lakás, november elsejére kiadó. Arany János ucca 48. szám. 677

Kiadó lakás nagyobb

Kiadó
novemberre 4 szobás udvari komfortos, kétszobás udvari komfortos lakások fürdőszobákkal. — Gyarmathy, Rákóczi u. 11. 546

Svetits-palotában
négyszobás uccai lakás október elsejével kiadó. Érdeklödni lehet a gondnokságnál. 758

Radónál

augusztus 31-ig az összes nyári áruk rendkívül olcsón elárusíttatnak.

Nagyon szép,
teljes komfortos négyszobás lakás, parkirozott udvarban, novemberre, Barna ucca 15. 710

Négy szoba,
hallos központi fütéses lakás, november hó elsejére olcsón átvehető. dr Farkas, Piac ucca 44. szám. 655

Butorozott szoba

Utcai
elegánsan butorozott tiszta szoba kiadó Hatvan utca 18. II. balra. 575

Nyaralásra
különbejáratu butorozott szoba teljes ellátással is kiadó. Simonyi ut 13. 580

Különbejáratu
butorozott szoba villannyal azonnal kiadó. Kisbegyesi ut 17. 612

Különbejáratú
modern uccai bútorozott szoba. Ugyanott udvari szoba kiadó. — Bethlen ucca 40. 754

Különbejáratú
uccai, igen szép bútorozott szoba, József kir. herceg ucca 35. sz., I. jobboldal. 762

Bútorozott
szobába lakótársat keresek Kigyó ucca 27. 749

Kiadó
különbejáratú 1—2 személyes bútorozott szoba, esetleg diákleánynak teljes ellátással, — úriesaládnál, Tóthné, Péterfia 18. 722

Két egymásba
nyiló bútorozott szoba kiadó. József kir. herceg ucca 35—37. I. em. az udvarban. 727

Különálló
bútorozott szoba, komolyabb úrinő s esetleg szolid úriember részére kiadó, Domokos Lajos ucca 18. 649

Kiadó
bútorozott szoba, Veres u. 4. szám. 680

Ingóságvétel

Szabógépet,
Singert jókarban veszek. Jelentkezés vasárnap délig. Bihari, Barna 10. 536

Modern
használt gyerekkocsit veszek. Teleki 18. 591

Keresek
megvételre jókarban levő gyermekkerékpárt, Simonffy ucca 48. 757

Flott fúrógépet,
esztergapadot, kéziszerszámot, üvegezett árúállványt veszek, Király, Royal-épület. 766

Óceskavasat,
fémet, gazdasági felszereléseket, gőzkazánokat a legmagasabb napi áron veszek, Vaskovits Mihály, Bocskai tér 7. szám. 720

Veszek
6—6 és fél lóerős villanymotort, Pesti u. 7—9. szám. 659

Ingóság eladás

Bontásból
tégla, épületfa, vasajtók, ablakok eladók Salétrom laktanya. Telefon 26—74 495

Bontásból
nagymennyiségü tégla, faanyag, ajtók, ablakok eladók Ghillányi laktanyában. 553

Cserépkálya
egy kisebb és egy középméretü eladó. Kossuth ut 54. 439

Varrógép
sülyesztős, Singer, kevéset használt eladó. Kossuth 41. szabóműhely. 567

Wertheim-
kassza kisebb és egy íróasztal eladó. Virág utca 11. 573

Eladó
egy rollós ajtó. Értekezni Temető 16-á. sz. 12-től 3-ig. 578

3 drb.
használt dupla ablak olcsón eladó. Homok u. 69. 586

Gyermekvaságy
kifogástalan állapotban olcsón eladó. Bekecs u. 9-e. sz. 603

Asztaltüzhely
csemegés, nagyobb fajta eladó. Bethlen utca 19. 605

Torontáli
szövőszék 3 m-es és szőnyegminták eladók. Csapó u. 78. keresztépületben. 596

Szalagfürész
agyfuró beosztóval hosszlukfurásra is, esztergapad eladó. Kigyó utca 16. 565

Eladó
ipari 31, 32 szabó és női centrál varrógépek Rakovszky u. 5. 622

Öceska
kerítésdeszda és oszlopok eladók. Böszörményi út 2. „Turul" telepen. 665

Uj mák
és boroshordók eladók. Honvéd u. 38. szám. 640

Eladó
Jókarban levő gyermekkocsi. Teleki u. 21. 623

Eladó
egy 10 és 5 kg-os hitelesített burkolt mérleg. Előtvös u. 61. 641

Sürgősen
eladó nagy tükrök, szalongarnitura, képek — nádkarosszék kanapéval stb. Cserepes u. 1. 638

Magános
ebédlőszekrény kis vitrin, kis divány, asztal eladó. Péceli 7. 630

Méhcsaládok,
42-es nagyboconádi, méhész felszerelésü, olcsón eladók Rákóczi u. 19. szám. 696

Egy ötmázsás
mérleg eladó. Kassa út 4. szám. Megtekinthető: Homok ucca 93. 691

Eladók
finom női ruhák, kosztümök, zöld férfi szövet, Péterfia 48. szám, házmester. 722

Kis fűszerberendezés
olcsón eladó. Csap u. 27. szám. 601

Eladók
hordók, nagyobb menynyiségü, 500 lit. Értekezni Fohn Ferenc, Monostorpályi. 750

Kovácsesszerszám
jókarban levő az egész, eladó. Kisbegyesi út 38 777

Antik
fotelek, székek, kártyaasztalok, olcsón eladók Péterfia 42., sarok. 760

Roló üzletajtó,
ajtó eladó. Bethlen u. 21. alatt, hatvan pengőért. 774

Eladó
ebédlő, hálószoba, előszoba fal, szekrények s asztalok, karlsbadiét-, üvegszerviz, női sálburda, ruhák, lábzsák, orvosi műszerek, gépek kozmetikusoknak és nagy pléhvel bélelt láda, kerekes mangorló, egyéb háztartási tárgyak, 2—5 óráig. József kir. herceg ucca 18. szám. 743

Használt
kereszt és dupla ajtók eladók. Péterfia 53. sz. 744

Drótkerítés,
2×1 méteres keretben, viliakerítésnek alkalmas eladó. Csillag u. 17. szám. 684

Bakóczy László

INGATLANFORGALMI IRODÁJA · VERBŐCZY-UTCA 8.

Földek, házak, szőlők, telkek a legnagyobb választékban, mindenféle nagyságban és minőségben úgy Debreczen területén, mint vidéken.

Mintegy ezerötszáz eladó ingatlan felett rendelkezik a Bakóczy iroda és így nincs az a kívánság, amit ki ne tudna elégíteni.

Akiknek az ingatlana komolyan eladó, azok bízzák meg mielőbb az eladással Bakóczyt és feltétlenül eredményt érnek el. Akik pedig vásárolni akarnak, saját érdekükben cselekesznek, ha felkeresik a Bakóczy irodát.

Balmazujváros határában ötvenkettő kitűnő tanyás feketeföld harminckettőezerért.

Kondoros megállónál Fancsikán erdő között tizennyolc hold tanyás föld tizezerért. Beretyóujfalutól három kilométerre Földes feletizenöt hold kitünő fekete föld tizenhatezerért.

Hatvan utca Kishegyesi ut végénél soképületes ház nagytelekkel, füszerüzlettel, trafikkal, koresmával haláleset miatt nyolcezerért fele pénzzel átvehető.

Házak kevés pénzzel sőt teljesen pénz nélkül is vásárolhatók havi részletre. Miért fizet hát lakbért, mikor azért a pénzért a sajátjában lakhatik.

Mindennemű felvilágosítás és ingatlan bemutatás teljesen díjtalan. 632

Poroszlay út
33. sz. szőlő, jó lakóházzal eladó. Megtekinthető 5 és 7 között. 597

Csoda
olcsó ház Árpádtér közelében, hét rendbeli szép lakással, 560 négy szögöl telekkel, külföldre utazás miatt 3600 pengőért sürgősen eladó, pedig megérne kétszerannyit is! Adóján kívül 12 százalékát meghozza befektetett pénzének. Pontosan fizető régi bérlők vannak. — Eötvös u. 82.

Két utcára átnyiló nagy telekkel, kétszobás, két szer egyszobás lakás, mellékhelyiségekkel. — Örökösök 8000 pengőt kérnek. Nagy Sándor ingatlanforgalmi irodája, Csapó u. 27. 621

Eladó
Horthy Miklós úton villa, Lajoskirály térnél villatelkek, Tégláskertben 3032 négyszögöl gyümölcsös és belsőségi házak. Értekezni dr Szemere ügyvédnél, Piac ucca 30. 676

Olajütő 42
számú ház olcsón eladó. 737

Eladó
adómentes ház, sürgősen, jutányosan, Böszörményi út 11 A. 729

Eladó
Gizella ucca 5. számú ház sürgősen, családi okok miatt, havi részletfizetésre is, vagy az egész bérbe kiadó. 3 evre is. Értekezni lehet: Csillag ucca 86. 745

Sestakertben
háromszobás úri villa eladó, 4000 pengővel megvehető, a többi pedig bankteher. Megbizott: Samu János, Hunyadi ucca 24. 704

Családiház,
központban eladó. Megtekinthető 2—5 óráig, József kir. herceg ucca 18. szám. 742

Eladó
olcsó házak, földek, szőlők, telkek, villák, kedvező fizetési feltételekkel és törlesztéses alapon irodám útján vásárolhatók Samu János OFB engedélyes. Hunyadi ucca 24. 704

Eladó
emeletes ház, prima lakásokkal, parkkal, Péterfián és földszintes sarokház, üzletekkel, Grünzweig, Vendég u. 34. szám. 722

Vénkertben
eladó adómentes, háromszobás ház, gyümölcsös telekkel, Sinay Miklós ucca 35. 700

Eladó
a Szoboszlói út 18. sz. családiház, vagy szeptember elsejére kiadó. 701

József
kir. herceg utca 58. sz. több lakást magában foglaló ujonnan tatarozott bérház kedvező fizetési feltételekkel eladó. Értekezhetni Magyar Általános Takarékpénztárnál, Ferenc József ut 81. 112+

Családiház,
adómentes, Tisztviselő telep elején eladó. — Gyár ucca 12. Érdeklődni: Deák Ferenc u. 10. szám. 761

Simonffy
ucca 55. számu ujonnan tatarozott, rendkivüli adókedvezménnyel biró, több lakást magában foglaló ingatlan kedvező fizetési feltételekkel, olcsó hitellel eladó. — Értekezhetni Magyar Általános Takarékpénztárnál, Ferenc József ut 81. 117+

Szent Anna
ucca 58. számu ujonnan tatarozott, nagy telkü, jövedelmező bérház kedvező fizetési feltételekkel eladó. — Értekezhetni Magyar Általános Takarékpénztárnál, Ferenc József ut 81. 116+

Hatvan ucca
50. számu ujonnan tatarozott, rendkivüli adókedvezménynyel biró, több modern lakást magába foglaló bérház kedvező fizetési feltételekkel eladó. Értekezhetni Magyar Általános Takarékpénztárnál, Ferenc József ut 81. 115+

Hatvan ucca
21. számu teljesen renovált, a város legjobb helyén fekvő bérház kedvező fizetési feltételek mellett eladó. Gazdálkodóknak kiválóan alkalmas. — Értekezhetni Magyar Általános Takarékpénztárnál, Ferenc József ut 81. 114+

Csapó ucca
62. számu, rendkivül forgalmas helyen fekvő ingatlan kedvező fizetési feltételekkel olcsón eladó. Értekezhetni Magyar Általános Takarékpénztárnál, Ferenc József ut 81. 113+

DIENES JÓZSEF

INGATLANFORGALMI IRODA FÜVÉSZKERT-U. 16.

Eladó ingatlanok:

Jókai ucca 9 A. két ötszobás és egy négyszobás modern lakással, 38,000 pengő.

Péterfia ucca 43. sz., magasföldszintes ház, három lakással, 28,000 pengő.

Nagyállomás közelében nagyforgalmú vendéglő, 20,000 pengő.

Hajdúsámsonban egy négyszobás úrilakás, szőlővel, gyümölcsössel, 15 hold földdel, 16,000 pengő.

Zöldfa ucca 14. sz., négyszobás modern lakással, 16,000 pengő. Földért cserélhető.

Hadházi ucca 27. sz., adómentes ház, két lakással, 8000 pengő.

Huszár Gál ucca 21. adómentes kétlakásos ház, kedvező feltételekkel, sürgősen eladó. 4500 pengőért.

Sárosi ucca 11., üzletes ház, két lakással, 4500 pengő.

Faiskola ucca 7 D. sz három lakással 4200 P

Sárosi ucca 7, kétszobás lakással, szőlővel s gyümölcsössel, kedvező feltételekkel 2800 P.

Görgény ucca 9. kétlakással istállóval 1700 pengő.

Tőzsér ucca 7. szám, nagy telek, gyümölcsössel, szőlővel, épületekkel felkerítve, négyszögölenként 12 pengő.

Kinizsi és Liliom u. sarkán 522 négyszögöl telek 4 pengőjével.

Fentieken kivül ingatlanok a legnagyobb választékban.

Keresek eladó házakat, földeket, telkeket, szőlőket.

Dienes iroda, Füvészkert ucca 16.

Gazdasági termények

Citromfa,
terméssel eladó. Honvédtemető ucca 45. 352

Gazdasági eszközök

Boroshordók
minden nagyságban, s tiszta, jó állapotban eladók. Ugyanott javitások készülnek. Nap u. 4. szám 187

Borfejtő-
gépet, középnagyságút, jó használható állapotban keresek. Ajánlatot kérem a kiadóhivatal pénztáránál leadni. 254

Tengeri góré
kisméretü és gázkályha eladó. Hajnal utca 19. szám. 592

Eladó
egy gabonatisztító rosta. Bethlen u. 55. 590

9 méter
hosszú tengerigóré eladó. Kisfaludi u. 8. sz. 615

Fekete kocsi
eladó. Péterfia 35. 724

Eladó házhely

Közmüves villatelkek! 25 éves adókedvezménnyel, Simonyi ut mentén, megállóhoz közel rendkivül előnyös ár és fizetési feltételek mellett, esetleg kölcsön áavállalásával eladók — Felvilágositást ad: délután 5—7 óráig dr Csányi Farkas Attila ügyvéd, Werbőczy utca 12. 1575 vv

Villaházhelyek
olcsón, városhoz legközelebbi kertben, közművekkel, bekeritve — Széchenyi ucca 76. 756

Belvárosban,
villanegyedben Viola ucca 17. szám alatt 203 öl sarokvillatelek olcsón eladó. Szabályozásba nem esik, építkezési engedéllyel. Értekezni: Szent Anna u. 33 szám, 2 ajtó. (3)

Ingatlanforgalmi irodák

BALÁZS ANDOR
ingatlanirodájában Rákosi Jenő u. 5. házak, földek, telkek, gyümölcsösök, szőlők minden igénynek megfelelők kedvező fizetési feltételekkel, kölcsönökkel kaphatók. Ha venni, vagy eladni akar, keressen fel, tájékoztatás és bemutatás díjtalan. 639

Eladó ház

Eladó
háromszobás, komfortos villa, Lajoskirály téren, árnyas parkkal, gyümölcsössel, szőlővel. Ugyanott egy villatelek. Értekezni: Nap ucca 4. szám. 186

Családi
ház kétszer kétszobás lakással eladó. Bujdosó u. 14. Homokkert. 568

Eladó
Töhötöm utca 52. családi ház, két szoba, üvegezett veranda, fürdőszoba, kamara, gazdasági udvar, gyümölcsös, csemege szőlővel. Kertkedvelőknek igen alkalmas. 581

Eladó
adómentes 2 szobás, konyhás speizos lakás Boldogkert, Epreskert u. 11-d. 595

Eladó
családi ház alá pincézve, fele bankkölcsönnel, törlesztéssel átvehető. Honvéd utca 25. 631

Kiadó
20 holdas tanyásbirtok város alatt. Értekezhetni Gazdák Bankjában, Kossuth utca. 610

A Nagyceserén
30 kat. hold föld tanyával együtt kiadó. Érdeklődni Rakovszky u. 42. III. e. 8. 619

Vedres
dülőben 8 és fél hold föld haszonbérbe kiadó Értekezni Timár utca 19. 585

Vámcsépérsi
útfélen 21 hold föld kiadó. Értekezhetni lehet Kigyó ucca 38. 739

Tizenkét hold,
elsőosztályú fekete, tanyásföld, Bellegelőn, október elsejétől kiadó felesbe, József kir herceg ucca 7. 666

Eladó föld

Ondódon,
Fáy dülőben, 9—12 holdas föld eladó, — Deseő, Piac ucca 66. 526

Ondódon
negyven-, Bánkon huszonhat holdas, továbbá kisebb-nagyobb tanyásbirtokok eladók. Máté-ingatlaniroda, — Blahné utca 14. szám. (Rendőrpalotával szemben.) 529

Eladó
900 négyszögöl szőlő terméssel, villa építésére alkalmas. Jerikó utca 3. Ujkert. 571

Vekernél
kövesuton 14 hold föld eladó. Török Bálint utca 2. 572

Eladó szőlő.
Hatvan u. kert Gohér u. 20-a. sz. alatt 540 négyszögöl szőlő és gyümölcsös eladó. körülkeritve, kuttal. Érdeklődni lehet Füvészkert u. 4. a házmesternél. 589

Eladó
négy hold föld Halápon. Értekezni Mezeena u. 23. 629

Komádi
községtől kb. kettő kilométerre 24 kat. első osztályu föld tégla épületekkel, lakóházzal, istállóval, több melléképülettel, jó kuttal együtt eladó. Bővebb felvilágositást Takács Dániel ing. forg. irodájában kaphat, Komádi. 627

Szováton 45,
Vérvölgyön 45, Szepesen 13 hold föld kiadó, Szappanos ucca 19. szám. 695

Nagycserén,
állomás mellett, hetven hold föld kiadó. Értekezni lehet a kiadóban 706

Tladó földek!
Elepen 16, Bárándon 10 holdas, mindkettő prima tanyás. Elepen 50 tanyás, 20 hold tanyátlan. Megbizott Samu János, Hunyadi u. 24. szám. 704

Föld,
Kisszepesen, Csapókert Annpony ucca 1.2 szőlő eladó. Eötvös ucca 106. szám. 747

Nyole hold szőlő
és gyümölcsös, városhoz közel, épülettel, s felszereléssel, terméssel, nagyon olcsón eladó. Érdeklődők: Rákosi Jenő ucca 1. sz., borpince. Ugyanott egy Philips rádió eladó. 726

Eladó szőlő,
egy hold, szép terméssel, négy hold kaszáló, fele lucerna, Apafi u. 119. szám. 723

34 hold
homok, tanyával 10 hold szőlő terméssel, 5 hold gyümölcsössel, holdanként 500 pengőjével eladó. Balogh iroda, Piac ucca 64. 741

Felelős szerkesztő: PÁLFY JÓZSEF

Tiszántúli Könyv- és